

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 2.60 pe an în toată țara

Redacția și Administrația

No. 11, — STRADA BREZOIANU, No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare odată pe săptămână, Marțea

Biblioteca Universității Iași

25 JAN. 1936

54

ABONAMENT

LA

ZIARUL CALATORIILOR

Pentru un an lei 2,60 în toată țara

UN SACRIFICIU OMENESC

Anul trecut—istorisește lordul Burkins prietenului său Masbury — am fost în Indii, după cum știi. După multe nopți petrecute în șleping, vre-o două vânători de tigrii preparate dinainte, m'am oprit la Yeypor.

Yeypor e un oraș feerie și ca o adevărată oază în India infometată. Din toate părțile nu auzi de cât teribilul cântec al foamei și pretutindeni întâlnești schelete vii. Mie îmi plăcea să mă plimb afară din oraș să vizitez templele, moscheele, ruine splendide și înfricoșătoare. Mergeam câte odată întovărașit de călăuză, uneori singur, cea ce îmi plăcea mai mult.

De mai multe zile doream să petrec câteva ore într'un templu, părăsit în aparență. El era dedicat, după cum mi se spusese, zeului morții, Yama. Edificiul apărea lugubru.

Intr'o noapte, plictisit de insomnie, mă deșteptai înainte de a se face ziuă și pornii afară din oraș. Se făcea ziuă și soarele apărea la orizont. O tăcere apăsătoare domnea pe toată întinderea. Mă oprii în mai multe rânduri. Mărturisesc sincer că aveam dorința să mă reîntorc. Pentru noi occidentali, e un fel de sacrilegiu să pătrunzi în aceste sanctuare. Dar voiam cu orice preț să mă urc până sus în templu, pe sub terasele nesfârșite.

De o dată mi se păru că aud un galop de cal. Intorcând capul zării un cavaler, pe urmă două, trei, opt în total. Fiecare dintre ei ducea o femeie legată sdravăn și atârnată de calul său. Da, am văzut aceasta, și inima încetă un moment să mai bată. Atâta îndrăzneală mă înmărmurise și mă indignase în același timp.

Doream să știu unde se duc acei oameni și mă lua după dânșii. Pusei mâna în buzunar ca să mă asigur că am asupra mea revolverul. Cavalerii intraseră în templul lui Yama. Avui un moment de nehotărâre.

Templul avea în părțile superioare mai multe ornamente cu găuri prin care te puteai uita foarte bine înăuntru. Spectacolul ce se înfățișa privirii mele fu curios la început: o simplă ceremonie religioasă. Dar curând îmi înăbușii un strigăt de oroare. Ceea ce prepara Hindușii în misterul ruinelor nu era de cât un sacrificiu ome-

nesc! În jurul zeilor uriași sculptați: Parvati, Mina, zeita cu ochii de pește, Garesa, zeul cu capul de elefant, Siva distrugătorul, se afla alți vre-o sută de zei.

În fața mea, pe un altar de marmură, se aflau nouă oameni goi până la mijloc. Fruntea lor rasă purta un semn roșu și mâinele păreau pătate de sânge.

Pe jos erau presărate o mulțime de flori roșii și albe.

În mijlocul unui grup, zării pe nenorocitele femeii. Ele se sbăteau zadarnic în legăturile care le paraliza mișcările. Călăii rămăneau reci la toate rugămintele lor. Se aflau printre ei Hinduși bogați cu turbane strălucitoare, țărani, negri.

Nu știam cărei secte aparțin acești mizerabili, dar privind mai bine, observai o statuie mică îmbrăcată în roșu. Un tam-tam imens era pus la picioarele sale. Atunci recunoscu acea divinitate aproape informă pe care o mai văzusem în templele sinistre. Era băutoarea de sânge, oribila soție a zeului Morții, nesăturata Kali!...

Văzu pe un bătrân apropiindu-se de altar, spre a oficia de sigur. El ridică spre zeițe mâinile sale osoase și în urma sa toți ceilalți se prosternară la pământ.

În urmă, la un semn al bătrânului fanatic, doi oameni robuști luară pe una din femeii și o culcară pe marmură, în fața altarului.

Mizerabili! Nică nu visați că o privire străină urmărește toate riturile înspăimântătorului lor cult.

Cu ce oroare asistam la acest spectacol! Printre victime, zărisem o femeie albă, cu părul auriu. Așa dar, o Engleză, o femeie de rasa mea, va pieri sub ochii mei!

Atunci, nu mai esitați. Aveam de îndeplinit o datorie, datoria oricărui bun cetățean englez. Alergai ca un nebun spre intrarea templului și fără să mă gândesc că mă expun la o moarte sigură, mă repezii spre grupul Hindușilor.

— Opreți-vă, strigai eu cu o voce tunătoare, opreți-vă canaliilor! nu luați viața acestor inocente!!

În același timp îndreptai arma spre unul din Hinduși. Se făcu o mare zăpăceală în grup. Unul din ei se întoarse repede spre mine și într'o englezescă corectă, îmi spuse:

— Nu trage! Ești nebun?

Pe urmă adresându-se unuia din spatele meu, îi zise:

— Oprește aparatul, d-le Robinson, filmul s'a stricat!.

Mă întorsei și văzu atunci un individ îmbrăcat în costum colonial modern și aproape de el se afla un aparat cinematografic!...

— Cum? exclamă lordul Burkins, sărind după scaun.

— Da, dragul meu. Hindușii, victimele, preotul, cavalerii, făceau parte dintr'o trupă de artiști angajați să pozeze scene hinduse într'un decor adevărat. Ei veneau aci dimineața spre a nu fi deranjați de indiscreții și intervenția mea ridicolă i-a silit să facă o ruptură deplorabilă în curioasa reconstituire a sacrificiului zeiței Kali".

Iată, dragul meu, ce fac din vechile temple ale Indiei, invențiunile moderne!

„Ce zici de pățania mea, Burkins?

— Zic că ași da bucuros două sute de livre spre a vedea figura ta pe film, răspunse tânărul lord, râzând cu hohote!

C. Arghir.

TEMPLELE JAPONEZE

Acum trei ani eșise vestea că guvernul japonez, din cauza unui deficit de câte-va milioane, făcuse proiectul de a pune mâna pe comorile templelor și mănăstirilor budiste. S'a văzut însă în urmă că sgomotul era dat de adversarii guvernului.

Poporul japonez a rămas cu totul pios. Aceasta se poate judeca vizitând, nu interesează în ce zi, nenumăratele temple din orașele imperiului.

La Kyoto, vechia capitală a Japoniei, decăzută din rangul său în profitul lui Tokyo, templul cel mai cunoscut este acela al lui «Daibutsu», numele unei statui gigantice a lui Buda, care fu respectată de nenumărate generații.

Ea e făcută din bronz și este înaltă de zece metri. Pusă pe un pedestal de marmură, este înconjurată de vase

de o valoare considerabilă, unde credincioșii întrețin flori prețioase.

Aceste temple sunt în general precedate de lungi alee acoperite de portice, al căror stâlp masiv poartă inscripții pioase.

Traian Popescu-Tranie.

MORTILE SUBITE IN DAHOMEY

Fetișii au păstrat în anumite regiuni din Dahomey toată influența lor. Locuitorii satului Pira erau foarte fetiști.

O dată, în 1900, s'a pedepsit cu închisoarea fetișul din Pira, pentru sacrificii omeneste, ceea ce nu împiedică pe succesorul său să reînceapă în 1905.

În cursul acestui an, un comis de afaceri indigene, trecând prin Pira, fu prevenit de un muzicant de moartea subită a unei femei în plin tam-tam.

Când voi să-și dea socoteală de ce s'a petrecut, femeile se grupară în jurul cadavrului, îl luară și fugiră cu el spre locul unde groapa era deja făcută. Alte morminte de curând acoperite, arătau că și alte sacrificii avuseseră loc de curând.

Administratorul arestă pe fetișul șef Kondo și pe fetișa Alukidina, în urma raportului acestui amplotiat, și iată ce a rezultat din cercetările făcute:

Mai multe femei au fost chemate ca în toți anii să facă o retragere în locașul fetișilor din Pira. Ele veneau chemate de fetiș.

Printre încercările la care erau supuse, era și aceasta: Adormea în timp de șase zile, șapte femei, le deștepta a șaptea zi, le spălau, le fricționau și le dedeau drumul în tam-tam unde se învârtau în cadentă, jumătate-adormite, sub puterea narcoticului. Spre a le întări, le dedeau să mănince un amestec de făină, miere și unt de palmieri, aliment sfânt de care ele sunt foarte lacome.

Șase din femei luau acest aliment servit de fetișă fără să sufere ceva și a șaptea cădea trăsniță, imediat ce a înghițit mâncarea.

Fetișa pusese niște otravă puternică care a omorât victima.

Rudele, mama, tatăl, bărbatul, întrebați de administrator, toți aveau același răspuns:

„Avea inimă rea și de aceea a murit“.

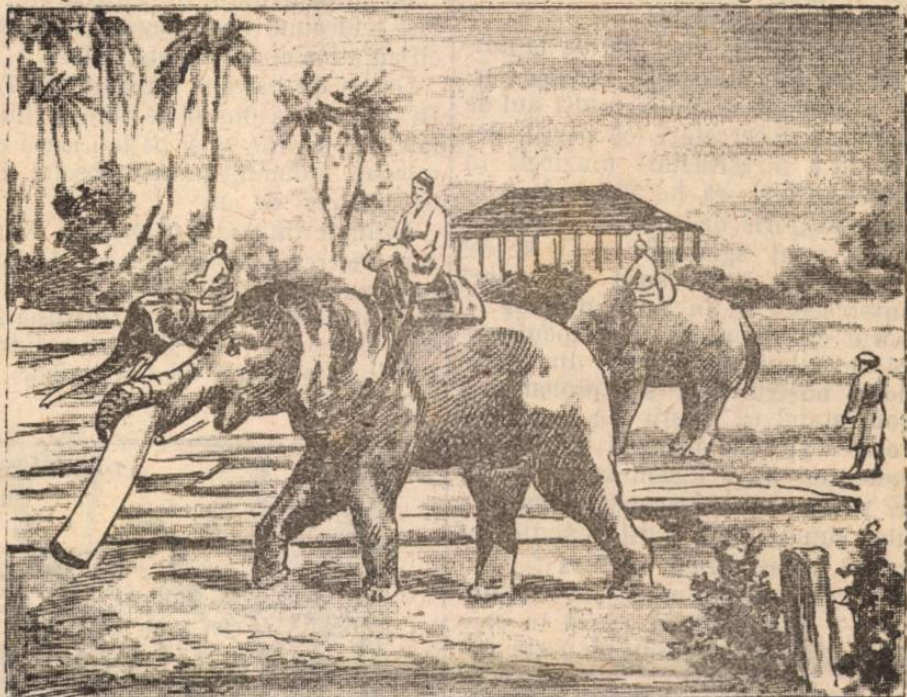
Administratorul întreabă pe fetișă cum va putea explica tribunalului că un aliment poate să fie mâncat fără pericol de șase femei, și să omoare pe a șaptea (femeie tânără și robustă) îndată ce a înghițit-o?

Ea nu răspunde de cât prin frasa precedentă: „Avea inimă rea și pentru asta a murit“. Și spunând aceasta, avea dreptate, căci moartea era provo-

Trompa la lucru în Indiile engleze

Ultimile depeși din India spun că au fost strânși șase sute de elefanți

munca remarcabil de docil. Ei nu se pun în grevă ca cornaci lor și săvârșesc fel de fel de munci grele și folositoare. Astfel, ei sunt întrebuințați și în marile exploatați indus-

Elefanții la muncă

de vânatoare spre a servi împăratului-rege și suitei sale. Și e adevărat că în aceste țări depărtate elefanții aduc multe servicii. Când sunt bine dresați, formează un personal de

triale. Iată-î aici, în ilustrație, ocupați să transporte butuci de lemn groase cari în trompele lor sunt ca un băț de chibrit în degetele noastre.

Nero

cată de o otravă puternică care oprește bătăile inimii.

Șeful fetiș căruia i s'a citit și tradus articolul din cod care pedepsește cu moartea pe omorător, speriat, declară că el nu e vinovat ci numai fetișa care a pus lucrul la cale.

Șefii indigeni, membri ai tribunalului cercului, istorisesc că acest obicei era conservat cu sfîntenie de fetiși spre a mări prestigiul și bogăția lor. Efectul produs prin acest deces subit e considerabil și tot ceea ce aparține victimei, revine fetișei.

Victima se alege de obicei printre acelea care se bucură de oare care a-vere.

Adus înaintea tribunalului, fură condamnați fetișul ca șef la 5 ani închisoare și fetișa la 3 ani.

Va trebui să treacă multă vreme încă până să dispară acest obicei barbar. Fetișii au început să nu mai aibă așa de mulți adepți și cu timpul va scădea. Acesta va fi un punct de reazim pentru prosperitatea coloniei Dahomey.

Arghir.

ORIGINA MAIMUȚELOR

Anume triburi din Congo au o părere bizară asupra originii maimuțelor, după cum povestește un locuitor din Stanley, Herbert Ward.

Unul din aceste triburi care locuiesc pe marginile riului Congo, aproape de Bololo, și care era foarte sărac, se găsea doborât de greutatea datoriilor contractate către alte triburi învecinate. Datornicul se arăta nemilos și amenințător.

Atunci nenorocitul debitor, ca să scape de persecuții, fugiră și se ascunseră în pădure.

Ei șezură acolo mult timp, trăind în mare suferință.

În urma atător privațiuni de care sufereau, degenerară puțin câte puțin; pe corp le crescuseră păr, renunțară să vorbească de teamă să nu fie recunoscuți, și trăiau urcați prin pomi ca să nu fie prinși.

Natura lor fizică se transformă cu totul și deveniră ființele care pare că au păstrat încă și astăzi ceva omenesc: maimuțele.

Olg.

PESCUITUL... PRIN MUZICĂ

S'a descoperit și s'a pus în practică pescuitul prin lumină, atrăgând peștele în plasă prin ajutorul unei torțe aprinse. Știința vrea să modifice acest gen de sport.

Un profesor de zoologie de la universitatea din Harward, George Parker, a descoperit, după mulți ani de experiențe și cercetări, că peștii, departe de a fi refractari muzicii, în general se lasă să fie atrași de o anumite categorii de sunete.

Dacă sunt sgomote cari îi sperie și îi pune pe fugă, sunt altele cari îi interesează, îi încântă, îi atrag.

«Mut ca un pește» e o locuțiune care ar trebui să dispară din vocabularul nostru, căci s'a probat și e incontestabil că peștii au o vorbire care se exprimă între ei prin niște sunete cari au o însemnare.

E vorba să se descopere felul de a imita sunete cari sunt plăcute lor spre a-i putea atrage în plasă.

Veți zice că lucrul acesta pare imposibil? Trăim într-o epocă în care știința grămădește minuni peste minuni!

Această meserie își va schimba oare-cum aspectul când bărcile cu pescari vor trebui să ia câte un muzicant însărcinat să încante mulțimea de sardele și moruni!

Sereno.

EUNUCII IN CHINA

Timp de secole, patru sute de milioane oameni fură guvernați de puterea ocultă a unei bande de eunuci; în adevăr, e tot ce poate fi mai original în istoria lumii.

Înainte ca această putere seculară să dispară spre a face loc Republicei ideale a eminentului Sun Yat Sen, să dăm câteva deslușiri asupra misterelor din palatul împărațesc.

Puterea indiscutabilă a eunucilor provine dintr-o regulă pe cât de curioasă pe atât de sacră: noaptea nu trebuie să rămâie în faimoasa Cetate Roșie din Peking de cât un singur om: Fiul Cerului, care seamănă cu un cocoș glorios în mijlocul găinilor.

Fără îndoială că Fiul Cerului are nevoie de paznici pentru siguranța sa, cum și de funcționari de toate felurile. Altfel ar risca să fie strâns de gât de amantele sale revoltate.

Pentru aceasta, trei mii de eunuci sunt instalați în Cetatea Roșie. Ei sunt numiți Lao Kun, adică bătrâni claponi. Cu tot disprețul public, e ușor de înțeles cât de temuți devin acești Lao Kun. Ei sunt stăpânii Cetății Roșii.

Curtizani, spioni, asasini, misterio-

și eunuci sunt amestecați în toate intrigile curții; ei fac pe miniștri și la nevoie pe împărați. Spre a obține favoarea lor, mulți mandariini se ruinează. Ei împart locurile și onorurile și conduc până și politica externă.

De aproape un secol, Fiii Cerului au fost totdeauna niște degenerați; eunucii au atins apogeul puterii lor.

Grație lor bătrâna împărăteasă Tsen Hi, după ce a pus să se omoare jumătate din familia sa și pe toți aceia cari o jena, a domnit în mod absolut timp de cincizeci de ani.

Ultimul împărat, nefericitul Kuang Sin, încercă în 1898 să scape de infernală autoritate a lui Tsen Hi și a eunucilor, dar își atrase ura mătusei sale și a eunucilor care îl închise într'un pavilion mic unde își sfârși zilele.

Împărăteasa Tsen-Hi pe scaunul ei particular purtată de eunuci

Împărăteasa Tsen Hi avusese la început ca favorit pe eunucul Liao, care era cel mai sinistru bufon din lume. El își trecea timpul povestind istorii obscene, ceea ce încânta pe suverană. Păcea foarte des călătorii la Șangai sau în alte porturi de unde cumpăra diferite bibelouri europene și le aducea împărătesei care se arăta încântată. El muri într-una din aceste călătorii unde voia să cumpere lui Tsen Hi o pălărie de Panama.

Mai târziu când Pu Yi, care n'are de cât cinci ani, va atinge vârsta pubertății, i se va alege o împărăteasă ca soție și cinci duzini de metrese. Și vor sosi noi eunuci spre a-l păzi, numai dacă până atunci lucrurile nu vor fi răsturnate în China.

Recrutarea eunucilor e ușoară. Prinții de sânge și marii mandariini ambicioși furnizează cel mai mare număr Cetății Roșii, în speranța de a căpăta

influență și profit. De asemenea sunt numeroși și candidații voluntari. Sacrificiul prim e greu; dar compensațiile sunt așa de mari!

Eunucii îmbrăcați în rochiile lor lungi, au o oarecare majestate burlească. Castrația produce ca consecință o lungire anormală a picioarelor și a brațelor. Eunucii au capricii de copii sau de bătrân. Ei se distrează cu nimica toată, sau, contrariu, sunt capabili de cruzimi abominabile spre a se distra.

Lucru înspăimântător, amorul le umple creierul de viziuni neputincioase demoniace. Ei caută senzațiuni imposibile și uneori mâinile li se crispează spre a sugruma.

Liao, favoritul lui Tsen-Hi, ucise o fată într-o piață publică.

Eunucii sunt de asemenea de o vanitate aproape bolnăvicioasă. Orgoliul lor este să li se zică „papa”; în acest scop ei se căsătoresc în oraș și adoptă copii.

În adevăr, unii dintre ei sunt tată adevărați. Aceștia sunt eunucii prin vocațiune cari au procreat înainte de operație pentru ca fiii lor să le facă cele de trebuință și tradiționale ale cultului morților.

Când eunucii mor, li se permite să redevină oameni și li se dă cadavrelor tot ceea ce trebuie spre a se odihni în pace.

Funcțiunile lor în Cetatea Roșie sunt multiple: sunt călăi, consilieri, bufoni, dar sunt în totdeauna comediant. Toți apar în scenă cu gesturi de actori. E un teatru neîntrerupt.

Natural, aceștia sunt Lao Kunii cari sunt însărcinați să aducă în camera împăratului pe metresa aleasă pentru

acea seară; și ei țin pentru acest lucru un registru care servește să se poată legitima copiii împăratului.

În timpul domniei bătrânei Tsen Hi, Lao Kuni nu căuta de cât să-și satisfacă toate dorințele fără să se ocupe de nenorocitul Kuang Sin, care nu mai însemna nimic.

Împărăteasa avea, de altfel, capricii care nu se puteau realiza totdeauna.

Emi.

Chinezii contra Mandciurienilor

Poporul chinez, care pare adesea liniștit și muncitor, are revolte violente. Ura contra dinastiei mandciuriene, dorința de libertate, aspirațiunile politice care strălucesc în acest mijloc de aparență arhaică, a produs în toată țara o însuflețire nespusă.

Vice regele din Hupe, dând ordin să se taie capetele la niște soldați implicați într-o conspirație, garnizoana din Wu-Tchang se revoltă. Ea masacră 800 de mandciurieni. Corpurile victimelor le purtară pe străzi, după obiceiul chinez, atârinate cu fringhiile de un lemn de bambus.

De curând Nanking a căzut în mâinile rebelilor cari începuseră să masacreze pe Tartari.

În 1852 izbucnise revoluția Taipinșilor cari aduseră dinastia mandciuriană, ca astăzi, aproape la perzare.

Taipungii, numiți rebelii cu părul lung, aparțineau, ca și revoluționarii de astăzi, societăților secrete și aveau printre dânsii o mulțime de bandiți. O bandă de insurgenți se făcu stăpână pe Șangai. Liu, șeful lor, făcu o proclamație spre a anunța că dinastia tartară era răsturnată și că Ming vor fi restabiliți pe tron.

Ei se rezemau pe voința cerului spre a justifica necesitatea de a extermina pe barbarii mandciurieni.

Ei făceau despre acești tartari tabloul cel mai respingător. Examinând bine viața împăraților chinezi din marea dinastie Ming, arătau că exteriorul și ornamentele erau destul de mari și imposante pentru a transmite memoria lor la o sută de generații, în vreme ce tartarii puțin luminați asupra eleganței, sunt cauza că prin înbrăcămintea lor, seamănă cu niște cai.

Stop.

Contrabandiști chinezi

Gonește pe Chinez pe ușă, el va intra pe fereastră!

E o axiomă pe care Chinezii cu tenacitatea lor proverbială, vor s'o demonstreze americanilor.

Un joc de Anul Nou în Japonia

Bătându-și joc de legi care le interzic intrarea în Statele Unite, ei pătrund în ciuda poliției, strecurându-se prin frontiera canadiană.

E de ajuns să-ți arunci ochii pe o hartă spre a-ți da socoteala de imposibilitatea supravegherii pe o frontieră așa de întinsă, și care în mare parte se întinde prin ținuturi puțin populate, aproape deșerte.

Profitând de aceste circumstanțe, emigranții chinezi debarcă într'un port canadian din Pacific, merg cu trenul până la un mic oraș din Canada centrală și de aci, se îndreaptă pe jos spre frontieră pe care o trec noaptea.

Odată pe teritoriul american, cum chinezii seamănă mult unul cu altul, ei sunt gata să probeze că locuiesc în Statele Unite de... când s'au născut!

Poliția americană n'a putut aresta într'un an de cât 55 chinezi bănuți că au violat legea. Dar ea știe pe de altă parte că, în cei din urmă 5 ani, mai mult de 40.000 chinezi au debarcat în porturi canadiene în vreme ce statisticele canadiene nu arată de cât 22.000 chinezi locuind acele ținuturi. Și e foarte probabil că cei 18.000 care lipsesc s'au stabilit în Statele-Unite

Costea.

CROCODILII ÎN CALĂTORIE

Vânătorii de aligatori din Florida au imaginat un nou mijloc de a expedia vii acești mari saurieni grădinilor zoologice din Europa. Altă dată, ei trebuiau să-i închidă în niște mari vase pline cu apă dulce și trebuiau să plătească companiilor de navigație o sumă calculată după volumul vasului. Acum aligatorii sunt închiși în cutii

de lemn, cu aparență de cosciuguri de lungimea corpurilor lor.

Numeroase găuri asigură ventilația și partea dinăuntru a cutiei are un fel de capac prin care e nutrit ciudatul călător, a cărui masă constă din pește și bucăți de carne.

În chipul acesta reptilele sunt condamnate la o nemiscare aproape absolută în tot timpul călătoriei. Dar lucrul acesta nu le aduce mari neajunsuri, căci pentru transportul lor se aleg liniile cele mai scurte.

Tr. P.-N. V.

PISICA SALVATOARE

S'a povestit adesea de câinii cari, alarmați de miros de ars, își deșteaptă stăpânii, îi sgudue, îi mușcă chiar, silindu-i să fugă din fața incendiului care în curând i-ar fi înghițit.

Iată un caz mult mai curios, de oare-ce o vorba de o pisică. Acest animal care trece, pe nedrept, ca neafectos și necredincios omului.

În Viena un librar cu numele de Salomon Kirstein avea o pisică care dormea în camera copiilor. Peste noapte bona copiilor sări în sus, deșteptată de sgărieturile și miorlăiturile pisicii.

Încă zăpăcită de somn, voi să gonească pisica, care o sgăriase pe obraz, dar de odată observă că camera era plină de fum. Atunci, deșteptându-și stăpânii și pe cei șase copii, aceștia de-abia avură vreme să scape, nu pe scară care era coprinsă de flacără, ci pe acoperiș și în ținută de noapte.

Focul izbucnise cu o furie mare și de-abia scăpați, casa se prăbuși în flacără.

D-na Kirstein avu grija să ia cu ei și pisica salvatoare, pe care o avea de opt ani și pe care nu ar fi vândut-o nici pentru o avere.

Vetor.

Uriasii mării

E ertat ori-cărui să se înșele, chiar savanților!

Ori știința almite fără discuție și ca fapt împlinit că focle gigantice, numite în termenii populari „elefanții mării”, cari locuiau altă dată țărmurile gofului Californiei, au dispărut cu totul. Speța fu considerată ca stinsă și anul trecut o expediție științifică plecă în căutarea unui schelet de elefant de mare, pe care spera să-l descopere în nisipurile mării Vermeille.

Vă închipuiți cât de mare a fost surpriza savanților când, trecând aproape de insula Guadalupe, zăriră o numeroasă ceată de aceste animale.

Ei omorâră doi din acești uriași cari aveau lungimea de șapte metri.

Afară de balenă, care mamifer se poate compara cu un asemenea colos?

Arg.

CONTRABANDĂ DE CÂINI

Legea engleză este severă pentru câinii importați; amicii speciei canine sunt supuși la o taxă când intră pe teritoriul englez cu câini și pe lângă aceasta câinii sunt supuși unei lungi carantine. În ultimul timp, un conte german, înalt funcționar la Curtea regală din Saxonia, debarca la Douvres cu soția sa. La întrebările tradiționale, călătorii răspunseră că nu aveau nimic de declarat. Dar vameșii sunt oameni șireți. Și sunt plătiți pentru aceasta! Aceia din Douvres sunt renumiți de unul din detectivii lor.

Observând atitudinea turburată a contesei, dar neîndrăznind, din cauza rangului, de a-i supune la o percheziție în regulă, îi făcură să fie urmăriti de unul din detectivii lor.

Nobila saxonă de abia eși din biurourile vamei și dete drumul unui mic câine închis într'un sac pe care-l purta legat sub rochie. În adevăr, stranie ascunzătoare!

De astădată vameșii nu șovăiră. Ei dresară un proces-verbal și o chemară în judecată înaintea tribunalelor. După debateri contesa de F... se văzu condamnată la o mare amendă și la cheltueli. În total nu mai puțin de 2000 franci.

Când se va mai duce la Londra, de bună seamă că nobila saxonă va lua hotărârea să lase pe „Loulou” la Dresda!

Tr.-N.

Bătăia de flori în California la Anul Nou!

PUDICITATEA ANIMALELOR

L. von Ramin scrie într-o revistă germană despre aceasta și părerea lui e că da, animalele sunt pudice.

Mai întâi arată că Ch. Darwin, cunosător așa de bun al animalelor, e de aceeași părere. În adevăr, iată ce zice într'un loc: «Animalele au, de bună seamă, ambiție; le place să le lauzi. Câinele, ducând în gură bățul stăpânului, e foarte mândru și mulțumit. De asemenea nu mă îndoiesc că știe și de rușine, în afară de frică».

D-rul Zell e de altă părere. Nu crede că animalul se poate și rușina, ci că noi luăm drept rușine frica de pedeapsă.

Ramin însă dă două pilde despre doi câini cari au dat dovezi că se poate să le fie rușine, măcar că nu i-a bătut nici odată nimeni.

Mai întâi e o cățea Bibbi, a scriitorului. Ori de câte ori făcea câte-o necuviință, adică vărsa pe covor, — căci altfel era foarte curată. — fugea să se ascunză sub canapea. De frică nu putea fi vorbă. Așa dar de rușine se ascundea.

Întâmplarea cu un câine, coteiu, al unei bucătărese. Ni-i asta nu stia ce-i aia, bătăia. Odată — ce i-a venit în cap stăpânei? — a luat foarfecile și l'a tuns până la piele, peste tot. Nici nu l'a oărat, nici nu l'a bătut, nici nu l'a tăiat cumva cu foarfecile; căci l'a tuns cu cea mai mare îngrijire, ca un barbier, cu oieptenele și cu foarfecile. Cum a scăpat de la tuns-oare, coteiul s'a ascuns și timp de trei zile nu l'au putut afla nici câiri. În zadar îl chema bucătăreasa cu numele celei mai desmierătoare, în zadar îl chinuia foamea și setea, în zadar își amintea cu jind de locul său iubit,

lângă foc. Tocmai în ziua a treia l'au aflat pitit într-o țevă groasă de lemn care sugea la curgerea apei.

Ar fi fost în stare să piară de foame și să nu se arate gol, lipsit de podoaba lui firească, înaintea oamenilor.

Nu e dovadă nici asta, zice Ramin, că bietului coteiu îi era rușine?

Noi mai putem adăoga, pe lângă întâmplările pomenite de Ramin, din cari a doua, cea cu coteiul, ni se pare mai lămurită, alta, pe care o povestește Ribot în cartea sa despre sentimente. E vorba de un câine foarte bine crescut și pe care nu l'a bătuse vre-odată cineva. Era el foarte de treabă și cât se poate de cinstit. Nu lua carne sau altă hrană pe furis; căci știa că i se dă porția la vremea convenită. Odată însă bucătăreasa a lăsat pe masă o bucată de mușchiu, bătută, gata s'o pună la prăjit. Câinele căzu în ispită, luă carnea și o mănca. Nu l'a văzut nimeni, dar cugetul începu a'l mustra după săvârșirea faptei. De bătăe nu se putea teme, căci nu știa ce-i aia. Cu toate acestea s'a ascuns sub canapea și nu voia să iasă nici c'un preț.

Il mustra cugetul și, de bună seamă, îi era rușine c'a săvârșit asemenea faptă de lăcomie și necinste.

Așa dar putem crede, fără a ne prea teme că vom greși, deși e așa de greu a pătrunde în mintea și inima animalelor, că și unele din ele sunt în stare a se rușina de faptele lor.

Dacă e așa la animale, cu atât mai mult e la oameni, fie și n copilarie. De această simțire se pot folosi părinții și învățătorii spre a îndrepta la bine pe copii. Neapărat însă, vor căuta a se folosi de rușinea firească, urmare de-a dreptul din vre-o faptă necuviincioasă;

dar nu se vor sili să rușineze pe copii, ca pedeapsă, înjosindu-i înaintea celorlalți prin vorbe ocărâtoare sau prin punere în genunchi sau prin alte mijloace și mai urâte, ce se obișnuiau mai de mult prin școli.

DIVERSE

Ce câștigă un luptător. — Se vorbește adesea de averi enorme pe care le câștigă marii jockey, aceia cari scot la renume grajdurile.

Se știe de asemenea câte sute de mii de franci câștigă luptătorii cu taurii din Spania pentru că dau câteva lovituri de sabie frumoșilor tauri din Murcia și Andaluzia. Dar un curios proces aduse uimirea în Londra. Un băcan din Breutford aduse în fața justiției pe antreprenorul celebrului șampion rus Hachenschmidt, D. King Morgan, pentru o datorie de 250 franci. Avocatul băcanului putu să dovedească că luptătorul câștigase anul trecut o avere imensă: aproape un milion de lei, ceea ce vine cam 2777 de franci pe zi.

Cum d. Morgan lua partea sa din rețetele șampionului, avocatul trase concluzia că el putea cu ușurință să se achite de o datorie așa de mică. Un milion de franci! Este mai productiv decât fabricarea diamantului, cu sau fără cuptor electric.

Case de economii automate. — În mai multe școli primare din Berlin au fost instalate niște mașini automate unde copiii aruncă printr-o crăpătură, economiile lor. Pentru fie care piesă, mașina le eliberează o chitanță. Când ei posed zece din aceste chitanțe, le duc la institutor, care, în schimb le dă un livret de casă de economie unde sunt suscrise depunerile lor din mașină. Acest sistem a dat roade excelente. Copiii s'au pătruns de folosul economiei și de prețuirea banului.

Avantagiile obeșității. — Numitul Daniel Wadsworth poate să se felicite că a fost prevăzut de natură cu un volum deosebit. Este supărat pentru cursele pe jos și alte exerciții atletice. Grăsimea nu are de cât desavantajii! Cu toate astea se întâmplă și altfel! Wadsworth care cântărește 225 kilograme și măsoară în circumferință aproape doi metri, este cărciumar stabilit la Hartford (Connecticut).

Pentru că nu a închis într-o Duminică stabilimentul său, cum spune legea, a fost condamnat la 60 zile de închisoare. La închisoarea din Hartford se văd numai celule strâmte și erau prea strâmte pentru a primi un așa voluminos pensionar.

După multe reflecțiuni, autoritățile

trebuiră să renunțe să mai aplice sentința. Cărciumarul fu lăsat liber să se plimbe în curtea închisoarei. Apoi, se constată că un asemenea tratament făcea rău exemplu pentru ceilalți deținuți și fu liberat.

Iată ceva care este unic în analele judiciare!

Un arbore curios. — Ziarele americane și între altele „Florist's Exchange” semnaleză că la 18 Octombrie a. c. un măr a fost vândut cu frumoasa sumă de 600 dolari.

Acest măr cumpărat dela ferma E. A. Junkin din Statele U-nite este de 10 ani. Calitatea lui stă în faptul că pe an, dela Mai până la Noembrie, produce fără întrerupere. Astfel pe aceeași cracă se pot vedea flori, fructe verzi și chiar coapte.

Pomul a fost cumpărat de un pepinierist american care caută să înmulțească această prețioasă varietate.

Inchiriez

PIANINE

Nou și uzate
IN CAPITALĂ ȘI ÎN TOATĂ ȚARA
Începând de la 15 lei lunar
GEORG DEGEN, BUCUREȘTI

— Alături de Coșetaria Capșa —

POSTA REDACȚIEI

D. D. Tom.-Putna. — Trimiteți tot manuscrisul; numai așa vom putea începe publicarea. „Micul marinăr” n'am primit.

Înainte și După
întrebuințarea
Cremei și Pudrei „FLORA”

Pastă de dinți 1 leu BUCOL Apă de gură 1 leu 50

SĂPUN de TOALETĂ

„FLORA”

de o calitate ireproșabilă, foarte bine parfumat, catifelează mâinile și tenul
— Bucata lei 1.25 —

DURERI REUMATICE

Nevralgii, migrenă, dureri de cap și de dinți, vindecă sigur Nevralgine Jurist. Un flacon 2,50 și o doză 50 bani la drogerii și farmaci.

MARELE MAGAZIN DE MUZICA

„LA LIRA”

BUCUREȘTI, STRADA COLȚEL No. 3

Cel mai mare deposit de instrumente muzicale. Cel mai cinstit și conștiincios magazin din țară

De știutele să-bători prețuri de reclamă

Armonică extra-fină . . .	lei 9	Clarinete cu 8 clape . . .	lei 15
Cu colțuri legate . . .	» 11	Abanos . . .	» 18
Extra-mare . . .	» 12	» . . .	» 22
Cu 3 registre și 3 burdufuri . . .	» 15	Flaute . . .	» 5
Cu 2 rânduri extra-fine . . .	» 35	Abanos . . .	» 9
Cu 2 rânduri «Concertina» . . .	» 40	» . . .	» 14
Clarinete cu 5 clape . . .	» 12	» . . .	» 16

Instrumentele cele mai fine de concert

Mandoline italiene lei . . . 45

extra-fine de concert

Viori prima complet montate

cu abanos lei 45

Gramofone și Plăci «Perfection»

Cereți cataloagele speciale de sărbători.

NOUILE MARI PREMII

OFERITE DE

ZIARUL „UNIVERSUL”

abonaților săi cu începere de la 28 Noembrie, 1911

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Maria», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai splendidă din localitate.

O CAMERA DE CULCARE ÎN BRONZ

de mare valoare, al 7-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobilă de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihai-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Scurșala calea Victoriei, No. 107

UNA GARNITURA MOBILĂ DE STEJAR TAPISATĂ, PENTRU ODAE DE BIUROU

compusă din : una canapea, două fotolii și șase scaune

UN BIUROU DE STEJAR MASIV ȘI UN FOTOLIU DE BIUROU TAPISAT

Toate acestea cumparate de la cunoscuta Expoziție modernă de mobilă Gildener Rosenthal & Hiscal, București, strada Carol, No. 64, etajul I

O jumătate garnitură mobilă de lemn roșu lustruit, culoarea mahonului

entru în rare, compus din : Una canapea, 4 scaune, 2 marchize, 2 taburele, una masă cu geam de cristal. Toate îmbrăcate cu mochet frez, cumparate de la marele magazin de mobilă «Compania Americană», str. Carol, 74, lângă hotel Dacia

Un serviciu de masă pentru 12 persoane, compus din : 12 muguri, 12 furculițe și 12 cuțite de alpaca veritabil argintate și bogat decorate, în cutia lor de piele imitată și captușită cu mătase. **Un serviciu de vin** pentru șase persoane, compus din : una carafă și șase pahare de cristal bacara cu monturi de alpaca veritabil argintate, imitând exact argintului oxidat; toate aceste obiecte puse pe o tavă rotundă tot de alpaca veritabil argintată. **Una pereche stăpâne de alpaca**, argintate și bogat decorate. Toate aceste obiecte sunt cumparate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii en gros și en détail Frații A. & I. Roller, București, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Una pendulă de perete, de lemn lustruit, frumos ornamentată, în lungime de 87 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. **Una pendulă de perete**, de lemn de luc lustruit, frumos sculptată, în lungime de 77 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. **Una harmonica superioară**, burduf dublu, coțurile legate, cu 21 ciape și 8 basuri, toate de oțel. **Un ceasornic de masă**, de lemn de stejar, repr. semănând un castel medieval, înălțime 36 centimetri, având o muzică cu două cântece naționale. Cumparate de la «Compania generală», Biurou de importățiune, București, strada Smârdan No. 29, etajul I.

O bicicletă de curse «Imperial», cea mai cunoscută marcă engleză. **Un gramofon mare**, fără pian, ultima perioadă, cu 6 plăci mari marca «Anger», cântate de cei mai buni artiști. **Un serviciu de lăvoi de faianță**, compus din 5 bucăți. **O lampă** ultima creațiune, model «Cometa Halley», sistem american, cea mai economică și luminoasă. Toate acestea cumparate de la cunoscutul magazin E. A. Pucker, Bulevardul Elisabeta, No. 15, sub Hotel Princiar.

O jardiniară de metal argintat, cu vas verde. **O fructiera argintată și aurită**, cu un cornet conținând 12 cuțite pentru fructe. Cumparate de la cunoscutul magazin de bijuterii Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Una bicicletă «Naumann» de mare lux, una din cele mai solide și excelente biciclete, din fabrica societății Siedel & Naumann din Dresda, singurele biciclete introduse în armatele germană, rusă și turcă și la poștele germană și română. Reprezentant general D. Leonida Piorkowski, București, str. Știrbei-Vodă, 21.

Un ceasornic de aur 14 carate, bărbătesc, frumos gravat. **O pendulă mare de perete**, frumos ornamentată și **un serviciu** compus din : o lingură, furculiță și cuțit de argint veritabil, marcat de Stat. Toate a-

cestea cumparate de la cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicaria Colței», București, str. Colței, No. 31.

Una pendulă de perete lemn de stejar, cu bătaie, ultima noutate. **Un ceasornic de biurou**, cumparate de la marele magazin de bijuterii, ceasornicarie și argintărie Jean Schmidt & Const. Stratulat, București, calea Victoriei, 53.

Un gramofon mare, una vioară, una harmonică, una mandolină, cumparate de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder, Victoriei, 54.

Una trusă pentru damă, cu trei sticlute și cu necesar de toaletă. **Una trusă de manevră pentru domni** ofiteri. **Trei truse de piele fină pentru manicură**. **Trei pulverizatoare** splendide de cristal, nișate. **Trei pudriere** cu pufuri lor. **Trei oglinzi nișate** pentru masă. Cumparate de la cunoscuta Drogherie Princiară Const. C. Popescu, Bulevardul Elisabeta, colț cu strada Brezoianu.

Una mașină de cusut de mână, sistemul cel mai nou și **un gramofon** marca «Melodion Carmen-Syva», de cea mai mare perfecțiune, împreună cu 6 plăci marca «Premier-Record», având cântece românești. Aceste obiecte sunt cumparate de la marele magazin de mașini de cusut, biciclete și gramofone : «Compania anglo-americană» din București, strada Carol, No. 50, cu sucursale în Pitești și Câmpina.

O mașină de cusut, de familie, «Markton», perfecționată, cumparată de la marele magazin «Compania Markton», strada Carol, No. 38, colț cu strada Brâncoveanu.

Alte 10 mașini de cusut comandate în străinătate.

Un plug de oțel cu o brazdă, marca D. C. M. N. **Un plug de oțel** cu două brazde, marca Z. H. C. R. Ambele din celebra fabrică Rudolf Bacher, Raudnitz (Bohemia), reprezentată în România prin marea casă de mașini agricole și industriale : Soc. în comandită Weil, Joseph & Co. succ., București, str. Smârdan, 5.

Una mașină mare de bucătărie «Ideal», cu patru ochiuri din table de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumparată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, București, calea Văcărești, 142.

2 costume de haine (saco), după măsura și alegerea stoffei, cari se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, București, str. Academiei, 25.

Un șarpe de aur (colier) pentru gât, de mare valoare. **5) casete** conținând fie-care pudră și săpun „Flora”, făcute anume pentru abonații ziarului „Universul”.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din «Memoriile Regelui Carol I al României», sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului „Universul” tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași : Pentru un an lei 18 ; pe 6 luni lei 9,15 ; pe 3 luni lei 4,65.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMPĂLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

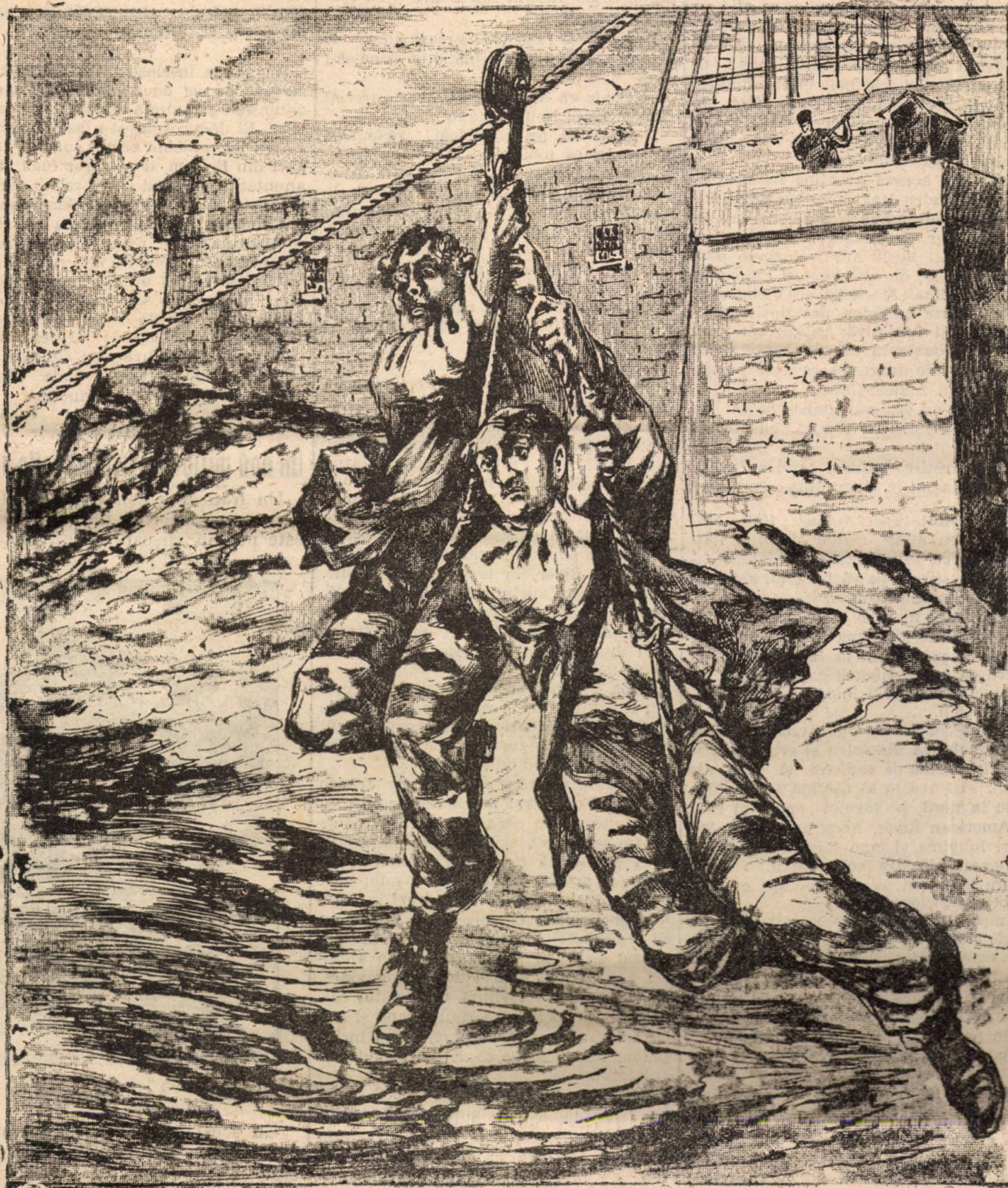
Lei 2.60 pe an în toată țara

Redacția și Administrația

No. 11, — STRADA BREZOIANU, — No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare odată pe săptămână, Marțea

ABONAMENT LA ZIARUL CALATORIILOR

Pentru un an lei 2,60 în toată țara

O EVADARE INDRĂSNEATĂ

Pe țărmul meridional al fluviului American River, la trei mile depărtare de confluența sa cu Sacramento, se află o zidire sombră înconjurată de ziduri înalte; e închisoarea din Folsom, care în primăvara anului 1911 a fost teatrul unei evadări din cele mai extraordinare.

Două deținuți scăpară ziua, față de vre-o doisprezece paznici armați până în dinți, și nu fură prinși decât după șasezeci și patru de ore.

Inițiatorul acestei aventuri fu unul a nume Alexandru Hagan, ex-comedian într'un teatru de mână a treia, devenit în urmă cavaler de industrie, escroc, hot și condamnat la 10 ani reclusiune pentru o multime de alte răutăți. Complicelui său Mihail Machena, era un om mic, nervos, foarte curajos, dar lipsit de imaginație și inițiativă; calități pe care Hagan le poseda în cel mai mare grad, stimulate și de dragostea ce avea pentru o femeie din Statele-Unite.

Machena nu era condamnat decât la 12 ani pentru o hoție comisă cu un an înainte.

Iată povestirea acestei evadări scrisă chiar de Hagan în singurătatea închisoarei sale:

La sfârșitul lunii August 1910 Machena și cu mine furăm întrebuințați împreună cu alți tovarăși să facem cabluri de susținere pe vârful unui zid ridicat în curtea închisoarei.

„Acest zid, înalt de 120 picioare, fusese ridicat de Machena și de mine, pentru că ne pricepeam la acest lucru și pentru că eram singurii capabili să ne menținem la această înălțime fără să avem ameteți.

„Acest cablu de oțel avea de abia 2 centimetri ca diametru și erau prinse în toate părțile de sud, est și vest ale curții. Mai aveam să așezăm al patrulea cablu la nord, pe țărmul opus al râului American River. Acest cablu avea 200 metri lungime și cum țărmul se afla la patru-zece picioare sub cablu, acesta cobora în pantă ușoară aproape o sută șazece de picioare.

Timp de mai multe zile construim un zid de ciment pe țărmul celalt spre a fixa extremitatea cablului.

Într'una din zile îmi veni în minte o idee. De ce acest cablu de oțel nu ne-ar servi ca mijloc de evadare?

Din acel moment nu mai avui decât un gând: să realizez acest plan îndrăzneț.

Când cablul fu teminat și prins bine, căutam și găsim o roată cu un diametru de 7 centimetri și o ascunsă în apropierea cablului. La sfârșitul lui Ianuarie făcui rost de o bară de oțel pe care să o

petrec în roată și furați și o fringhe lungă de trei metri.

Într'o Duminică când ne plimbam de obicei, făcui cunoscut planul meu lui Machena și îl întrebai la ureche dacă vrea să se expue și el la această aventură. El îmi strânse mâna cu putere și îmi făcu semn că primește.

Pe colinele de la sudul închisoarei se află o reședință ale cărei tunuri sunt totdeauna îndreptate spre noi.

În ziua de 20 Martie spusei păzitorului Neil că nu sunt sigur dacă am prins destul de solid capătul de sud al cablului. Îi propusei să trimească pe Machena sus. Acesta se urcă cu agilitatea sa obișnuită. El ascunse în sân sfoara și cu roata cu bara de oțel.

După ce se făcu că lucrează timp de câte-va minute, mă chemă și pe mine să-i ajut.

— Poate că aveți de gând să treceți râul, ne zise Neil râzând.

„— Sau să ne sinucidem! răspunsei eu pe același ton.

„Machena scoase un cuțit care îl avea ascuns în sandala sa și tăe uniforme noastre de deținuți în așa fel ca printr'o singură mișcare să le putem arunca după noi.

În câte-va secunde pusei roata pe cablu, legați fringhia și întrebai pe Machena dacă e gata. Drept răspuns vără piciorul în ochiul sfoarei, făcui la fel și strigai:

— Înainte!

Pornirăm agățați de cablu cu o înțeleală care se accelera din ce în ce și trecuăm ca o săgeată pe deasupra capetelor sentinelor. În câte-va secunde ajunserăm la sfârșitul cablului, adică pe țărm. Am aruncat într'un minut hainele după noi și am luat-o la fugă. Tărându-ne prin iarbă când nu erau arbori cari să ne ascundă și alergând ca cerbiți când treceam o pădure, urcam cursul râului American River, în direcția Newcastle.

Spre prânz auzirăm în depărtare lătratul câinilor *bloodhund* trimiși pe urmele noastre. Acești câini de vânatoare sunt dresați pentru prinderea bandiților în Statele-Unite.

După o cursă nebună de două ore, după ce intrasem în râu spre a ne pierde urma de câinii cari ne urmăreau mereu, ne credeam în siguranță și ne oprirăm un moment să ne odihnim.

De odată auzirăm un foșnet de frunze uscate, și un lătrat mai puternic ne atrase atenția în acea direcție. Un câine enorm se aruncă asupra mea, mă apucă de guler și mă trânti la pământ, pe urmă se aruncă asupra tovarășului meu pe care îl mușcă de brațul drept.

Machena urlă de durere; eu îi strigai să se apere cu cuțitul. Dar el părea paralizat de frică. Atunci alergai în ajutorul său, îi luai cuțitul de la cingătoare, și cu o singură lovitură tăiai gâtul câinelui. Îi aruncam corpul în apă și trecuam râul în not, de oare-ce îmi închipuiam că n-o să ne caute pe țărmul închisoarei.

Se făcuse noapte. Pe la orele 2 noaptea trecuam așa de aproape de stabilimentul penitenciarului în cât zărirăm luminile. Cu toate că sufeream oribil de frig, nu îndrăznirăm să ne oprim.

Când se făcu ziua, eram departe de închisoare, dar muream de foamă. Marți seara, ajunserăm la întrepозitul drumului de fer, la Sacramento. Aci ne mănji-răm fața cu cărbuni ca să avem aerul unor șoferi mexican și luarm hotărârea să intrăm în oraș și să cerem să mâncăm, în spaniolește, de oare-ce cunoșteam câte-va cuvinte din această limbă.

Ocolirăm mai multe mahalale fără însă să îndrăznim să cerem ceva.

Dimineața întâlnirăm pe o femeie de treabă care ne dădea de mâncare. Hoinărind în lungul țărmului, zărirăm vaporul *Modoc*, care pleca spre San-Francisco, și când se făcu noapte, ne aruncam în apă și ne ascunserăm într'un colț întunecos al vaporului.

Hagan se înșelase. Un mecanic observase pe cei doi vagabonzi cari se ascunseseră și anunță îndată pe comandant. El dădu ordin să-i lase în ascunzătoarea lor, ghicind că nu sunt decât fugari din Folsom, de a căror fugă fusese anunțat. Așa, când spre orele 3 dimineața *Modoc* intră în portul San-Francisco, comandantul anunță poliția și Hagan și Machena fură prinși. În închisoarea sa Machena domni ca un regt. Hagan însă, desperat că nu-și poate vedea iubita, încercă să se sinucidă, spânzându-se cu cravata de pervazul ferestrei.

Doctorul închisoarei îl readuse la viață. A doua zi fură puși din nou în închisoarea din Folsom, unde supravegherea gardienilor va fi îndoită.

C. Arg.

Un nou mijloc de comunicație pe apă

Un francez a construit un fel de vas care are forma unui glob și care este pus în mișcare de un motor.

Auto-bila

Cu acest chip de comunicație se poate obține o înțeleală de 45 km. pe oră.

S.

SCRISOARE DIN SUDAN

Ziarul *Călătorilor*, care e singura publicație în felul său și care se bucură de simpatia tuturor, are prețuitori și cititori pretutindeni.

Zilele din urmă am primit următoarea scrisoare căreia îi facem loc cu plăcere:

Khartum (Sudan)
1912, Ianuarie 3 st. n.

Domnule director,

Subscrisul am onoare a vă trimite un articol intitulat *Clima ernei în Egipt*. Dacă veți crede că va fi de vr'un folos cititorilor, înțeleg că voi face onoare dându-i ospitalitate în stimatul d-v. ziar.

Primiți, etc.

St. I. Filioreanu.

Adresa mea este:

Soudan oriental, Khartoum, New-Hôtel, cu indicația: En cas de départ, prière de l'expedier à Port-Florence, Lac Victoria, Afrique centrale, poste restante. Căci, după cum știți, posta ajunge la Lacul Victoria.

St. F.

Iată acum articolul:

Clima ernei în Egipt

Acum când România are pentru Egipt un serviciu maritim regulat, cred că ar fi bine ca cunoștința acestei țări să fie cât mai răspândită ca antichității, agricultură, comerț, climă etc. Aci voi vorbi despre climă, de la 1 Noiembrie — 1 Aprilie, completând constatările mele cu ale altor europeni.

În Delta clima e semi-maritimă, ploioasă și rece, mai ales în Ianuarie și Februarie, dar de la Cairo în sus treptat devine uscată și caldă, așa că în Egiptul de sus cerul este aproape perpetuu senin. Această climă seamănă cu a României din Septembrie și Octombrie când toamna e secetoasă; zile calde și nopți reci, potrivite însă. Termometrul oscilează la amiază și la umbră între 12°—22° centigrade, și dimineața la ora 5 între 8°—14°. Aerul e uscat.

Valea Nilului, largă la Cairo de vreo 25 km., merge în sus tot îngustându-se, așa că în Egiptul de sus se reduce la vreo 3—4 km. și e acoperită cu culturi verzi de porumb bumbac, orez trestie de zahăr etc. de toate vârstele și alterându-se cu culesuri și arături, presărată cu boschete de curmală. Această vale ar putea rivaliza cu cele mai frumoase șesuri din Europa, dacă nu s'ar resimți de irigațiunii și de apropierea pustiei care de ambele părți o strânge într'un lanț de coline continue, triste ca un mormânt. În trăsuri generale impresia este plăcută și clima dulce se apropie de cea a șesului dunărean; nu egalează însă pe cea din timpul verii a văilor Carpaților.

Unii au judecat greșit defectele acestei clime, fără a considera și calitățile ei. Defectele mai grave ar fi miazmele și praful, dar ele depind de loc și timp. Așa, miazmele se resimt numai vara, pe timpul revărsărilor; eara, ceva în Delta și încă în vreo trei alte locuri departe de orașe. Nilul e mlăștinos și după

JUSTIȚIA ÎN SUDAN

UN TRIBUNAL INDIGEN

Lăsând o oarecare autonomie populațiilor indigene, Franța a adoptat

Acuzații stau umiliți în fața magistraților

o linie de conduită care este secretul succesului său în toată politica colonială.

Priviți ilustrația care reprezintă un tribunal sudanez și care vă dă o idee asupra conduitei Franței. Tot

mobiliierul acestui palat de justiție e, după cum se vede o bancă de lemn.

Dar ce delict au comis cei patru acuzați?

Autorul acestei pitorești fotografii nu ne spune; totuși, din atitudinea

umilă a inculpaților față de cei trei gravi magistrați, pe când avocatul lor îmbrăcat într-o togă albă își pune în serviciul lor toată elocința sa, se vede că de geaba n'au fost ei chemați acolo.

Emi.

retragere culturile merg până în apă, iar restul rămâne nisip uscat. Canalele iarna s'aproape secate. Praful se resimte în mahalale, sate și în tren. Iar în orașe cu străzi curate e aproape ca în Europa; devine însă escriv mai târziu prin Martie și Aprilie, când suflă Hamezinul.

În anii din urmă Europeanii au început să caute această climă și iarna vin mulți și în toate localitățile ferite de defectele clime s'au clădit hotelurile mărețe așa că pot să găsească nu numai confortul dar chiar și luxul din Europa și cam cu aceleași prețuri. Franceza și Engleza se vorbesc în toate orașele. Ar fi bine ca și noi să ne interesăm de această climă, mai ales că vechiul prejudiciu al insalubrității necondiționate ar putea fi chiar în dauna comerțului nostru. Cei ce fac vilegiatură iarna pentru sănătate și cei fricoși ar putea să consulte prealabil un specialist în materie; zic specialist, căci se găsesc și medici cari nu cunosc bine de cât localitățile climatice clasice, Riviera și Neapoli cu calitățile lor incontestabile, dar care au și defecte: nopți lungi, zile scurte, ploioase și reci, mai mult chiar decât în Delta. În orice caz aceste clime s'ar putea ajuta și completa reciproc. Eram la Nizza, sunt vreo câțiva ani, și mă plângeam de niște ploți reci ce mă sechestraseră în casă vreo cinci zile continuu. Cerați într'un an cu Egiptul, înțeleg că un inginer englez ce lucrase multă vreme la Suez, și vă asigur că nu vă veți căi.

Scriu aceasta din Sudanul oriental (Khartum), iar nu din Egipt, ca să nu fiu bănuț de unii că aș face reclamă. Cât despre Sudan, unde abia am ajuns, n'as putea scrie de cât după ce-l voi traversa în drumul meu spre Africa centrală.

St. I. Filioreanu.

EVADAT

Pe seninul cerului ultimele stele păleau. Nu mai era noapte, dar nu mai era nici ziua. Se revărsa de ziua când Nord, întorcându-se dintr-o călătorie la Surinam, ajunse înaintea barei din Maroni.

Matelotul de supraveghere dinaintea vaporului, observă pe luciul mării o formă nehotărâtă care se mișca. Distanța, e drept că era prea mare, dar nu avea nevoie de ochi și căuta să străbată distanța și să-și dea seama de ceea ce era.

Nu mai încapă îndoială că ceea ce vedea el nu era o broască țestoasă gigantică, așa de bine cunoscută și gustată de marinari; nu era nici vr'un oribil căiman, care sunt așa de mulți pe coasta Guianei. Nu era nici măcar vr'un trunchi gros de arbore pe care fluviile ecuatoriale le aduc în mare.

Era o pirogă indiană? Poate!

Se raportă comandantului și cinci minute mai târziu, o barcă din Nord, pusă sub ordinul unui sub-locotenent, porni spre locul indicat, ascunzându-se cât putea mai bine după valuri. Dar în curând fură descoperiți, socotind după schimbarea mișcărilor bărcii misterioase. Aceasta depărtându-se iute de la țarm, văslă cu putere spre intrarea lui Maroni.

Acela care o conducea, trebuie să se fi gândit cu mult sânge rece la toate pericolele de cari era înconjurată îndrăzneța sa tentativă. De altminterlea, unde, dacă nu în unul din numeroasele golfulețe ale fluviului, ascunse de erbură, putea el să-și caute refugiul? Acolo, trecerea era așa de anevoioasă în cât cu multă greutate pot pătrunde pirogele indiane; cât despre marea barcă, pusă în urmărire, nu putea de cât să-i fie interzisă intrarea. El știe aceasta și-și corăntrează toată energia într-o efortare supremă.

Un golf mic, acoperit de arbori mari i se prezintă înainte. Își îndoaie fortele și ajunge în el vesel, de a putea fi ascuns de perdeaua de verdeț care-l acopere. Fața sa, contractată până aci de temere, se luminează. O flăcărie îi tășnește din ochi.

— Scăpat, sunt scăpat! strigă el în culmea bucuriei.

Văi, bucurie prea scurtă! căci aproape îndată, sgomotul unui corp care cade în apă îi ajunse la urechi. Se uită, și consternat, lăsa să-i cadă lopata.

La doi sau trei metri departe de el, capul unui caiman eșea din apă, pe când pe mal, gata să se repeadă, un altul îl aștepta ca să se apropie.

Să se silească să treacă dincolo de ei!... ar fi făcut-o bucuros, dar cu o altfel de barcă, mai solidă și mai ușoară. Intre dinții caimanilor și întoarcerea la lanțurile sale el nu esită mult. Refluxul începu să se producă: descurajat se lăsa să fie dus de cursul curentului.

Să poată scăpa—cu câtă greutate și cu câte trude, se ghicește,—de primejdioasele surprize ale mării și de o urmărire înverșunată... și să vie acum să cadă, să se peară aci, în cel mai sigur azil care și-l închipuise.

Însă, barca după Nord se apropia de din ce în ce. Era mult, mult mai bine făcută, și afară de asta, un vânt ușor, le dădea ocazia de a întinde pânza, astfel că, într'un timp mai puțin scurt de cât se așteptau ei, ajunse în golf.

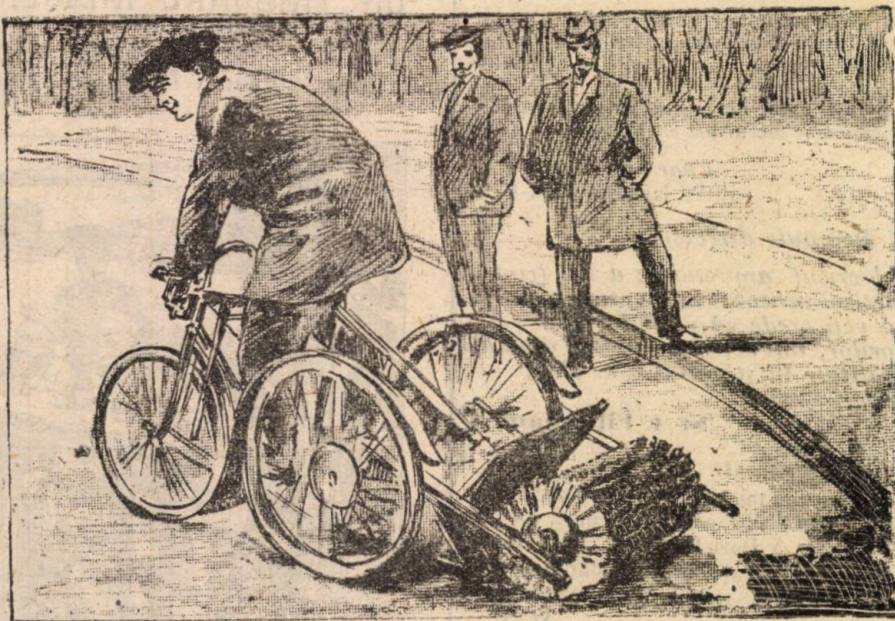
— Curioasă luntre, murmură sublocotenentul, văzând barca fugărilor.

— Dar, d-le căpitan, exclamă un marinar, e un coșciug!

— Un coșciug?... Așa e zău!...

Un om cu figura descompusă, cu o-

MATURAREA STRADELOR DIN PARIS

Bicicleta, măturătoare de stradă

Inginerul francez Jaquelin a inventat o nouă mașină în formă de triciclu pentru măturarea stradelor din Paris! E o notă a vremii noastre această aplicare a bicicletei în municipalitate.

Ilustrația noastră înfățișează pe inventator făcând proba mașinii sale.

A.

chii duși în fundul capului, conducea această ciudată barcă.

Marinarii rămaseră nemișcați pentru un moment, apoi, cu hotărâre ajunseră pe necunoscut și-l legară repede: perdut, buimăcit, aproape ne mai putându-se mișca, el nu opuse nici cea mai mică rezistență.

...După câteva îngrijiri date pe bordul lui Nord, își veni în fire și îl întrebă cine era.

„Sunt un condamnat, zise el, evadat de trei zile din Insulele Salut”.

Și-și povesti istoria,—istoria tuturor evadaților, cu singura deosebire numai că își alesese un instrument de fugă mai original, mai lugubru și mai fragil, mai nestabil astfel în cât e o minune că n'a fost înghițit de marea care desparte penitenciarul de continent.

„Cum n'am devenit prada rechinelor cari mișue prin aceste ape? Nici acum nu-mi pot da seama. Am văzut urmă el, învârtindu-se împrejurul meu acei teribili rechini, cărora în fiecare zi li se arunca drept hrană corpurile camarazilor mei morți. Le vedeam cozile și spinările eșind din apă. Și tremuram gândindu-mă că mă vor răsturna. Totuși, putui să scap de dinții lor... Și, în momentul când era să-mi ating libertatea, așa de mult visată în nopțile de nesomn din închisoare, d-tră v'ati pus în drumul meu... apoi nenumărați caimani îmi tălară orice speranță.

— Dar cum ți-a venit în gând să întrebunțezi un coșciug drept barcă? îl întrebă un ofiter.

— D-tră nu știți că bărcile din serviciul penitenciarului sunt supuse la cea mai severă supraveghere. Să cerc să fur o luntre? Aceasta ar fi fost să mă expui de bună-voe la glonțul sentinelenelor. Să-mi construiesc una? M'am gândit la asta, dar, ca să ajung la sfârșit, nu aveam nici răbdarea aceluși condamnat, de care se povestește că cu cercurile butoaielor vechi cu peile de boi furate de ici și de colo și ascunse cu îngrijire pe sub stânci ca să nu atragă atenția, și-a construit un fel de luntre, cu care s'a aruncat în mare... pentru a fi prins după câteva ore. Ideia mea fixă era să evadesc și surădeam la această binecuvântată speranță care, „așezată la căpătâiul omului, ca o mamă lângă copilul ei bolnav, îl leagă pe brațe... și-l adoarme în cântecele sale fermecate”.—Vă văz răzând, mirați, nu e așa? de a auzi o citație din Chateaubriand în gura unui condamnat. Și totuși, d-nilor, poți ști multe lucruri din lume... și să fii condamnat la închisoare.—Însă proiectele mele de fugă păreau a nu se putea realiza, când într-o zi fui pus la corvoadă ca să duc pradă rechinelor pe un tovarăș care murise. Ochii mei nu se mai puteau deslipi de coșciugul gol care se arunca sub un șopron, așteptând un alt mort. A-l fura nu era lucru greu, căci era un lucru care nu era supus unei

supravegheri mari, dar calitățile sale de plutire îmi dau de gândit. Cu toate acestea nu esitați mult: dragos, ea de libertate, speranța succesului încercărilor mele, ori cât ar fi fost de problematică, triumfară iute asupra nehotărârilor mele. Îmi astupați cât puteți mai bine luntrea aceasta; îmi luați câteva proviziuni ce le ascunsesem într'un loc sigur și pornii... Mica mea odisee fu destul de scurtă, destul de periculoasă și îi cunoașteți dramaticul sfârșit".

Curagiul, or de unde ar veni este bine primit. Astfel, ofițerii, marinarii, ascultându-l, uitaseră pentru un moment că au în fața lor un condamnat, și fiecare își zicea: „dacă toți camarazii lui ar fi astfel!"

Dar datorită înainte de toate. Nenorocitul evadat fu din nou dat în mâna autorităților și depus iarăși în închisoare.

Va mai avea oare curaj, acest evadat întreprinzător, să mai cerce o altă evadare? Cine știe!

Blaz.

Hunii în mănăstirea Reichenau

În insula Reichenau din lacul Constanța era liniște și pustietate. Locuitorii mănăstirii fugiseră de frica Hunilor. Numai un călugăr nebun, numit Heribald, rămăsese.

Ca tăiat în piatră ședea Heribald și privea ciudatele figuri care veneau spre mănăstire. Ceea ce vedea el îi părea așa de înspăimântător, încât fără voce zise un: «Doamne, îndură-te de noi». Plecați pe șea, erau oaspeții străini, îmbrăcați în piele de animale. Aveau o înfățișare îngrozitoare: piperniciți de statură, uscățivi și mici, cu capul pătrat, părul tare și tenos; fața le era galbenă de parcă ar fi fost unsă cu searșă; prin niște ochi mici și infundați în cap, priveau spre mănăstire.

În fruntea acestui detașament fălăia drapelul cu o pisică verde pe un fond roșu; lângă steag călăreau șefii Ellak și Hornebog. Ca un pârâu de munte ce răstoarnă totul după ce și-a învins stăvilă, asemenea și ceata Hunilor năvăli în curtea mănăstirii. Ei descălicară. Atunci Ellak dădu semnalul de începerea jafului. Într-o sălbatică grabă, năvăliră fără ordine, uni prin lungul coridoarelor, alții urcând treptele de la intrarea bisericești. Strigăte confuze răsunau din descoperiri presupuse și din speranțe înșelate. Chilile călugărilor fură scotocite, însă nu găsiră decât lucruri de primă necesitate. «Arată-ne camera tezaurilor», strigă unul dintre ei către Heribald. Călugărul le împlini bucuria dorința, căci știa că lucrurile prețioase fuseseră as-

unse. În camera tezaurilor nu găsiră însă decât sfeșnice argintate. «Mănăstire murdară!» strigă unul. «Popor de cerșetori!» zise altul. Și Heribald fu răstatit cu lovituri de pumnii, așa că, mâhnit, se retrase furișându-se.

Se porunci ca să se scoată butoacele de vin din pivniță; nebunul însă, îngrițat, înaintă și trase pe unul dintre jefuitori de haină: «Permite-mi, bunule om, zise el, ce voiți bea eu când d-v. veți pleca?» Râzând, înțelesesă jefuitorii explicația nebunului și-i lăsară pe cel mai mic dintre butoae, pentru care Heribald, mulțumit, le strânse mâinile.

În curte se născuse un sgomot sălbatic; câți-va dintre Hunii scoțisera biserică și ridicaseră o placă de mormânt; deodată însă un craniu ros de vreme, ce ășea dintr'o rasă de călugăr și care privea spre ei, îi puse pe fugă. Două se urcaseră pe turnul bisericești, al cărui vârf era împodobit cu un cocoș de tablă. Cele două figuri temerare de pe vârful turnului se sileau să ia în sulita cocoșul. Deodată însă îi apucă o amețală, o pierdere de echilibru, un strigăt — și ei se prăbușiră în curtea mănăstirii. Cadavrele lor fură transportate în grădină. Trunchiuri de copaci serviră la ridicarea unui rug și din bibliotecă mănăstirii fură aruncate în curte cărțile rămase și cari fură întrebuințate la umplutul găurilor din rug.

Hunii intrară apoi în curtea cea mare. Întreaga provizie de fân a mănăstirii fu împrăștiată pe jos și în așteptarea prânzului, barbarii se așezară pe fânul așternut. «Neamul drăcesc nu poate odată să șadă cum se cade unui creștin care

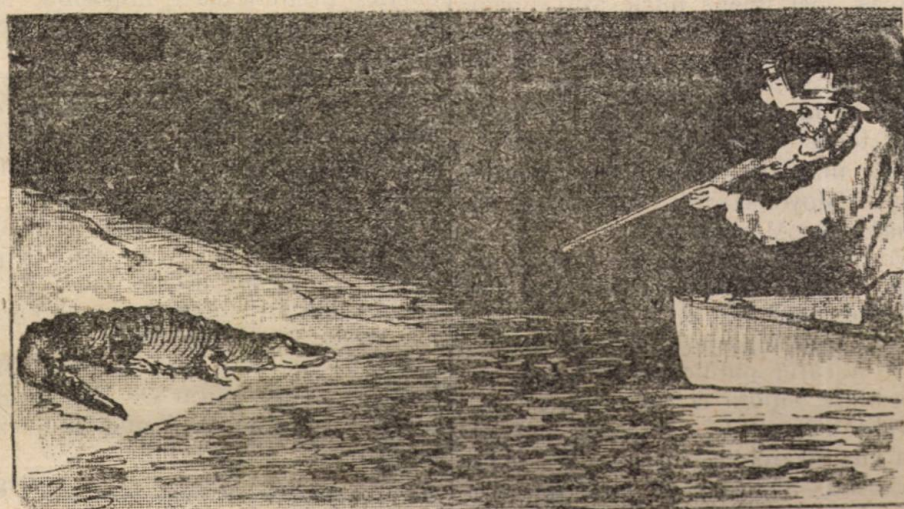
mănâncă pâinea zilnică», se gândea Heribald.

Un bou fu pus într'o frigare și după puțin timp prânzul fiind gata, se puseră să mănânce cu o nespusă lacomie. Cu sibiile lor scurte tăiau carnea și degetele țineau loc de cuțit și furculiță. Un butoi mare ședea în mijlocul curții, din care ori-cine putea să ia cât vroia. Călugărul de asemenea fu cinstit cu vin și pe când bea, deodată un os îl lovi în cap; mâhnit, se întoarse către Huni, dar văzu că și alții dintre navalii aveau aceeași soartă ca el. Hunii, de altminterlea, aveau obiceiul ca la sfârșitul mesei, în loc de desert, să se lovească cu oase.

Încalziți de vin, începură apoi un cântec grosolan. Două din cei mai tineri călăreți cântară un imn în onoarea regelui Atila. Asemenea unui strigăt de bufnită și a unui orăcăit de broaște, începură Hunii în cor să cânte. Câți-va se duseră la călugărul nebun și prin semne îi deteră să înțeleagă că doresc să audă un cântec din gura lui. La început nebunul nu voi, dar mai pe urmă, neavând încotro, trebui să facă pe placul dușmanilor săi. Atunci intonă cu o voce plângătoare un cântec religios către Stăpânul Sf. Cruci. Hunii, beți, ascultau mirați sunetele cele frumoase ale cântecului bisericesc. Ca o voce din pustiu le răsună melodia străină.

Sfârșitul petrecerii se apropiase și vinul se consumase. Ellak porunci ca corpurile morților să fie arse. Într-o clipă detașamentul fu pe cai în rând și porniră către rug. Câți-va dintre cei mai bătrâni injunghiară caii celor doi morți și-i așezară lângă cadavrele stăpânilor

O vânătoare nocturnă de aligatori în Mexic

În Mexic crocodilii sunt într'un număr extraordinar de mare, astfel că vânătoarea unor asemenea animale e o îndeletnicire aproape a tuturor.

Vânătoarea crocodililor se face adeseori în timpul nopții după un sistem cu totul original. Vânătorul își fixează la pălărie o lanternă ale cărei raze luminoase orbesc și zăpăcesc pe crocodil, care nu se mai poate mișca și rămâne în bătaia puștei.

lor. Luară apoi un tăciune și aprinseră rugul; o coloană groasă de fum se urcă către cer.

Cu lupte corp la corp, jo'uri de arme și curse de cai, serbară Hunii memoria morților.

Sfârșitul zilei se apropia și ceata Hunilor rămase noaptea în mănăstire...

Trad. de Mytzu D.

O călătorie în inelul lui Saturn

Printre planetele cunoscute de cei vechi, Saturn e cel mai depărtat: el circulă la o distanță mijlocie de 9.54 de soare, adoptând ca unitate jumătatea marelui axă a orbitei pământești.

Dacă cineva ar putea privi din planeta Saturn spre Pământ, acel observator de abia ar putea distinge mica noastră planetă, mereu în apropierea Soarelui și veșnic pierdută în lumina astrului central. Și dacă observatorul s'ar duce mai departe de Saturn, pe o altă planetă, îi va fi imposibil să distingă pământul.

Saturn are un volum de 700 de ori mai mare ca pământul. El e înconjurat de o duzină de sateliți. Dar inelul? A trebuit o mare îndrăzneală ca să se definească pentru prima oară inelul lui Saturn. E solid, fiind compus din o mulțime de sateliți pe cari nu-i putem separa și cari ni-l prezintă astfel sub un aspect continuu luminos? Aci domnește cel mai mare mister: de la Laplace, geometrii cei mai eminenti au voit să deslege această enigmă, Roche, Hirn, Maxwell, M-me Kowalenski, Tisserand, Poincaré, Liapunof, Radan, Matthiesen. Fiecare teorie e interesantă; nici una nu e completă și satisfăcătoare.

Acest inel imens intrigează imaginația și pentru că Jules Verne a făcut o călătorie aproape de Lună, e permis unui astronom să viseze o călătorie în sistemul lui Saturn. Lucrul acesta m'ar tenta și pe mine, dar prefer să fac loc unui document puțin cunoscut al d-lui Moye, savantul profesor al Facultății din Montpellier.

E vorba de o curioasă dare de seamă asupra unor idei astronomice spre sfârșitul secolului al 18-lea; această disertație face parte din Anagogie, lucrare a cărei publicație completă nu e posibilă, studiu de astronomie unde Mirabeau în 1779 combină cu artă știința cu imaginația. Așa dar, eroul lui Mirabeau, Shackerley, voi să fie transportat într-una din planetele cele mai depărtate care formează sistemul nostru. Dar nu îl depuseră chiar în planetă ci în inelul lui Saturn. Acest glob imens nu era încă liniștit. În părțile joase, mări profunde și vijeloase, curenți repezi... Inelul singur era bun de locuit.

MOSAFIRI CIUDAȚI ÎN LONDRA

Igoroții în Londra

Ilustrația noastră reprezintă un grup de Igoroții din insula Luzon, venit în vizită la Londra.

Igoroții sunt un popor de rasă malaeză al căror sânge e înrudit cu cel al chinezilor și al japonezilor.

În jurul inelului, și la distanțe mari, se vedeau cinci lune (Shackenley nu știa că se văd zece) care se ridicau câte odată toate din aceea direcție. Shackerley pretinde că e imposibil să se formeze cineva o idee așa de măreață asupra aceluia spectacol.

Acest inel așa de bine situat forma un fel de pod suspendat, un arc circular, puteai călători în tot coprinsul său. Lărgimea acestui inel nu e mai mare ca desimea globului nostru.

E o plăcere să urmărești dezvoltarea spirituală a lui Mirabeau, în privința locuitorilor acestui inel. Ei nu cunosc plăcerile deșarte nici onorurile false.

Astăzi noi știm mai mult ca Mirabeau, dar mai puțin ca Shackerley: lucrările recente condamnă ipotezele vechi.

Olg.

Cel mai mic ceasornic din lume

O fabrică din Elveția, aceea a d-lui Louis Gallopin, a terminat un ceasornic care e unic în felul său.

El are drept capac o perlă fină cu un diametru de 0 m. 012.

Această bijuterie mică care ar putea fi montată pe un inel și la care s'a lucrat 15 luni, arată orele tot așa de exact ca și un cronometru. Și nu costă de cât... 30.000 lei!

Frumos dar pentru o principesă regală, sau pentru o moștenitoare americană!

Alb.

Ochii răi și cei cu piază rea

Théophile Gautier, într'un curios roman, «Jettatura», descrie credința și influența ocultă a persoanelor cărî pot, după voință, să aducă nenorocire. Ea e mai înrădăcinată în Italia unde lumea foarte superstițioasă face, la vederea unui jetator, gestul clasic de a pune mâinile în spatele lor, indexul și degetul cel mic în formă de corn, celelalte degete îndoit. Așa se depărtează influența temută a deochiului.

Se pretindea în Italia că papa Leon XIII-lea și papa Piu al IX-lea deoalce. E drept că papa Piu al IX-lea, printr'o serie de coincidențe extraor-

dinare, aducea catastrofe în locurile unde mergea.

S'a zis, de asemenea, că Offenbach avea ochi răi. «Biologica» istorisește că Théophile Gautier avea atâta teamă de influența rea a acestui muzicant ilustru, încât nu scria niciodată numele acestui teribil jetator. Chiar după moartea sa această influență a lui Offenbach trebuia să se simtă.

În cursul unei reprezentații, «Poveștile lui Hoffman», teatrul din Viena fu distrus de un incendiu teribil. Timp de un sfert de secol nimeni n'a mai îndrăznit să dea această operă la Viena.

Credința în influența malefică a unor anume indivizi a fost în toate timpurile combătută prin formule, prin gesturi, prin talismane cari au puterea de a rupe farmecul și a înlătura deochiul.

Doctorul Herming a publicat într-un studiu al său un desen de amuletă, destinată a paraliza răul produs de jetatori.

Se disting melci, desenuri de trifoi gravate pe oseminte, capete de animale și mâini cu degetele strânse. Se găsesc în Egipt pe divinități pe cari domină un singur ochi simbolic; se găsesc de asemenea și pe prorele vapoarelor. Pe unele amulete descoperite la Pompei și Herculanum se vede un ochi înconjurat de elefanți, de șerpi, de scorpioni, animale cari trec că au virtuți particulare contra jetatorilor.

Printre oamenii superiori mulți au fost, în privința aceasta, foarte superstițioși. Napoleon, în calitatea sa de corsican, credea cu convingere.

Și care dintre noi nu cunoaște, în timpul acesta de progres, femei și bărbați cari au amulete, talismane cărora le atribuie o influență fericită, mai ales jucătorii la curse și la bursă.

E curios de constatat că credulitatea omenească nu scade și că superstițiile continuă printre noi, în ciuda triumfului aparent al științei.
Serenio.

TIMBRELE DIN LUME

INFORMAȚIUNI

— Nouă colonie engleză —

Prin colonia nouă, vom să înțelegem, o nouă pagină deschisă în albumurile timbrelor. În adevăr insulele Washington și Foning trebuie să facă parte dintr-o serie specială.

Până astăzi aceste insule pierdute în Pacific, întrebuntau timbre de ale Nouei Zelande și serviciul acesta era făcut de un curier care trecea de șase ori pe an. Dar aceste insule au fost cupărate de o societate anglo-canadiană, care voeste să stabilească un deposit de cărbuni, în vederea deschiderii canalului de Panama.

Insulele Washington și Foning sunt situate sub insulele Fidji.

Două cariere distruse de pasiunea timbreelor

Profesorul doctor Alfred Geisser de la gimnaziul din Thionville și fratele său Enric, sub-locotenent de artilerie, erau doi pasionați filatelisti, dar cum sursele lor erau foarte limitate, căutară o metodă de a falsifica. Amândoi erau în relațiuni de schimb cu un negustor Bela Szchula din Budapesta. Acesta le trimetea colecțiuni de unde ei puteau să aleagă timbrele necesare. Căsuțele goale erau marcate pe un caet purtând cuvântul „Vérifié”. Ce doi frați fabricară un caet asemănător cu al d-lui Szchula și acum le era ușor de a lăsa casete multe albe. După câțiva timp d. Szchula observă fraudă și o denunță.

Ofițerul fu condamnat la trei luni închisoare și la degradarea militară. Frațele săi, profesorul, de asemenea a fost condamnat la trei luni închisoare. Amândoi au isprăvit distugându-și carierele.

Sydney.

CĂTRE CITITORI

Anunțăm pe cititorii noștri că vom publica ori-ce articole interesante privitoare la călătorii sau vânători, în țară sau străinătate, ce ne vor fi trimise.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtiei, în scrisori francate, vor fi îndreptate direcțiunei «Ziarului Călătorilor», strada Brezoianu, 11, București.

Inchiriez PIANINE

Nou și uzate
IN CAPITALĂ ȘI ÎN TOATĂ ȚARA
Începând de la 15 lei lunar
GEORG DEGEN, BUCUREȘTI

— Alături de Cofetăria Capșa —

VĂPSEA DE PĂR RAPID

GARANTAT ABSOLUT
NEVĂTĂMATOARE

Văpșește imediat părul cărunt sau albit, în negru, brun, castaniu sau blond într'un mod atât de perfect și de natural în cât nu se cunoaște de loc că părul e văpșit. Întrebunțarea mai simplă și mai ușoară ca la ori-ce altă vâpșea de păr.

Prețul lei 2.50. La nemulțumire se restituie imediat costul.

BONBOANE ORIENTALE

Parfumează admirabil gura

și distrug ori-ce miros urât al gurei provenit din tutun, dinți stricați sau stomac deranjat.

Cutia 50 bani la drogerii și farmaci.

Observați marca Semilună cu stea, singure veritabile.

CREMA
PUDRA
SAPUN

FLORA

POMADA
Capilogen
(Apă de păr)

TUSEA cea mai rebelă, bronșitele acute și cronice, tusea mănărească, vindecă sigur

Pectosin Steanu

Sticla lei 3. — La drogerii și farmaci

PURGEN

PURGATIV IDEAL
cu renume universal

De o eficacitate absolută sigură. Cutia cu 25 purgative lei 1.50. Observați ca fiecare pastilă să aibă inscripția: **PURGEN-SAYER**, singurul veritabil.

Anemia (lipsa sângelui), clorosa, neurastenă, histeria, slăbiciunea generală, vindecă

Hemofer Steanu

recomandat de prof. dr. Baileiu, prof. dr. Leonte, prof. V. Negel, Iași, și alții, ca unul din cele mai puternice reconstituente ale corpului slăbit. Sticla lei 4.

DURERI REUMATICE

Neuralgii, migrenă, dureri de cap și de dinți vindecă sigur

PASTILELE

Neuralgine Jurist

Un flacon 2.50

La drogerii și farmaci

NOUILE MARI PREMII

OFERITE DE

ZIARUL „UNIVERSUL”

abonaților săi cu începere de la 28 Noembrie, 1911

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Maria», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai splendidă din localitate.

O CAMERA DE CULCARE ÎN BRONZ

de mare valoare, al 7-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Buł. Elisabeta, 8

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobilă de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihai-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Succursala calea Victoriei, No. 107

UNA GARNITURA MOBILĂ DE STEJAR TAPISATĂ, PENTRU ODĂ DE BIUROU

compusă din : una canapea, două fotolii și șase scaune

UN BIUROU DE STEJAR MASIV ȘI UN FOTOLIU DE BIUROU TAPISAT

Toate acestea cumpărate de la cunoscuta Expoziție modernă de mobilă Gildener Rosenthal & Hascal, București, strada Carol, No. 64, etajul I

O jumătate garnitură mobilă de lemn roșu lustruit, culoarea mahonului

ontru intrare, compus din : Una canapea, 4 scaune, 2 marchize, 2 taburele, una masă cu geam de cristal. Toate îmbrăcate cu mochet frez, cumpărate de la marele magazin de mobilă «Compania Americană», str. Carol, 74, lângă hotel Dacia

Un serviciu de masă pentru 12 persoane, compus din : 12 muguri, 12 furculițe și 12 cuțite de alpaca veritabil argintate și bogat decorate, în cutia lor de piele imitată și căptușită cu matase. Un serviciu de vin pentru șase persoane, compus din : un c rafă și șase pahare de cristal bacara cu monturi de alpaca veritabil argintate, imitând exact argintul oxidat; toate aceste obiecte puse pe o tavă rotundă tot de alpaca veritabil argintată. Una pereche stăpenească de alpaca, argintate și bogat decorate. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii en gros și en détail Frații A. & I. Roder, București, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Una pendulă de perete, de lemn lustruit, frumos ornamentată, în lungime de 87 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. Una pendulă de perete, de lemn de nuc lustruit, frumos sculptată, în lungime de 77 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. Una harmonică superioară, burduf dublu, coțurile legate, cu 21 ciupe și 8 basuri, toate de oțel. Un ceasornic de masă, de lemn de stejar, reprezentând un castel medieval, înălțime 36 centimetri, având o muzică cu două cântece naționale. Cumpărate de la «Compania generală», Biuro de import-export, București, strada Smârdan No. 29, etajul I.

O bicicletă de curse «Imperial», cea mai cunoscută marcă «regiză». Un gramofon mare, fără pian, ultima perfecțiune, cu 6 plăci mari marca «Ingers», cântate de cei mai buni artiști. Un serviciu de lăvare de faianță, compus din 5 bucăți. O lampă ultima creațiune, model «Cometa Halley», sistem american, cea mai economică și luminoasă. Toate acestea cumpărate de la cunoscutul magazin E. A. Pucker, Bulevardul Elisabeta, No. 15, sub Hotel Princiari.

O jardiniară de metal argintat, cu vas verde. O fructiera argintată și aurită, cu un cornet conținând 12 cuțite pentru fructe. Cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Una bicicletă «Naumann» de mare lux, una din cele mai solide și excelente biciclete, din fabrica societății Siedel & Naumann din Dresda, singurele biciclete introduse în armatele germană, rusă și turcă și la poștele germană și română. Reprezentant general D. Leonida Piorkowski, București, str. Știrbei-Vodă, 21.

Un ceasornic de aur 14 carate, bărbătesc, frumos gravat. O pendulă mare de perete, frumos ornamentată și un serviciu compus din : o lingură, furculiță și cuțit de argint veritabil, marcat de Stat. Toate a-

cestea cumpărate de la cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicaria Coțef», București, str. Coțef, No. 31.

Una pendulă de perete lemn de stejar, cu bătae, ultima noutate. Un ceasornic de biuro, cumpărate de la marele magazin de bijuterie, ceasornicarie și argintarie Jean Schmidt & Const. Stratulat, București, calea Victoriei, 53.

Un gramofon mare, una vioară, una harmonică, una mandolină, cumpărate de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder, Victoriei, 54.

Una trusă pentru damă, cu tricotaje și cu necesar de toalete. Una trusă de manevră pentru domnișor. Trei truse de piele fină pentru manevră. Trei pulverizatoare splendide de cristal, nișate. Trei pudriere cu pufuri lor. Trei oglinzi nișate pentru masă. Cumpărate de la cunoscuta Drogherie Princiară Const. C. Popescu, Bulevardul Elisabeta, coț cu strada Brezoianu.

Una mașină de cusut de mână, sistemul cel mai nou și un gramofon marca «Melodion Carmen-Syva», de cea mai mare perfecțiune, împreună cu 6 plăci marca «Premier-Record», având cântece românești. Aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașini de cusut, biciclete și gramfoane : «Compania anglo-americană» din București, strada Carol, No. 50, cu succursale în Pitești și Câmpina.

O mașină de cusut, de familie, «Markton», perfecționată, cumpărată de la marele magazin «Compania Markton», strada Carol, No. 38, coț cu strada Brâncoveanu.

Alte 10 mașini de cusut comandate în străinătate.

Un plug de oțel cu o brază, marca D. C. M. N. Un plug de oțel cu două brazde, marca Z. H. C. R. Ambere din celebra fabrică Rudolf Bacher, Raudnitz (Bohemia), reprezentată în România prin marea casă de mașini agricole și industriale : Soc. în comandită Weil, Joseph & Co succ., București, str. Smârdan, 5.

Una mașină mare de bucătărie «Ideal», cu patru ochiuri din tablă de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, București, calea Văcărești, 142.

2 costume de haine (saco), după măsura și alegerea stofei, care se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jacques Grimberg, București, str. Academiei, 25.

Un șarpe de aur (colier) pentru gât, de mare valoare. 50 casete conținând fiecare pudră și săpun «Flora», făcute anume pentru abonații ziarului «Universul».

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din «Memoriile Regelui Carol I al României», sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului «Universul» tipărite anume pentru abonați.

Preturile de abonament sunt aceleași : Pentru un an lei 18 ; pe 6 luni lei 9,15 ; pe 3 luni lei 4,65.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMPĂLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 2.60 pe an în toată țara

Redacția și Administrația

No. 11, — STRADA BREZOIANU, — No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare odată pe săptămână, Marțea

ABONAMENT

LA

ZIARUL CALATORIILOR

Pentru un an lei 2,60 în toată țara

IN URMĂRIREA ELEFANȚILOR

„Aide, succes, și nu făcea imprudenței!”
Zicând aceste cuvinte, inginerul strânse mâna ajutorului său, urmărindu-l cu privirea până ce acesta dispăru în erburile înalte.

De câteva zile, lucrările de implantațiuni al liniei drumului de fer Anam-Tonkin erau întrerupte. O greșală unghiulară se făcuse și cu toate cercetările noastre, nu puturăm să-l aflăm origina. Cel mai bun lucru era să reluăm o nouă bază și să reîncepem poligoanele.

Charley propuse să facă el această lucrare ingrată. Lunga sa experiență topografică, înțelegerea sa de operator, îi da de altfel înțelegerea.

Nu ne ascundeam de loc greutatea întreprinderii.

În timpul sezonului ploilor, pădurile Indo-Chinei sunt aproape de nepătruns, un noroi gros acoperă pământul și face mersul imposibil; mai mult, tigrii și elefanții sunt abundenți. Dar curajosul nostru coleg era obișnuit să nu se teamă de nimic.

După două zile observă că oarecare distanță de campament urmele unei trupe de elefanți.

O asemenea ocaziune venea la timp: aveam patru zile până să primim explicațiuni asupra lucrărilor ce trebuia să executăm; era mai mult decât ne trebuia spre a organiza o vânătoare.

Unul din interpreții noștri, „Sam”, vechiul pirat, se oferă ca conducător. Un agent de al nostru, Marcel își făcuse, de asemenea, o bună reputație ca trăgător.

El își propuse să-l întovărășesc. Cât despre mine, era cea dintâi vânătoare mare.

O ladă cu biscuiți conținând mâncarea pentru 4 zile, două puști, gloanțe; acesta era tot bagajul nostru.

Pornim și intrăm în pădure în mijlocul a numeroase liane prin care ne facem drum cu mare anevoință. Apa ne ajunge adesea până la genunchi.

Am mers destul drum, dar nu atâta cât să sperăm o întâlnire înaintea nopții. Dela cinci ore în sus e pericol să mai întâim din cauza tigrului. Se impune deci o haltă.

Improvizăm un cort aerian pe crăcile unui banan spre a fi la adăpost de fiarele sălbatice. Dar ciupiturile furnicilor roșii ne împiedică să dormim.

Dimineața pornim în urmărire și descoperim urme proaspete. Ne aflăm în apropierea unei trupe importante.

De odată un sgomot mare de bătaie de aripe ne face să ne oprim în loc. Mai mulți

vultură gigantică se înalță descoperind o masă sângerândă. Alături niște instrumente topografice ne face să încremenim de groază! De sigur, sărmanul Charley a fost surprins în timpul lucrului și zdrobit de elefanți! Cu toate acestea, nu vedem nici urmă de vestmânt european.

Găsim numai o centură de Anamit și bucăți de piele de cal.

Poate că tovarășul nostru a scăpat! Unde s'o fi aflând?

Poate că s'a ascuns în apropiere și câteva focuri de pușcă i-ar arăta prezența noastră.

De odată Sam scoate un strigăt de triumf. Nu departe a zărit într'un pom un steag alb. De sigur că camaradul nostru e acolo. După un sfert de oră de drum, auzim distinct de tot strigătele elefanților. Apropiindu-ne zărim mai multe mase închise înconjurând o stâncă în vârful căreia se află colegul nostru care nu pare de loc emoționat.

Aprape de el se află tacheometru și o cutie mică cu provizii. Pare absorbit în socoteală, așa că nici nu ne vede.

Șeful bandei e un superb elefant înalt de vreo cinci metri. Dacă îl omorâm pe el, ceilalți vor lua fuga.

Încă zece pași și ascunși fiecare în dosul unui arbore ochim elefantul. Femelele înspăimântate fug în toate părțile. Singur, colosul scoate un strigăt, își ridică spre cer trompa sa enormă din care șirue sângele și aleargă să se arunce asupra tovarășului meu de care îl desparte numai vreo treizeci de metri.

Repede conducătorul și eu tragem focuri cu repetiție, dar animalul e în trap și gloanțele ricoșează și în loc să-l oprească îl accelerează fuga.

Foarte liniștit în fața atacului, Marcel și-a încărcat repede pușca și ochind un genunchi al colosului, în momentul când trompa lui era gata să-l atingă, îi zdrobește rotula.

Târât de înțeleasă, bestia se prăbușește, zdrobind tot în căderea sa. Respirăm mai liber. Animalul trage să moară, căci glonțul de calibru mare, i-a cauzat o emorație internă care fatal îl aduce moartea.

Și bravul nostru Charley, ce face în acest timp?

Își continuă socotelele. „Evrice” strigă de odată! Iată greșeala! Acest sub-sol e foarte bogat în minerale de fier, de unde provine și deviațiunea unghiulară constantă. Am socotit amplitudinea. Și acum nici o întrerupere în lucrările noastre! La drum!

După multe stăruințe de abia îl făcuserăm să ne istorisească aventura sa.

De dimineață s'a urcat pe stâncă unde l'am găsit, cu instrumente și provizii.

Spre prânz, mereu absorbit în lucrările sale, observă prezența elefanților, dar concertul lor nu l'a turburat de loc. Auzind împușcăturile, și-a închipuit că suntem noi și a fluturat batista ca să vedem că se află acolo.

Seara află adevărul dela unul din oamenii lui:

Pe la 11 dimineața, unul din Anamiti, văzând un elefant tânăr, încercase să-l captureze.

Toată trupa porni în urma lui. Calul lui Charley se afla în apropiere și îndigul încercă să scape sărind pe el, dar

nu avu vreme și amândoi fură zdrobiți de picioarele elefanților.

Cellalt servitor se urcase într'un pom, de unde văzu cum trupa se îndrepta urând spre stâncă camaradului nostru.

Cu toate acestea n'a voit să creadă nici odată pericolul prin care a trecut și când cineva îl întreba asupra aventurii sale, răspundea:

„N'ascultați pe acești Tartarini; voesc să vă facă să credeți lucruri extraordinare spre a se desvinovăți că au masacrat un biet animal culpabil numai pentru că se interesa mai mult ca ei de lucrările mele.

C. Arg.

Cel mai bătrân soldat din Europa

Cel mai bătrân soldat din Europa este sergentul-major Robert Elliot, un brav irlandez, care a intrat în serviciu în Ianuarie 1842 și care aparține încă armatelor engleze.

E prin urmare de șaiszeci și cinci de ani soldat!

Exista în Anglia un corp special, acela al gărzi, al cărei membri, cunoscuți în mod familiar de londonezi sub porecla de „beefeaters” sau muncători de boi, au ca funcțiune să păzească Turnul Londrei și comorile sale și de a servi de gardă Suveranului când locuiește în capitală.

Ei aparțin armatei până la moarte, sau cel puțin atât cât infirmitățile nu îi constrâng să se retragă din funcțiune.

Fiu și nepot de soldați, Elliot s'a născut în provincia irlandeză Tipperary care da armatei engleze cel mai bun soldat și s'a angajat la cincisprezece ani în regimentul regal. După ce intră în armată, aproape îndată plecă în Canada spre a se lupta contra Pieilor-Roșii.

El nu se întoarse în Europa decât spre a se imbarca pentru Crimeea, unde luă parte la faimosul atac de la Redau. De aci el fu dus în Indi și luă parte la numeroase lupte în timpul teribilelor campanii contra Hindușilor revoltați.

Regele George al V-lea, pe atunci principe de Galles, a pus pe pieptul acestui brav soldat „Crucea Victoria” în prezența tuturor soldaților gărzi. Când prințul îl întreabă:

— Când ai intrat în armată?

Irlandezul răspunde vesel:

— Când tatăl vostru n'avea decât două luni și două zile!

Tr. Pop.

O vânătoare de elefanți în Africa

Era una din acele zile, cari asemenea unei oaze în deșert, apare câte odată în mijlocul arzătoarelor călduri tropicale, adiață de un vânt ușor și răcoros, de ti se părea a fi în Elveția.

Ei bine, o singură dată am putut avea o zi admirabilă ca aceasta, pe când eram în pădurea din Sinadogo, care, ca toate pădurile tropicale, era compusă din arbori de specii unele cunoscute, mai multe însă necunoscute de noi.

Decisesem a rămâne vreo câteva zile în acea oază, care mi se părea o bucată din paradis. Mă urcai pe catărul meu, dorind a studia puțin mai departe teritoriul în care ne aflam, și urmat de patru servitori armați cu puști—după ce ne-am orientat cu siguranță,—am pătruns în deasa pădure. Urmăi câteva timp o potecută, ce se zărea bătută de picior omenesc și de animale. Dar la oareș-care punct, convins că această potecă m'ar fi condus de sigur la locuri locuite, o luai pe unde pădurea era mai rară și coborâi încet spre o vale. sau spre o albie a unui râu, pe care mi-l ascundea desul frunziș al pădurii.

Care nu fu mirarea, când după ce am mers ca o jumătate de kilometru prin aceea vale, zării un mic lac, care, la prima vedere, părea că este săpat în stâncă. Nu era mai larg ca o sută de metri și lung poate de 200 și se pierdea la apus între nisipul gălbui, pe când spre nord, sud și răsărit era înconjurat de un cerc elegant de arbori giganti și flori rare și sălbatice.

Intre apă și păduri creșteau lungi șire de erbură de baltă, între cari zării urme de rațe sălbatice, lucru ce mă făcu să cred că lacul primea, afară de afluenții micilor dealuri apropiate, și alte izvoare subterane, ce-l făceau nesecabil.

Despre aceasta m'am convins când am făcut ocolul lacului căci, ajungând într'un punct, unde câteva stânci, de natură calcaroasă, ascundeau urmele unui izvor, zării cu mirare în nisip numeroase și adânci urme de elefant, împreună cu alte semne caracteristice, pe care numai indigenii și călătorii le cunosc.

Trimisei înapoi un servitor, ca să-mi aducă provizii și muniții cum și pușca.

În acest timp, cu cei trei oameni, ce rămăseseră cu mine, împingând pietre mari spre o mică scobitură a stâncii, construim un fel de baricadă de înălțimea omului, nelăsând decât un mic loc gol pentru a intra și a eși, un fel de fereastră în față pentru a putea împușca.

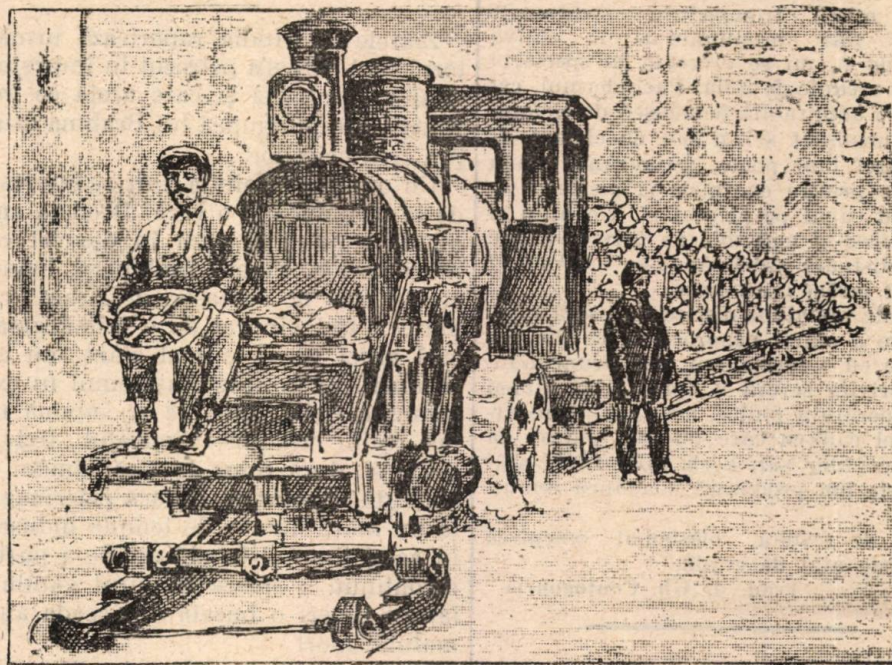
Servitorul, leneș și nepăsător, ca toți oamenii de rasa sa, nu sosi decât spre seară, când eu, nerăbdător și flămând, voiam să mă înapoiez la corturi, hotărât a lăsa vânătoarea pe altă dată.

Împărții oamenilor hrană și muniții, poruncindu-le ca, orice s'ar întâmpla, să nu dea foc fără ordinul meu; apoi lăsa să-mi ducă catărul la o sută de metri depărtare în desișul pădurii legându-l cu o sfoară lungă, pentru ca să pască.

Am rămas astfel mai multe ore în așteptare.

Trecuse miezul nopții și nici un elefant nu găsisse cu cale să se arate. Luna începuse a se ridica și acum strălucea în toată splendoarea ei. Mă culcai, lăsând

LOCOMOBILA-SANIE

O sanie-locomobilă pentru transportul lemnului în ținutul Washington din Statele-Unite.

doi din oameni să vegheze și să mă deștepte îndată ce ar zări ceva bănuitor.

M'am deșteptat pe la orele cinci în cântatul păsărilor și vorba oamenilor mei, nemaî aducându-mi de loc aminte de cele ce aveam de făcut.

Nu putui să-mi rețin însă râsul, căci nu știam dacă trebuia să-mi pară rău de o noapte pierdută sau de această păcăleală.

Tocmai voiam să dau ordin de reînțoarcere, când de cdată, Ali, servitorul meu, cu o mișcare energică, ne impuse tăcere și făcându-mă să mă apropii de fereastră, îmi zise s'ascult. Sauzea cu adevărat un fâșiit necunoscut, ca al unei fiare mari, ce trecea pe lângă tufișele dese. Erau de sigur pachidermi, cari s'apropiau dinspre acaci de pe marginea râulețului, sfărâmând vreascurile ce întâlneau în cale.

Mărturisesc că necunoscând numărul inamicilor și aducându-mi aminte de enorma lor trompă, mă cutremurai.

Privii oamenii mei în față și mă convins că nu mă puteam bizui decât pe Ali. Cei alți trei se retrăseseră într'un colț, plini de frică. Ali, din contră, îndrăzneț, sta lângă mine, fără nici o teamă.

Trecură două minute pline de nerăbdare, apoi la dreapta noastră, la o distanță de vreo cincizeci de metri, se desena umbra enormă a unui elefant negru, înalt de vreo trei metri; sauzeau alți elefanți venind în urma lui. Nu era cuminte să așteptăm ca toată turma să se adune și atunci întinsei pușca, ținând puțin și descărcai un foc în direcția ochiului. Un urlet teribil eși din gura animalului, care ridică trompa amenințător și se întoarse par'că spre a ne înfrunta. Mirosi aerul și ne descoperi. Înțelesei atunci că eram pierduți, dacă animalul s'ar fi aruncat spre noi. Ali des-

cărca asemenea un foc, dar glonțul nu-l nemeri și elefantul sări de două ori spre noi, spre a ne zdrobi. Atunci eu din nou îl ținii cu disperare între ochi și descărcai pușca. Îndată auzirăm fuga zgomoasă a elefanților înspăimântați.

Elefantul lovit se opri ca și când ar fi voit să cadă, dar apoi fugi în galop după tovarășii săi, lăsând în urmă-i o dără roșie de sânge.

Ali voi să se ia după urmele animalului, eu însă nu-l lăsa.

Întorcându-mă spre ceilalți trei oameni ai mei, îi văzui tremurând ghemuiți într'un colț, neputincioși chiar de a se mai mișca.

Ordonați atunci să-mi aducă catărul și mă înapoiai la corturi și învingător și invins.

A doua zi pe când nici nu mă mai gândeam la elefant, două fete somale veniră și-mi spuseră că au găsit în pădure pe elefantul pe care l'am omorât și că ne-ar duce acolo dacă le-aș da un bacșis de vreo zece scule de bumbac. Mă învoii, și pentru trei scule primiră.

Mă urcai pe catăr și întovărășit de oamenii mei, cari nu mai puteau de bucurie, urmași pe cele două copile, cari ușoare ca niște căprioare, mergeau pe aceeași potecă bătută de mine cu o zi înainte.

Tot urmând această potecă, cam la doi kilometri, am dat iarăși de o înălțime, iar dincolo de această înălțime apărea o câmpie întinsă, unde se zărea ici și colea câte un arbore. Poteca se întorcea de odată la dreapta și se pierdea după un delușor. Călăuzele mele însă, arătându-mi o altă colină în dreptul celeilalte, îmi ziseră că acolo voi găsi ceea ce caut.

Și în adevăr, apropiindu-ne încă vreo două sute de metri, am zărit desemnat pe verdea câmpie ceva negru, care semăna mai mult cu o stâncă căzută, decât cu un animal. Privind prin ochian

zării ceva mișcându-se pe lângă el, astfel că crezui că animalul, nefiind încă mort, mișcă trompa în spasmiurile agoniei. Dar apropiindu-ne la câțiva metri de el, mi se prezentă un spectacol trist și vrednic de milă. Pachidermul, care era o admirabilă femeieșcă de elefant, zăcea nemișcat și un puț de elefant de vre-o trei luni poate, tremurând, căuta scăpare printre enormele ei picioare rezămând capul pe pieptul ei. Un altul și mai fricos și mai mic ne privea dela o mică distanță depărtându-se câțiva pași și apoi iarăși oprindu-se.

Puștile somalilor mei se întinseră repede spre a sfârși nenorocirea, ce din nefericire eu o începusem, dar aruncându-le o privire severă îi opri. Acest tablou de disperare a puilor, acea mamă moartă, acel cadavru care nu mai putea da viață copiilor săi, acele mici ființe atât de triste îmi produsese o adâncă remușcare.

Plin de revoltă, blestema omenirea care este atât de crudă.

Trad. de Gh. Contogouris

CLIMATUL IN ZANZIBAR

Zanzibar este considerat ca unul din locurile cele mai nesănătoase ale coastei africane. Kersten îl preferă totuși regiunilor din America unde se cultivă bumbac și coastei occidentale a Africei și Madagascarului, unde domnesc frigurile intermitente.

Europenii nu trebuie să comită imprudența de a se expune un moment razelor soarelui, căci cad victime ale insolațiunii. Cea mai mică răceală dă naștere la friguri; un pahar cu apă, băut înainte de a fi puțin încălzit, prilejuește disenteria.

Sezonul ploilor începe la 15 Aprilie și durează 30 sau 40 zile; atunci aerul este foarte umed. În Iunie și Iulie musonul de la SE suflă cu violență, așa că bărcile indigene nu pot să se aventureze în largul mării. Către 15 August vântul încetează și la finele lunii cade iar puțină ploaie.

În Septembrie și Octombrie timpul este senin și temperatura este aceea din timpul verii în Europa; nopțile însă sunt răcoroase. Căldura cea mai mare este prin lunile Noembrie și Decembrie. Vânturile de la NE încălzesc atmosfera.

Uraganele sunt obișnuite; în Aprilie 1872, un uragan transformă orașul în dărâmături.

La NE Zanzibarului se găsește insula Pemba, vizitată pentru prima oară de căpitanul englez Burton. Vegetația sa este frumoasă, dar climatul nesănătos. Pemba aparține portughezilor cari o pierdură pe la finele secolului XVI. Aci se găsesc ruinele unui fort portughez care domină punctul culminant al insulei. Această insulă aparține sultanului din Zanzibar.

Traian Popescu-Tranle.

O PURIFICAȚIE LA INDUȘI

Ziarele din India raportează următorul fapt care s'a petrecut în împrejurimile Tyzabadei și care arată ce influență are religiunea lui Brahma asupra credincioșilor.

Un om din seminția Ahir se întorcea de la târg ducând o vacă. Deodată animalul alunecă și căzu în așa fel că muri pe loc. Preoții brahmani, luând cunoștință de aceasta, declarară că omul a fost vinovat de o crimă grea, căci altfel vaca—animal sfânt—nu ar fi murit. Și în consecință omul fu excomunicat și trebuia să se supună unui regim riguros. Vinovatul trebui astfel să ducă timp de 6 săptămâni o viață de cerșetor, și să facă pelerinajii la un mare număr de temple induse: în acest timp el fu obligat de a purta încontinuu o sfoară în jurul gâtului, iar pe umeri o bucată din coada animalului mort.

Nici unul din membrii familiei sale nu putea să-l primească la el, de frică de a nu fi și el excomunicat. De-

abia acum de curând i s'a dat voie să se întoarcă la ai săi. Dar pe lângă aceasta un mare număr de ceremonii, dintre care unele au un caracter destul de înfricoșător, mai trebuiesc îndeplinite pentru completa purificație a vinovatului.

N. Văc.

Minele de cositor de la Perak

Cositorul se întâlnește în Anglia (Cornwall), în Spania, în Franța, în Groenlanda, în Suedia, în America, în China și în Australia, dar depozitul stăniifer cel mai întins și cel mai bogat este acela din peninsula Malaeză. El are o lungime maximă de 1200 mile engleze și se găsește la câțiva centimetri adâncime. Acest cositor zis și cositor de riș, provine dintr'un mineral aluvionar din care se extrage metalul aproape curat, numai printr'o simplă spălătură, după ce stratul superficial de argilă și de noroi a fost luat.

UN TÂRG DE FETE ÎN CHINA

Sclavia este unul dintre cele mai urâte așezăminte vechi chinezești, cari există încă și astăzi și se speră că vor fi desființate în urma recente revoluțiuni.

Dar până acum nu s'au făcut încercări particulare și izolate pentru a stabili o exploatare regulată. Districtul cel mai bogat de cositor se găsește la est de râul Kinta, în sudul Statului Perak. Numai minele exploatare de mult timp sunt în mâinile malaezilor. Cele mai multe exploatare recente aparțin chinezilor, și la aceștia din urmă minierii participă la beneficiile realizate. Adesea chinezul, care începe a exploata pe socoteala sa o mină, împrumută capitaluri. Cu ajutorul changkels-ului (un instrument ce face serviciul de casma, de sapă, de greblă și chiar ca armă de apărare) și bakols-ului și ragas-ului (coș de răchită) lucrătorul chinez atinge karang-ul (păturile de cositor) și de aci scoate biji-ul (mineraiul) la 10 sau la 12 picioare în pământ. Mineraiul este topit într'un samkak miao (cuptor), și cositorul turnat apoi în semoni.

Adesea se produc desordine între lucrătorii întrebuințați în mine; dar se citează multe cazuri când și ei s'au îmbogățit ușor. Europeanii au încercat să exploateze cositorul prin mijloace perfecționate și au transportat în mine mașini costisitoare. Acest procedeu n'a reușit din cauza eștinătății lucrului indigen.

Gopeng, centrul industriei de cositor din Kinta, conține un mare număr de puțuri. Basinel stănifer este înconjurat de coline de la Nord la Est și la Sud. Pentru a face transportul repede și economic al cositorului la țărm, englezii au construit o linie ferată legând districtul minier Kinta cu Taiping, capitala Statului Perak, la Nord, la o parte, și cu Teluk Anson la Sud de altă parte. Secțiunea Teluk Anson, la îmbucătura Kintei, la râul Bidor și la Tapah, a fost deschisă exploatare în Iunie 1893. De aci linia se îndreaptă spre Kota Bharu, Batu Gajah și Ipoh; de la Ipoh, centrul minier, linia atinge Kuala, Kaugsa și Taiping.

Aceasta din urmă a fost legată prin cale ferată cu Port-Veld, portul cel mai apropiat al Penangului.

Traian.

Satele indigene din Sierra-Leone

Casele din Sierra-Leone sunt făcute din lut (care sub acțiunea soarelui devine foarte tare) și din tenaciu. Ele sunt înconjurate de palmieri; o verandă există înaintea fiecărei locuințe care este în formă circulară. Acelea din Kambia și din Koukouna au până la 30 picioare de diametru și un zid de 10 picioare înălțime. Interiorul este curat. Zidul este acoperit cu un amestec de pământ și de urină de vacă care este lustruit cu ajutorul sucului extras

O vânătoare a regelui Angliei

Regele George al Angliei la o vânătoare în Nepal (India), a împușcat de pe spinarea unui elefant 18 rinoceri și 24 tigri.

din trunchiul yetté-ului (ophiocaulouciampeloides).

Satele de briganzii din împrejurimile Tassinului și Laya sunt protejate de ziduri de lut uscat care ating până la 8 picioare înălțime. Fiecare locuință este înconjurată de un zid la fel cu acela de mai sus și intrarea se face printr'un mic turnuleț rotund. Aceste ziduri se văd mai adesea în Samou, Digsinn, Benna, Tambakka și Timmenie. Satele din interior sunt apărate de salcâmi plantați unul lângă altul, în așa fel ca să formeze un fel de zid natural care atinge adesea până la metru de lărgime și care se întinde la o distanță de 36,50 metri împrejurul satului. În districtele Falaba și Limba, satele sunt înconjurate de un zid de crăci înfipte vertical în pământ, în care sunt stabilite porți solide.

Unele sate, ca Badofeya, sunt așezate în pozițiuni ce nu se pot lua cu asalt; nu poți pătrunde aci de cât făcând drumul pe o potecă strimță care este expusă focului locuitorilor. Drumul care duce la aceste sate este un șant săpat în pământ și găurit din loc în loc pentru a face deschizături pentru țevi de pușcă (mod de apărare ca și în Madagascar). Ar fi greu de a lua în stăpânire aceste sate dacă ar fi apărate vitejește, dar în general locuitorii fug în păduri la un atac serios.

Tranic.

Vânător atacat de un crocodil

Un vânător din Digba Ghat, care cobora Gangele în barcă, simți o sguđitură puternică ca și când barca

s'ar fi isbit de o stâncă și observă cum se îndepărta de malul fluviului. Intorcându-și privirea, descoperi un crocodil care se agățase de cârmă și încerca să împingă barca către mijlocul fluviului. Dar vânătorul își lăsase armele pe mal și nu avea în mâini decât ramele bărcii! Luă deci una din rame cu amândouă mâinile și trase una în capul teribilului animal, care pentru un moment renunță la acțiunea sa; dar reveni după câteva minute și începu să lovească puternic cu coada în barcă, amenințând a o sfărâma sau cel puțin să o răstoarne.

În această poziție critică, vânătorul nu-și pierdu curajul. Cu o ramă el încercă să-și îndrepte barca către mal și cu cellalt continua loviturile contra asaltatorului. Sfârși prin a trage la țărm. Câteva minute mai târziu barca se înecă și căzu la fund. Odată pe pământ, vânătorul alergă la armele sale și trimise un glonț în capul periculosului aligator.

T.

CHILIBARUL BIRMAN

Dr. Noetling, membru în comitetul geologic indian, a redactat un raport asupra chilibrului birman pe care l'propune să fie numit «birmite», din cauza particularităților locale ce el prezintă.

Înainte de 1881 numai două europeni vizitaseră locurile de unde se culege; primele recunoașteri datează de la 1836 și 1846; ele au avut loc în valea de la Hongkong, care este într'o pozițiune foarte frumoasă. Ea

este înconjurată din trei părți de munți, a căror urcare nu a fost încă încercată. Numai partea de sud a văii este accesibilă călătorului, dar trebuie încă pentru a ajunge la ea să treci colinele care formează linia de despărțire a apelor dintre Irauady și Chinduin. Într'unul din aceste lanțuri de coline se găsesc minele. După recolta orezului, minerii se duc la aceste locuri, cu ajutorul unor pari de lemn, practică găuri în argila albăstruie, scot apoi pari din pământ și alții sunt însărcinați să aleagă pământul. În general trei oameni lucrează laolaltă: unul în interiorul găurei, iar ceilalți afară, unde fac alegerea bucăților de chihlibar pe care le găsesc sub formă de bulgări, amestecate cu pământul extras.

Chihlibarul este extras de secole de birmanii. Taiatul și lustruitul acestor prețioase rășine formează una din principalele industrii din Mandalay. Boabele pentru mătăni, podoabele și ornamentele de tot felul sunt, în Birmania, în general făcute din chihlibar. Se fabrică de asemenea statuete reprezentând pe Buddha. Chihlibarul birmat poate totdeauna să facă o concurență serioasă chihlibarului german, din cauza culoarei sale palide și din cauza numeroaselor sale crăpături. Sunt două ani de când tăetorii de chihlibar din Mandalay au început să întrebuinteze chihlibarul german care este vândut prin țări cu un preț mai jos ca chihlibarul indigen. Acesta din urmă se exportă totuși în China. Birmitul nu conține acid succinic, ca chihlibarul ordinar; este mai tare ca acesta din urmă, dar se taie ușor și ia un luciu excelent. Coloarea sa este puțin variată; nu se observă la el acele dungă albicioase ce se observă la chihlibarul german.

Tr. P.-Tr.

Cultura măslinului în Franța

Cultura măslinului ia o mare dezvoltare în Franța. După o statistică făcută în 1900, Franța posedă 150.500 hectare plantate cu măslini: provincia Var posedă singură 30.000; Bouches-du-Rhône 27.270; Alpii maritimi 20.000; Corsica 17.075 hectare; Gand 10.056; Vaucluse 6.831, etc. etc.

Recolta acestor plantațiuni a fost de 200.000 hectolitri de ulei, reprezentând o valoare de 35 milioane de franci. Provincia Var a produs 8 milioane 004.900 fr.; aceea a Bouches-du-Rhône 5.900.000 și Alpii maritimi 4.942.000. Adăogăm că Algeria posedă 6.500.000 măslini, cari în același an au produs o recoltă de 16 milioane franci.

P.

Propagandă electorală în Germania

Un câine ca agent electoral

DIN TOATĂ LUMEA

Un ceas din miez de pâine

Orașul Milan are un ceas din miez de pâine. Construcția acestui ceas extraordinar are un istoric foarte curios. Lucrătorul, un italian foarte sărac, neputând să cumpere metalul necesar pentru construcția resorturilor, a avut ideea de a lua puțin miez din pâinea sa cotidiană și a-l face tare printr'un amestec de sare. El obține astfel un fel de materie insolubilă în apă din care făcu ceasul care este una din curiozitățile capitalei Lombardiei.

Originile torpilelor

De când datează origina torpilelor?

Iată o întrebare la care mulți nu ar putea să răspundă. Inginerul olandez Bushnell este acela care s'a servit primul de aceste torpile, în 1776, contra navei englezești «Eale» într'un război, fără însă a reuși să o distrugă.

În 1804 englezii întrebuintară la rândul lor torpila contra flotei franceze din Boulogne, dar primul succes al acestei unelte distrugătoare nu datează decât de la 1812, epocă în care un corsar american făcu să sară în aer nava numită «Plantagenet» sub pavilion englez.

Scoarța teiului în Rusia

Scoarța de tei joacă un mare rol în casa țăranului rus. Din ea țărani fac co-

șuri și saci de tot felul, în cari pun principalele obiecte de menaj. De asemenea se fabrică din scoarța de tei ghete cari sunt folosite în număr de aproape zece milioane de perechi în toată întinderea imperiului moscovit.

Așa se explică numărul teilor sacrificați în fie-care an de industria țărănilor ruși.

Marile exploatațiuni agricole din Europa

Se pare că în Ungaria se găsesc cele mai vaste ferme din Europa. În adevăr, prințul Esterhazy posedă o exploatare agricolă de 242.316 hectare.

Cel mai bun camfor

Camforul cel mai prețuit vine din Borneo și Sumatra. El se găsește în stare solidă în trunchiul arborelui Dipterocarpus camphora, în bucăți lungi de unul sau două picioare și gros ca o coapsă de om. El se obține doborând arborele și despicându-l în două.

Producțiunea dipterocarpusului din insulele Borneo și Sumatra este îndoită, ca a celui din Japonia.

Cascade înghețate

Frig așa mare ca anul acesta s'a mai pomenit și prin anii 1892-93. Acea iarnă a fost așa de teribilă în Canada, în cât cele mai înalte și mai mari cascade au înghețat.

Celebra cădere de apă de la Montmorency, care are 80 de metri adâncime, a devenit un bloc de gheață.

Ea nu mai înghețase din anul 1832, adică de vre-o șizeci de ani.

În fața orașului Otava, la Hull, pe malul quebechez al marelui râu, faimosul «Chaudière» a fost de asemenea complet înghețat; a trebuit un frig foarte mare pentru a comprima în gheață enorma masă de apă care cade de la 19 metri înălțime, într'un arc de cerc de 65 metri.

DIVERSE

Cenușa țigărilor.— Un statistician englez a avut răbdarea să socotească câtă cenușă dela țigările de foi și țigarete se împrăstie anual în atmosfera Englezei. Și a constatat că această cenușă se urcă la colosala greutate de 8.740 tone.

Dar fiindcă cenușa tutunului este una din cele mai bune îngrășăminte ale pământului pentru dezvoltarea agriculturii, statisticianul englez dovedește cât ar fi câștigat agricultura, dacă se găsea vr'un mijloc prin care cenușa s'ar fi putut aduna, dacă nu toată, cel puțin cea mai mare parte, decât să se împrăstie ici și colo.

O idee ingenioasă.— În Statele-Unite s'a înființat o societate pentru protecțiunea animalelor, având ca scop aplicarea pedepselor severe asupra nemiloșilor birjari, sacagii, camionagii, etc., etc.

Directorul poliției din New-York, fiind invitat de către direcțiunea sus citatei societăți, pentru a contribui la îndeplinirea măsurilor luate, a avut ingenioasa idee de a afișa pe toate străzile următoarea rugămintă ca și cum ar fi redactat-o calul:

„Îți propui, stăpâne, următoarea rugămintă:

Hrănește-mă și adapă-mă bine. După muncă zilnică lasă-mă să mă odihnesc într'un grajd curat. Vorbește-mi, căci vocea pentru mine este mai prielnică decât zăbalele și biciul.

Mângâie-mă și învață-mă să muncesc cu plăcere. Nu mă bate la dealuri și nu mă trage de hățuri la povârnișuri. Dacă nu te înțeleg îndată, nu te grăbi că s'apuci biciul, dar cercetează zăbalele să nu fie cumva încurcate, și uită-te la picioarele ca nu cum-va potcoavele să mă supere. Dacă ți se pare, că disprețuiesc nutrețul, cercetează-mi dinții! Nu-mi tăia coada, căci cu ea mă apăr de supărăciunile muștelor. Iubite stăpâne, când vezi că sunt neputincios, nu mă condamna la moarte prin foame. Judecă-mă și ucidemă mai bine, decât să mă chinuesc degeaba. În fine, iartă-mă pentru că-ți adresez această umilitoare rugămintă, în numele celui care și el s'a născut într'un staul“.

Afișul acesta a produs un efect mult mai bun decât niște legi penale contra maltratărilor animalelor.

O sinucidere curioasă.—Carakyr-ul. — Așa se numește metoda sinuciderii în Japonia, care constă în despicarea pântecului. Metoda aceasta nu este numai modul prin care cineva poate, de bunăvoie, să se sinucidă, dar se impune de către guvern, Principilor curții regale, când aceștia ar fi căzut într'un păcat neiertat.

Condamnatul la sinucidere este condus într'o sală împodobită peste tot cu alb pentru că albul este culoarea doliului la chinezi și japonezi. După ce condamnatul a invitat pe toți prietenii la fața locului, le exprimă ultima sa dorință și alege pe cel mai bun prieten din cei prezenți ca să-i dea ultima lovitură de grație. După aceasta i se aduce un stilet de 8 degete lungime, într'o tavă acoperită cu mătăsă albă.

Condamnatul se urcă pe tribuna jertfei, fiind înconjurat de cei de față, apucă stiletul și desbrăcând pântecul își înfige stiletul dându-i direcția dela stânga spre dreapta, producând astfel o lungă și adâncă rană. Îndată după aceasta, sus citatul prieten îi taie capul cu sabia.

Tinerea de minte a peștilor.—Lângă insulele Tortugas (Broaște țestoase), la vârful de miază-zi al Floridei, se află un fel de șalăi care se hrănesc mai ales cu niște sardale argintii. Le-au dat printre cele obișnuite și câte-va roșii. Șalăii au mâncat pe cele albe, ferindu-se de celelalte cu cari nu erau deprinși. Pe urmă și-au cercat norocul și cu cele roșii și, găsindu-le pe plac, le-au înghițit pe toate. În altă zi le-au dat sardale albe, amestecate cu roșii și cu albastre (vopsite astfel). Șalăii au mâncat pe cele albe și pe cele roșii fără a sta pe gân-

duri, dar de cele albastre nu s'au atins. În sfârșit, când n'au mai rămas nici albe, nici roșii, au îndrăsnit și la cele albastre.

În altă zi au pus pe sardalele albastre țepi de urzică de mare, cari a'd ca urzica. Șalăii, urzicați rău, n'au mai voit să mănânce sardalele albastre toată ziua, măcar că nu li s'a dat la îndemână de altele și le era foame și deși sardalele erau în adevăr albastre, dar nu mai aveau țepi urzicător.

Iată deci dovadă că peștii sunt în stare să învețe și să ție minte.

Lazaris-Manari,

Cele două stele ale Manilei

În antichitate meseria de dansatoare era, cum s'ar zice, monopolizată de anume rase; dacă acest obicei a dispărut în lumea occidentală și a rămas în vigoare în toate țările orientului și chiar pe litoralul african al Mediteranei.

Filipinele nu fac excepție de la regulă. În toate serbările publice dansurile sunt executate de femei aparținând toate aceluiaș trib și cari călătoresc din provincie în provincie, ducându-se la notabili cari le-au „comandat“ mai dinainte.

Dansatoarele învață foarte de vreme meseria aceasta și câștigă atâta agilitate din vârsta cea mai fragedă, încât la 10—12 ani duc o viață îmbelșugată.

Cele două fete cari se văd în ilus-

trație sunt bine cunoscute în principalele orașe din archipelag. Paquita și Incarnațiunea (numele lor) au figurat adesea în serbările de binefacere organizate în Manila.

Sunt adorabile cu gesturile lor ritmice, încete și cadente, înainte de a se fiânge în mișcări cari nu sunt lipsite de grație sălbatecă.

Orice șef indigen care primește în capitala sa vizita unui înalt funcționar american, cum e acela din ilustrație, se crede obligat de a cere concursul Paquitei și al Incarnației.

Vetor,

Inchiriez PIANINE

Nou și uzate
ÎN CAPITALĂ ȘI ÎN TOATĂ ȚARA
Începând de la 15 lei lunar
GEORG DEGEN, BUCUREȘTI
— Alături de Cofetaria Capșa —

SĂPUN de TOALETĂ „FLORA”

de o calitate ireproșabilă, foarte bine parfumat, catifelează mâinile și tenul
— Bucata lei 1.25 —

MARELE MAGAZIN DE MUZICA

„LA LIRA”

BUCUREȘTI, STRADA COLTEI No. 3

Cel mai mare deposit de instrumente muzicale. Cel mai cinstit și conștiincios magazin din țară

De slintele sărbători prețuri de reclamă

Armonică extra-fină . . .	lei 9	Clarinete cu 8 clape . . .	lei 15
Cu colțuri legate . . .	» 11	Abanos . . .	» 18
Extra-mare . . .	» 12	» . . .	» 22
Cu 3 registre și 3 burdufuri . . .	» 15	Flaute . . .	» 5
Cu 2 rânduri extra-fine . . .	» 35	Abanos . . .	» 9
Cu 2 rânduri «Concertina» . . .	» 40	» . . .	» 14
Clarinete cu 5 clape . . .	» 12	» . . .	» 16

Instrumentele cele mai fine de concert

Mandoline italiene lei . . . 45
extra-fine de concert

Viori prima complet montate
cu abanos lei 45

Gramofone și Plăci «Perfection»

Cereți cataloagele speciale de sărbători.

NOUILE MARI PREMII

OFERITE DE

ZIARUL „UNIVERSUL”

abonaților săi cu începere de la 28 Noembrie, 1911

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Maria», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai splendidă din localitate.

O CAMERA DE CULCARĂ ÎN BRONZ

de mare valoare, al 7-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8.

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihai-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Sucursala calea Victoriei, No. 107

UNA GARNITURĂ MOBILĂ DE STEJAR TAPISATĂ, PENTRU ODAE DE BIUROU

compusă din : una canapea, două fotolii și șase scaune

UN BIUROU DE STEJAR MASIV ȘI UN FOTOLIU DE BIUROU TAPISAT

Toate acestea cumpărate de la cunoscuta Expoziție modernă de mobile Gildener Rosenthal & Hascal, București, strada Carol, No. 64, etajul I

O jumătate-garnitură mobilă de lemn roșu lustruit, coloarea mahonului

entru intrare, compus din : Una canapea, 4 scaune, 2 măchize, 2 taburele, una masă cu geam de cristal. Toate îmbrăcate cu mochet frez, cumpărate de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Carol, 74, lângă hotel Dacia

Un serviciu de masă pentru 12 persoane, compus din : 12 linguri, 12 furculițe și 12 cuțite de alpaca veritabil argintate și bogat decorate, în cutia lor de piele imitată și căptușită cu mătase. **Un serviciu de vin** pentru șase persoane, compus din : una carafă și șase pahare de cristal bacara cu monturi de alpaca veritabil argintate, imitând exact argintul oxidat; toate aceste obiecte puse pe o tavă rotundă tot de alpaca veritabil argintată. **Una pereche steșnice de alpaca**, argintate și bogat decorate. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii în gros și en detail. Frații A. & I. Roller, București, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Una pendulă de perete, de lemn lustruit, frumos ornamentată, în lungime de 87 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. **Una pendulă de perete**, de lemn de nuc lustruit, frumos sculptată, în lungime de 77 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. **Una harmonică superioară**, burduf dublu, coțurile legate, cu 21 clape și 8 basuri, toate de oțel. **Un ceasornic de masă**, de lemn de stejar, reprezentând un castel medieval, înălțime 36 centimetri, având o muzică cu două cântece naționale. Cumpărate de la «Compania generală», Biuro de importatiune, București, strada Smârdan, No. 29, etajul I.

O bicicletă de curse «Imperial», cea mai cunoscută marcă engleză. **Un gramofon mare**, fără pânză, ultima perfecțiune, cu 6 plăci mari marca «Ingerr», cântate de cei mai buni artiști. **Un serviciu de lăvoi de faianță**, compus din 5 bucăți. **O lampă** ultima creațiune, model «Cometa Halley», sistem american, cea mai economică și luminoasă. Toate acestea cumpărate de la cunoscutul magazin E. A. Pucker, Bulevardul Elisabeta, No. 15, sub Hotel Princiar.

O jardineră de metal argintat, cu vas verde. **O fructieră** argintată și aurită, cu un cornet conținând 12 cuțite pentru fructe. Cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Una bicicletă «Naumann» de mare lux, una din cele mai solide și excelente biciclete, din fabrica soc. pe acțiuni Siedel & Naumann din Dresda, singurele biciclete introduse în armatele germană, rusă și turcă și la poștele germană și română. Reprezentant general D. Leonida Piorkowski, București, str. Știrbei-Vodă, 21.

Un ceasornic de aur 14 carate, bărbătesc, frumos gravat. **O pendulă** mare de perete, frumos ornată și **un serviciu** compus din : o lingură, furculiță și cuțit de argint veritabil, marcat de Stat. Toate a-

cestea cumpărate de la cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicăriile Colței», București, str. Colței, No. 31.

Una pendulă de perete lemn de stejar, cu bătae, ultima noutate. **Un ceasornic de biuro**, cumpărate de la marele magazin de bijuterie, ceasornicării și argintării Jean Schmidt & Const. Stratulat, București, calea Victoriei, 53.

Un gramofon mare, una vioară, una harmonică, una mandolină, cumpărate de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder, Victoriei, 54.

Una trusă pentru damă, cu trei sticlute și cu necesar de toaletă. **Una trusă** de manevră pentru domnișoare. **Trei truse** de piele fină pentru manevră. **Trei pulverizatoare** splendide de cristal, nișelate. **Trei pudriere** cu pufuri de lor. **Trei oglinzi nișelate** pentru masă. Cumpărate de la cunoscuta Drogherie Princiară Const. C. Popescu, Bulevardul Elisabeta, colț cu strada Brezoianu.

Una mașină de cusut de mână, sistemul cel mai nou și **un gramofon** marca «Melodion Carmen-Syva», de cea mai mare perfecțiune, împreună cu 6 plăci marca «Premier-Record», având cântece românești. Aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașini de cusut, biciclete și gramofone : «Compania anglo-americană» din București, strada Carol, No. 50, cu sucursale în Pitești și Câmpina.

O mașină de cusut, de familie, «Markton», perfecționată, cumpărată de la marele magazin «Compania Markton», strada Carol, No. 38, colț cu strada Brâncoveanu.

Alte 10 mașini de cusut comandate în străinătate.

Un plug de oțel cu o brazdă, marcă D. C. M. N. **Un plug de oțel** cu două brazde, marcă Z. H. C. R. Ambele din celebra fabrică Rudolf Bacher, Raudnitz (Bohemia), reprezentată în România prin marele casă de mașini agricole și industriale : Soc. în comandită Weil, Joseph & Co. succ., București, str. Smârdan, 5.

Una mașină mare de bucătărie «Ideal», cu patru ochiuri din table de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, București, calea Văcărești, 142.

2 costume de haine (saco), după măsura și alegerea stofei, care se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, București, str. Academiei, 25.

Un șarpe de aur (colier) pentru gât, de mare valoare. **50 casete** conținând fie-care pudră și săpun „Flora”, făcute anume pentru abonații ziarului „Universul”.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din «Memoriile Regelui Carol I al României», sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului „Universul” tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași : Pentru un an lei 18 ; pe 6 luni lei 9,15 ; pe 3 luni lei 4,65.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMPĂLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 2.60 pe an în toată țara

Redacția și Administrația

No. 11, — STRADA BREZOIANU, — No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare odată pe săptămână, Marțea

Două pupuși dansează, bătând din tamburine. — (Vezi pag. 5520).

ABONAMENT LA ZIARUL CALATORIILOR

Pentru un an lei 2,60 în toată țara

Canibali din Noua Guinee

Nu e drept ca un Papus să fie nemuritor! Această frază a lui Renan, scrisă acum o jumătate de secol, arată că în erarhia raselor umane, Papușii în particular, și popoarele Nouei Guinee în general, erau considerate ca ocupând ultimul rang.

Nu numai că trăiau în plină barbarie dar de abia îi puteai deosebi de animale.

Dar din epoca când asemenea apreciațiuni erau îndreptate asupra acelor popoare, navigatori curioși să cunoască acele locuri așa de puțin cunoscute, au vizitat acea țară stranie și splendidă, Noua Guinee. De curând, un călător englez pătrunse printre triburile civilizate ale mării insule și trăi printre ei două ani.

Observația cea mai importantă și cea mai caracteristică ce a făcut-o exploratorul englez este aceasta: Papușii se deosebesc de toate celelalte rase inferioare printr-o remarcabilă facultate de judecată și prin adevărate talente artistice. Ei parcă iutesc mai mult muzica și arhitectura.

Papușii sunt cei mai numeroși dintre popoarele Nouei Guinee. E sunt împărțiți în sale, fie-care sat cuprinzând câte trei-zeci de familii. La un loc formează o masă importantă de o sută cinci-zeci de mii Papuși. Forma specială e patriarhatul. În fie-care familie tatăl e stăpânul absolut al libertății și al vieții mamei și copiilor săi. În fie-care sat, cel mai bătrân e șeful grupului întreg.

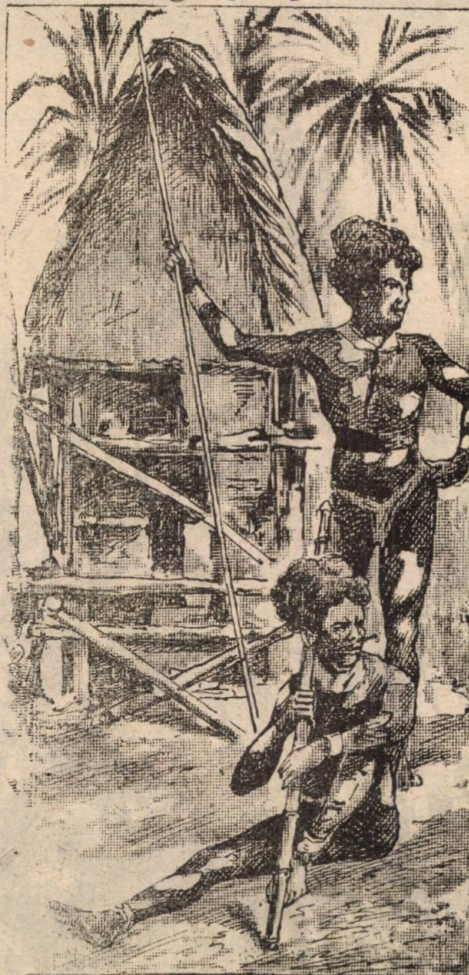
În Noua Guinee sunt triburi care se disting prin caractere fiziologice surprinzătoare, de exemplu tribul Pi. Bărbații și femeile au pielea pestriță cum este pielea unei pasări, adică neagră ori împestrițată cu alb. În acest trib misterios sunt dezvoltate adevărate dispozițiuni de arhitectură.

Un alt trib e de asemenea foarte curios, acela al Palmipezilor sau al Amfibiilor. Aceștia au degetele picioarelor unite între ele printr-o membră deasă și ei trăiesc în apă mai mult decât pe pământ. Până acum nu s'a putut da explicația acestor particularități.

Papușii au o credință confusă, dar reală. Ei au un Dumnezeu când bun când ostil pe care îl numesc Fifi sau Fe-Fe. Acest geniu e invizibil. Dar dacă el

nu se poate vedea, mai toți l'au auzit. El vorbește din fundul pădurilor, pe coline, în lungul fluviilor, în sgomotul tunetului și în urletele vântului. Pe rând, promite vânători bogate, pescui abundente, sau amenință cu foamea sa bolă.

Instrumentul național la Papuși e pipa-fluer. El se compune dintr'un lemn de bambus lung de patruzeci sau șasezeci de centimetri și e închis la amândouă extremitățile. Dar aproape de una din extremități are două găuri, ca fluerele noastre occidentale.

O locuință în tribul Pi din Noua-Guinee — Pielea lor este împestrițată cu alb.

Când vrea să fumeze, înfășură tutunul într-o frunză de arbore și o înfige ca pe o țigară într-una din găuri. Pe gaura rămasă liberă, trage fumul.

Când nu fumează, această pipă îi servă de fluer, cam rudimentar nu e vorbă și cu sunete cam stridente, dar în ori ce caz, un fluer.

Un alt instrument esențial într-o serbare musicală papușă este tamburina.

Acestea sunt instrumentele principale cu care papușii execută concertele și dansurile în onoarea geniului Fifi.

C. Arg.

O luptă în arenă cu un tigru

Nu de mult în arena tribului Curg din India a avut loc o luptă cu un tigru.

Un Curg 1) intră în arenă. El era înarmat cu un iatagan și îmbrăcat cu o pereche de pantaloni scurți până la genuchi. Arma pe care o purta în mână dreaptă avea o limbă grea, de o lungime aproximativă de două picioare (aproape 0.65 cm.) și o lățime de trei țoli, (aproape 0.10 cm.), către sfârșit îngustându-se în forma unui vârf de lance. Acest fel de cuțit era mănuit de către Curg cu o îndemănare uimitoare; întâi îl învârtea în mână, apoi cu o iuteală îl îndrepta spre obiectul sau spre locul unde trebuia să-l împlânte.

Luptătorul se prezintă rajahului. 2) Expresia figurei sale în momentul când se dădu ordin ca fiara să intre în arenă, merită să fie recunoscută. Era o concentrare a puterii sale morale, o rezistență puternică în trăsăturile sale. Corpul său strălucea de uleiul cu care se unse spre a-i fi mai elastice membrele.

Ridică de mai multe ori brațul d'asupra capului, semn ca să se dea drumul dușmanului său în arenă. Zăbrelele unei cuști mari de fier fură trase și un puternic tigru regese sări afară, oprindu-se pe loc, mișcându-și coada. Părul i-se sbârli și cu un mârâit se apropie de Curg. Colosul tigrului privi întâi spre potrivnicul său, apoi spre galerie unde era rajahul cu suita sa; se simți însă foarte incomod în libertatea sa, și după ce privi încă odată împrejur, se întoarse în cușca din care păzitorii căutară să-l scoată. Tigru nu se urni însă din loc. Păzitorii aduseră, atunci, niște rachete pe care le legară de coada ce atârna, printre zăbrele, afară. Totodată dădură și Curgului un fitil aprins cu care aprinse acele rachete.

Tigru sări în arenă răcnind îngrozitor și în timp ce rachetele pocneau, el ajunse la maximumul furiei. Se târi în fine mârâind ca o pisică, într'un colț. Căută să se întoarcă în spre cușcă, dar aceasta era închisă.

În timpul exploziei rachetelor, Curgul stătea liniștit, nepierzând din ochi pe dușmanul său și apropiindu-se de el cu pași incoți și siguri. Tigru se sculă și se întoarse cu părul sbârilit. Nu se simți de loc dispus să-și arate dușmănia; inamicul său însă nu se dăde înapoi. Fixând pe tigrul, pași din ce în ce mai aproape pe când fiara se da tot îndărăt.

Curgul se opri deodată, pe neașteptate; tigru se ridică, își încovoiă spinarea pregătindu-se la o săritură. Luptătorul făcu un pas înapoi, fiorosul animal înaintă, se strânse și sări deodată cu un urlet sălbatic. Adversarul său bine pregătit pentru această săritură, se feri în lături. Când tigru căzu, Curgul ridică greul său cuțit și lovi cu o putere extraordinară în picior pe tigrul, tocmai d'asupra încheeturei. Osul fu tăiat și fiara

1) Un locuitor al aceluși trib.

2) Șeful tribului. La ori-ce spectacole de genul acesta, Rajahul nu lipsește nici odată.

nu mai fu în stare să facă o a doua săritură.

Animalul rănit, răcnind grozav, se târî în trei picioare spre Curg, care cu cuțitul lui ridicat aștepta atacul. Cum ajunse la picioarele lui, Curgul aruncă cu violență greul său cuțit asupra tigrului.

Animalul regesc zăcea acum cu craniul străpuns dinaintea învingătorului, care cu sânge rece își șterse cuțitul pe frumoasa blană a fiarei.

Intorcându-și privirile în spre galeria rajahului, primi un foarte respectuos salut, la care răspunse plecându-se cu capul la pământ și se îndepărtă în freneticele aplauze ale mulțimei.

I. Critz

ESCHIMOȘII

Eschimoșii locuiesc în America de Nord, dincolo de zona temperată, sau în Groenlanda, în împrejurimile capului Bafin, partea nordică a Labradorului și pe malurile și insulele fluviului Hudson. Numărul lor se urcă la cifra de 30.000 mil.

Pielea eschimoșilor este de culoare galbenă deschisă, părul negru și aspru, barba rasă, obrazul lat, umerii obrajilor eșiți, nasul mic și îngropat între umerii obrazului. Îmbrăcămintea lor este făcută din piele de urs, de ren sau câine, poartă aceeași îmbrăcămintă, bărbații și femeile; în timp de vară locuiesc în colibe acoperite cu piei de focă și de morse, iar iarna în colibe pe care le construiesc sub pământ și zăpadă.

În fiecare colibă fierbe încontinuu untură de pește, într'un cazan mare, care contribuie la încălzitul și iluminatul locuinței. Dacă la îngrozitorul miros, produs din fierberea unturii de pește, se mai adaugă mirosul cel urât răspândit de pește și de cărnurile intrate în putrefacție, precum și putoarea defecțiunilor oamenilor și câinilor, este peste putință ca un străin să intre într'o colibă de eschimoși. La acestea să pot adăuga și următoarele:

Eschimosul nu se spală nici odată, iar femeia se spală cu urina ei, al cărei miros îl găsesc foarte plăcut. Când eschimoasa se spală cu urină, zice cu o mare bucurie: „Acum miros ca o fată”. Eschimosul se hrănește cu vânat și pește, și se însoară fără să ceară aprobarea femeii, — căreia i se impune toate munțile cele grele.

În Groenlanda se găsesc câte-va excepții de poligamie, dar de obicei o femeie aparține la mai mulți bărbați. N-au guvern, nici vre'un alt fel de cărmuire, bărbatul e singurul care are absolută putere asupra familiei; însă au religie, cred în viața eternă și în ființe supra-omenești, au preoți (saman) cari combat spiritele rău făcătoare, și cred în superstiții. Se ocupă cu sculptura, dar operele lor sunt grosolane semănând cu operele epocilor de piatră.

Când bătrânii eschimoși nu mai sunt în stare să se hrănească singuri, poruncesc fiilor lor să-i înecă, iar aceștia se grăbesc să le îndeplinească dorința,

fiindcă cred că aceasta este o datorie sfântă.

Un european, care făcea parte dintr'o expediție la polul Nord, a rămas câteva timp într'un sat de eschimoși, care se numește Etah, și a poposit în coliba unui eschimos. Etah este cel mai apropiat sat de Pol. Europeanul descrie astfel viața eschimosului sub coliba de zăpadă.

Este cu neputință să înțelegă cineva dieta acestor oameni, cari trăiesc ca niște râme murdare, în coșulețul pescarului. Singura mobilă a fiecărei locuințe este o simplă și grosolană canapea construită din ghiață, și acoperită cu piei de focă, care se întrebuintează ca scaun și ca pat. O necioplită candelă făcută din os, arde zi și noapte, producând încontinuu fum negru și miros insuportabil.

Seara, la cină, s'a servit la fie-care o bucată de focă crudă fără sare și fără pâine. Familia șezând jos, tăia bucăți mâncându-le cu o lăcomie de nedescris. Șezând lângă ei, numai la vederea mesei mi-a venit greață, și fiindu-mi silă de mâncarea lor, mi-am scos o bucată de ficat înghețat, pe care l-am avut în desăgi și l-am mâncat vrând nevrând.

După cină ne-am culcat, iar eu fiind învâtat cu pernă, am fost nevoit să mă culc lângă picioarele stăpânei, ca să pot întrebuinta burta stăpânului ca pernă. Ziua următoare stăpâna îmbrăcându-și în fața mea cămașa ei de piele de focă, îmi prepara dejunul. După ce mi-am ales o bucată de balenă friptă, mi-a oferit o ciorbă în goul unui os, pe care îl întrebuintau drept castron.

Pe când mă pregăteam să primesc ospitaliera oferită, văd pe stăpâna casei, scoțând lingurița (tot un os) de sub vestimenta umplută cu un lichid, pe care îl deșertă într'o oală scoțând în același timp o bucată de carne pentru soțul ei.

Mai târziu am aflat că aceeași oală le servea în timpul nopții și pentru alte treburi... În timpul șederei mele printre eschimoși, muri pe neașteptate sora gazdei mele. După ce corpul ei fu cusut într'o piele de focă, bărbatul luând-o pe spinare, a îngropat-o în zăpadă îngrădind peste neînsuflețitul ei corp, câteva uriașe bucăți de ghiață, formând ast-fel podoba mormântului.

Viața eschimosului în timpul ernei e înspăimântătoare, mai cu seamă în lunile Ianuarie și Februarie din cauza lipsei zazelor solare, a hranei și a lemnului.

Dar în timpul primăverii când în fine soarele reapare pe munții de ghiață, luminos și strălucitor, răspândind prin razele lui călduroase și binefăcătoare, numai bucurie și veselie, atunci eschimoșii reînviază din ațipirea iernei. Ca urmare a acestei reînvieri a naturii, pescuitul și vânatul, în epoca aceasta sunt singurele ocupațiuni ale eschimosului. Femeia se ocupă cu argăsirea pieilor de urs și de morskă, copiii cu sporturile și mai cu seamă cu tragerea la țintă, întrebuintând ca săgeată coastele cetaceilor, iar câinii latră pe lângă colibe sbeguindu-se de bucurie.

Împreună cu primăvara reînviază și stomacul lor amortit în timpul ernei,

devin lacomi, iar mâncarea pe care o devorează cu nesațiu într'o singură zi, poate să hrănească o lună întregă un european.

Trad. de Luzaris-Manari

Portul Etienne din Mauretania

Portul Etienne din Mauretania n'are de loc aspectul seducător. După ce trece prin fața capului Blanc, călătorul care sosește pe mare vede deschizându-se în fața sa o baie largă de o albeață strălucitoare, pe care se detașează câte-va mici construcții și un post al telegrafiei fără fir. Această coastă sahariană are o reputație urâtă, căci ea a asistat la naufragiul și la scene de oroare.

În acest loc de desolare, în sânul acestei Mauretanii al cărei nume singur inspiră spaimă, francezii au stabilit o întreprindere importantă de pescuit. De multă vreme se știe că

Tipuri de mauri

se găsește în abundență pește în baia Causado, în fundul căreia s'a ridicat portul Etienne. Pescarii făceau aici adevărate pescuiri miraculoase.

Exemplul lor tentă și pe alții și se formă o «Companie colonială de pescuit și de comerț» care trimise în Port-Etienne un personal plin de inițiativă și activitate, având în fruntea sa un director tânăr, d. Jean de Vil-morin. Viața nu le fu tocmai plăcută în timpul instalării. Trăiau sub corturi cari erau sgduite teribil de vânt-

turi. Vârtejurile de nisip orbeau pe lucrători, murdăreau mâncarea desul de slabă în lipsa cărnei și legumelor. În curând se ridicară locuințe, magazine, uscătorii imense, unele acoperite, altele desfăcute, în care se conserva peștele.

Spre a pescui, cum și a săra și usca, trebuia un personal priceput. Îndată fură aduși tineri voinici din Britania, negri din Senegal și de la Capul-Verde, pescari spanioli din insulele Canare, cu tenul măsliniu, și mauri, slabe siluete cu mersul ușor și cadențat.

Peștele prins este vărsat din șalupă

Oare fondatorii Portului Etienne au fost recompensați de eforturile lor? Expresia «pescuit miraculos» nu e exagerată. Se pescuiește cantități considerabile. Foarte mulți din pești sunt lungi de un metru. Unii ating talia unui om și au o greutate de 80 kg. În sezonul bun, greutatea brută pescuită pe zi se ridică la 10 - 30 tone.

Prezența europenilor în Port-Etienne n'a făcut pe mauri să fugă. Contrariu, ei și-au instalat un campament din cele mai pitorești pe marginea mării. Femeile maure sunt foarte frumoase. Ovalul figurei lor e cât se poate de delicat. Surâsul lor grav, voalul în care se drapează deșteaptă viziuni îndepărtate: Biblia, pământul lui Canaan, legendele sacre. Bărbații, cu profilul lor ascuțit, barba și părul încâlcit, sunt mult mai inferiori femeilor ca fizic.

Alți mauri, mai puțin liniștiți și mai puțin ipocriți, au venit în mai

multe rânduri să surprindă Portul-Etienne adormit și să se dea la jaf. Dar pescarii nu s'au speriat. Lor nu le e teamă de gloante, cum nu le e teamă nici de mare, nici de deșert. Dar au luat precauțiuni pentru viitor. O companie de soldați senegalezii s'a pus în garnizonă în Port-Etienne și locuiește un post fortificat.

Și acum se întreabă cineva: ce se face cu atâta pește pescuit în baia Levrier? În epoca începutului în care se află încă pescăriile, el servă, după ce a fost uscat, la hrană populației africane care consumă acest produs în abundență. Mai târziu, proiectul cel mare ce se va executa va fi: transport de pește proaspăt în Europa, exportatie de pește sărat, fabricațiune de conserve.

Vetor.

FRISTAN BERNARD

VÂNATORUL NOROCOS

Povestea s'a întâmplat acum vre-o 30 de ani. Pe vremea aceea, tânărul Jaboin lua parte la marile vânători de la Compiègne, Fontainebleau și Rambouillet. Dar, ciudat lucru, — oricât erau pădurile acelea de bogate în vânat, Jaboin nu isbutea în ruptul capului să omoare nici pe cel mai neînsemnat animal din câte se vânează.

Se întâmpla, spre pildă, să rănească pădurari sau oare-cari invitați și, din păcate, îi lovea de moarte câte-odată. Mai ucise și o mulțime de câini, doi cai și o vacă.

Fără să priceapă pentru ce, fu invitat din ce în ce mai rar. Ba ajunse o vreme când se fereau de el, într'un chip oare-cum sistematic.

„E, fără îndoială, un motiv politic la mijloc, se gândi el, deși nu făcuse în viața politică”.

Când izbucni războiul, Jaboin se înrolă în armată. Abia începuseră încercările și el și avu prilejul să ia parte la vre-o ispravă.

Plecaseră după merinde el, încă un leat și un sergent. Erau aproape siguri că n'o să li se întâmple nimic rău. Așa că, pentru a putea să aducă cât mai multe d'ale gurii, nu luaseră cu ei decât o pușcă și un singur cartuș.

Cum mergeau așa, văzură un nor de pulbere ce se nfiripa la capătul drumului. Era un călăreț dușman, care venea în galop mărunț.

— Hai să ne ascundem după copacii ăștia, zise sergentul.

— E printre noi vr'un trăgaci mai meșter, care să ne scutească de călărețul ăsta inoportun?

Jaboin înaintă.

— Ei bine, ia pușca asta, zise sergentul și caută să te slujești bine de ea.

Jaboin tremură puțin. În cariera-i de vânător doborâse mulți indivizi; dar acum, când era vorba s'o facă dinadins, isbuti-va oare?

Călărețul nu era de cât la vre-o 30 pași.

— Foc! porunci sergentul.

Jaboin trase.

Călărețul privi la ei, dădu pîteni calului și se depărtă în goană; prin aer însă sururase niște blană și ceva galben se rostogolise lângă drum, la două-zeci de pași de călăreț.

Pentru prima oară omorâse Jaboin un epure.

Trad. de Maria A. Spirescu

Cultura morunilor în Terra-Nova

Din cauza sărăciei bancurilor și spre a se regenera pescăriile, s'a început de curând în Terra-Nova cultivarea morunilor.

Laboratorul pentru înmulțirea peștilor a fost instalat pe insula Dildo, în baia Trinité, după indicațiile d-lui Neilson, savant norvegian pus, — sunt câți-va ani de atunci, — în capul biuroului de piscicultură din Canada. În fie-care an es la Dildo dela 260 până la 300 milioane de moruni tineri. Durata nașterii lor este de două-zeci de zile.

Prima experiență a fost făcută în 1890; în acel an s'au produs 17 milioane de moruni. Al doilea sezon a produs 40 milioane; acela din 1892 a furnizat 165 milioane.

După cum spun pescarii din împrejurimi, încercarea a reușit; ei spun că au văzut un număr considerabil de tineri moruni în apele unde altă-dată nu întâlneau aproape de loc. Din cauză că numai la patru ani morunii sunt mari pentru a fi pescuiți, pescarii nu au voie să pescuiască pești înainte de această dată.

N. Văc.

ȚARA CAUCIUCULUI

De unde vine cauciucul, acest produs atât de răspândit pe fața pământului?

Aproape de Ecuator, în Brazilia (America de Sud), se varsă în Oceanul Atlantic un râu lat și adânc numit Amazonul.

Văile numeroaselor râuri din Brazilia, cari se varsă în acest râu, sunt acoperite cu păduri stufoase, cari se întind până în republicile vecine: Peru, Ecuador, Columbia și Bolivia.

Pădurile acestea sunt isvorul de căpetenie al cauciucului din lumea întreagă.

Singură Brazilia exportează cauciuc în preț de 400.000.000 lei și acolo este

centrul industriei materialului de cauciuc.

Orașul Manaos de la îmbucătura râurilor Negro cu Amazon, este un oraș frumos, cu strade pavate, cu lumină electrică, cu locuințe frumoase și cu clădiri publice mărețe.

Acolo este un bun și mare centru al industriei de cauciuc, în mijlocul pădurilor.

În acest oraș stau muncitorii tocmiți ca să meargă în împrejurimi, pe diferitele plaiuri, și să culegă gumă de pe arbori.

Pentru munca lor primesc plată câte 2.50 lei de pfunt. Un om harnic, în vremea culesului gumii, care se începe la Mai și durează 5 luni, poate culege 1.500 pfunți de gumă.

Cauciucul se găsește pe arbori în forma rășinii și după ce se culege se fac bulzuri (cocoloși) și așa se vinde. De multe ori, ca să cântărească mai mult, se mai pune în mijlocul bulgarilor nisip ș. a.

Ca să se poată aduna cauciucul de pe arbori, aceștia sunt doborâți uneori la pământ.

Para este al doilea și cel mai vechiul centru al cauciucului din Brazilia. Este oraș frumos, curat și grădinile botanice, care sunt la marginea orașului, sunt de sigur cele mai bogate și mai frumoase din lume.

Acest oraș are un târg de cauciuc de seamă, fiind la marginea Oceanului Atlantic, și exportează cauciuc în toate părțile lumii. Statele Unite aduc din portul acestui oraș cauciuc în preț de 120.000.000 lei. Prețul cauciucului crește și scade, după cum este sau nu vânzare. De obicei prețurile cauciucului atârnă și de la negustorii din New-York și Londra care controlează târgul.

Între cele două orașe Manaos și Para, este o concurență mare. Manaos, care este mai în mijlocul pădurilor și are la fel ca Para port și târg anume de cauciuc, crește mai repede de cât Para, având un comerț mai mare.

În timpul iernei, când lucrătorii cari adună cauciucul vara stau cu lunile singuratici prin pădure și pierd vremea în nelucrare și în chefură, după ce isprăvesc banii câștigați în timpul verii, se îndatorează la companiile pentru care adună cauciuc. Lucrătorii aceștia sunt parte indienți neași, parte corcitură de tot felul de rase. Ei se poartă îmbrăcați foarte simplu, desculți și cu corpul abia acoperit pentru ca să nu-i supere ținutarii.

«AL. B. A.»

Apa miraculoasă

Când eram șef de birou în Tugurt, istorisea căpitanul de Vergy, într-o zi, lăsa afacerile curente primului

meu ajutor, și pleca în recunoaștere în Extremul-Sud.

Îmi trebui trei săptămâni până să ajung în Temasinin, o oază separată de Tugurt prin șase sute de kilometri de nisip și de „hamada“, un fel de regiune stâncoasă. Nu aveam ca hrană de cât puțină făină muiată într-o apă care lăsa mult de dorit, fiartă la soare care chiar la umbră are 50 grade, sufocat de vântejuri de nisip care cu tot voalul și burnuzul, îți arde ochii, îți pătrunde în nas, în gură, până în gât, și nevăzând zile întregi nimic de cât câmpia deșertă, monotona, lugubră, sub apăsarea unui cer galben și murdar, fără alt accident de cât dunele ridicate de vânt, mutate neîncetat de capriciul său! În adevăr, câte odată ai nevoie de mult curaj, de multă energie, pentru ca să nu te dai bătut, pradă friciei și disperării. Și cu toate acestea, am făcut din nou o altă expediție, mai îndepărtată încă, anul trecut. Cine poate să explice misterul care te atrage în aceste ținuturi de vastate, poezia acestor întinderi fără viață această imensitate de neant?

Dar să lăsăm deoparte explorațiile mele și să vă povestesc un fapt de naivitate indigenă.

În seara sosirii mele în Temasinin, după ce m'am instalat în cort, m'am dus să văd pe unul din tovarășii mei de escortă, care de două zile suferea de friguri violente. O doză mare de chinină îi scăzuse temperatura, dar răul nu pierise.

Arabul resimte puțin durerea fizică rezultată dintr-o rană, dar e foarte sensibil la boală. O durere de cap o febră, îl doboară.

Călărețul meu gemea deci ca și când ar fi fost pe moarte. În jurul său se afla un grup de oameni atrași de gemetele sale. Chiar șeful indigen din Temasinin venise să-l vadă. El se apropie de mine și-mi zise: „Sidi Haken!“ (domnule comandant) protecția lui Alah să fie asupra ta și asupra servitorilor tăi. Alah ne-a trimis din cer un leac divin care vindecă răul. Din dragostea ce-ți port, și în semn de bune intențiuni, am adus, dacă vorești, din acea apă binefăcătoare.

Pentru ca să nu-l măhnesc primii oferta, rezervându-mă de a opri întrebuințarea medicamentului dacă mi s'ar părea primejdios.

După câteva minute primii un vas de pământ închis ermetic și examinând conținutul, văzu că nu e de cât apă simplă.

Cerui explicații și iată ce aflai: Toamna trecută căzuse în Temasinin grindină. Nici odată nu se văzuse acolo ast-fel de fenomene și toți conțemplau cu mirare acele bulgărase de un alb imaculat. Un om care suferea de durere de cap, luă câte-va și își frecă fruntea. Răceala triumfă asupra

răului. Atunci toți începură să strângă grindina și să o pue în recipient strigând că aceasta nu este de cât o minune, un remediu divin trimis de Alah!

De câte ori sunt bolnavi întrebui-tează această apă miraculoasă și se cred vindecați. Să nu le spui să întrebuințeze mai bine apă proaspătă din puturi, căci li s'ar părea că îi iei în râs! Naivitatea e o forță!

Doru

DIN LUMEA TIMBRELOR

Fondatorul patriei Normande

În Rouen au avut loc mari serbări pentru celebrarea fondării ducatului Normandiei. În 911, prin tratatul din Saint-Clair-sur-Epte,

regele Carol Simplu cedă o parte din regatul său lui Rolon, șeful acelor pirati scandinavi cari, urcați în bărci ușoare, veneau din

țărilor nordice și, prin neîncetate escursiuni, devastau imperiul carolingian. Neputând să gonească pe acei oameni ai nordului, Carol III

hotărî să-și facă din ei aliați. Atunci dădu în căsătorie sefului lor Rolon pe fiica sa Ghizela, cu condițiunea ca el să se convertescă la creștinism.

Rolon primi această condiție. El jură regelui credință și se boteză la Rouen, primind un teritoriu care constituie ducatul Normandiei, al cărui prim duce fu el.

Timbrele regelui George V scoase din circulație

Primele două timbre cu figura regelui George al V-lea de 1/2 și 1 penny au fost emise la 22 Iunie, ziua încoronării. Dar după ter-public și de presa engleză cu privire la gravură și execuție.

minarea serbării, aceste nouă timbre au fost scoase din circulație, atât au fost de criticate de

Phil.

PIRAȚII CHINEZI

Pirații chinezi se servesc acum de salupe-automobile pentru a-și exercita sinistra lor meserie.

Gubernatorul din Canton fiind informat că o bandă de pirați pradă orașele situate pe malurile Răului de Nord, dădu ordin canonierei «Kwong Yuen» să se pună în căutarea lor.

Căpitanul, un chinez, își îndeplinea misiunea numai după lungi căutări.

La început, văzând că nu poate să facă nimic, voi să se reîntoarcă la Canton. Primi însă vestea că un sat din împrejurimi fusese prădat și că pirații, imbarcați pe cinci mari pirogi remorcate de o șalupă cu vapor, furaseră două corăbii de comerț.

Canoniera se întoarse îndată la locul indicat și descoperi pe mal cadavrele a șase mateloți cari probabil făcuseră parte din echipagiul celor două corăbii. Dar bandiții fugiseră. Urmând drumul în susul râului, căpitanul Sum zări dimineața un yacht cu vapor, vopsit roșu, remorcând două corăbii și îi trimise ordin să stea. Ca răspuns, yachtul trase o salvă de puști, care omori două oameni.

Imediat vânătoarea începu și spre onoarea canonierei chineze, ea nu dură decât un sfert de ceas. Câteva obuze fură de ajuns pentru a găuri bărcile, corăbiile și yachtul. Pirații, părăsind yachtul, scos afară din luptă, încercară să ajungă pe uscat. Nici una din bărcile lor nu ajunse la mal; tunarii de pe canonieră ochiră bine și le răsturnară. Trei pirați, găsiți grav răniți de obuze pe bordul yachtului, fură imediat scoși afară din luptă fără nici o formalitate.

Nava lor, pe care se găsea un adevărat arsenal de carabine de cele mai recente modele și o sumă de bani evaluată la 200.000 franci, fu remorcată triumfal la Canton. Căpitanul canonierei fu bine răsplătit, primind o medalie de la guvernator.

Tranic.

O NUNTĂ CIUDATĂ

În mai multe districte din Ungaria este un vechi obicei ca ginerele să verse o sumă de bani fixată de părinții fetei și aceasta imediat înaintea ceremoniei nuptiale.

De curând, primarul unui mic sat, Kolked, fu chemat să îndeplinească funcțiunea de arbitru în împrejurările următoare: După obiceiul spus, un țăran bogat trebuia să verse părinților fetei o sumă echivalentă cu două sute de franci, când o ceartă izbucni între cele două părți.

Părinții ginerelei pretindeau că această sumă era exagerată, pe când aceia ai timidei mirese afirmau că suma a fost promisă solemn în ziua logodnei.

Nunta era să se desfășoare, când un invitat spuse părinților că ar fi bine să recurgă la arbitragiul primarului. Demnul judecător, negustor de animale, stătu pe gânduri câțiva timp și apoi cântări pe tânăra mireasă. El propuse ca fie-care livră din greutatea miresei să fie plătită cu o jumătate coroană, ceea ce se și făcu.

Tr. Pop.

CURIOSITĂȚI PITOREȘTI

Strămoașa pipelor noastre

Toată lumea știe cred că tutunul, ca multe alte plante folositoare, ne vine din America și că întrebuintarea sa nu a început să se răspândească în Europa decât în secolul al optprezecilea.

Pipa lui Walter Raleigh

O legendă spune că obiceiul a fost adus din noul continent în vechea lume de sir Walter Raleigh, faimosul aventurier care muri pe eșafod, după ce a fondat în America prima colonie engleză, Virginia.

Această fotografie reprezintă chiar pipa lui Raleigh adusă din America și pe care el o primise ca dar de la un șef indian. Se pretinde chiar că el a fumat dintr'însa când s'a urcat pe treptele eșafodului.

Blaz.

Moravuri și obiceiuri în Creta

În Creta, obiceiurile la țară au rămas aceleași de altădată. Când se face panegirice, bărbații și femeile se grămădesc în mănăstire, pe care călugăriții au împodobit-o cu cele mai frumoase podoabe. După slujbă, credincioșii se răspândesc sub umbrarele carii înconjură casa sfântă; aci, mănâncă, dansează și seara se culcă în mănăstire.

A doua zi dimineața, tinerii se adună și se exercitează la jocuri antice cu discul și la curse precum strămoșii lor eleni făceau în Olimp.

Aceste serbări rustice dau naștere la idile cari se termină prin căsătorii. În acea zi rudele și prietenii contribuie la serbare, aducând fie-care un miel, o vadră de vin, un vas cu untdelemn, produse ale câmpurilor și grădinilor lor.

Ceremonia terminată, cortegiul întovărășește pe tânăra soție acasă la ea, pe care bărbatul său i-a adus-o ca zestre și pe care ea a mobilat-o.

Înainte de a intra, mireasa se urcă pe un scaun, face o cruce pe ușe cu miere; pe urmă i se dă o rodie pe care o aruncă departe. Dacă rodia se deschide și sâmburii săi se răspândesc, e un semn de fericire. Rodia se alege să fie totdeauna bine coaptă.

Odată intrați în casă, mireasa arată invitaților mobilierul și trusoul său; bărbatul o împodobește cu un colier care face parte din darurile de nuntă. Ea oferă vin, prăjituri și lichioruri și timp de cinci zile petrecerea continuă înveselită de jocuri și cântece.

În orașe, tinerile fete cretane sunt inițiate de timpuriu în grijile menajului, care constituie mai târziu unica lor ocupație, căci femeia cretană nu lasă nimănui îngrijirea copiilor și conducerea casei. Un singur lucru nu intră în atribuțiunile sale: cumpărăturile. În general, femeia ese rar din casă; toate afacerile cari trebuiesc făcute afară din casă sunt considerate ca nedemne de atenția sa. Dacă e vorba de mică târguie, trimite servitorii. Pentru lucrurile mai importante, ea cumpără prin bărbatul său sau cu eșantillion.

Cu toate că femeia cretană își consacră mai tot timpul grijilor casei, ea e destul de cochetă și se îmbracă cu gust.

DIVERSE

Pescarii și cablurile. — Este vorba de cablurile trans atlantice. Companiile care exploatează liniile submarine între Irlanda și America se plâng că pescarii le rup adesea cablurile. În timpul ultimelor 3 luni, cablurile companiei Machay au fost rupte de douăsprezece ori la o distanță de optzeci kilometri în largul malurilor Irlandei, accidente care intrerup în mod forțat exploatarea liniilor cauzând din această cauză pierderi simțitoare companiei.

Vorbind numai de aceste reparațiuni ce trebuiesc făcute, compania a cheltuit 500.000 franci într'un an, cifră care nu va părea exagerată dacă ne gândim că vapoarele încărcate cu aceste reparațiuni costă 4000 franci de întreținere pe zi.

Se propune interzicerea pescuitului în apă adâncă în zona cablurilor submarine. Și n'ar fi surprinzător când acea-

stă chestiune va da loc la o convocare a unui congres internațional.

Locuri unde trandafirul sunt necunoscuți. — Există o mică localitate, aproape de Pittsburgh, în Statele Unite, ai cărei locuitori nu au văzut până la anul 1907 trandafir. O doamnă care vizita școala arătând copiilor două trandafiri, nici unul din ei nu a putut să spună numele floare, căci declarară că nu au mai văzut așa ceva. În acea localitate și prin împrejurimile ei nu există trandafiri.

Nu mai fluerăți. — Credeți că nu faceți nimănui nici un rău când fluerăți. Ei bine, cu toate astea sunt țări unde când veți călători ați face bine să nu fluerăți. Astfel este în Islanda și în insulele Tonga din oceanul Pacific, unde se crede că insultă pe D-zeu când flueră; deasemenea în unele părți ale Germaniei de nord, se zice că dacă flueră seara, faci pe îngeri să plângă.

Tr. P. — N. Văt.

POȘTA REDACȚIEI

Tomescu-P. — Treceți într-o zi pe la redacție. Am primit manuscrisul și-l vom citi.

Popescu-Tr. — V'am scris că puteți veni la ziar, între orele 10—12 și 3—7.

Inchiriez PIANINE

Nou și uzate
IN CAPITALĂ ȘI ÎN TOATĂ ȚARA
Începând de la 15 lei lunar
GEORG DEGEN, BUCUREȘTI

— Alături de Cofetăria Capșa —

VĂPSEA DE PĂR RAPID

GARANTAT ABSOLUT
NEVĂTĂMĂTOARE

Văpșește imediat părul cărunt sau albit, în negru, brun, castaniu sau blond într'un mod atât de perfect și de natural în cât nu se cunoaște de loc că părul e văpșit. Intrebuintarea mai simplă și mai ușoară ca la oricare altă vâpșea de păr.

Prețul lei 2.50. La nemulțumire se restituie imediat costul.

BONBOANE ORIENTALE

Parfumează admirabil gura

și distrug orice miros urât al gurei provenit din tutun, dinți stricați sau stomac deranjat.

Cutia 50 bani la drogerii și farmaciile.

Observați marca *Semiluna* cu stea, singure veritabile.

CREMA
PUDRA
SAPUN

FLORA

POMADA
Capilogen
(Apă de păr)

TUSEA cea mai rebelă, bronșitele acute și cronice, tusea măgărească, vindecă sigur

*Pectosin
Steanu*

Sticla lei 3. — La drogerii și farmaciile

PURGEN

PURGATIV IDEAL
cu renume universal

De o eficacitate absolută sigură. Cutia cu 25 purgative lei 1.50. Observați ca fiecare pastilă să aibă inscripția: **PURGEN-BAYER**, singurul veritabil.

Anemia (lipsa sângelui), clorosa, neurastenienă, histeria, slăbiciunea generală, vindecă

*Hemofer
Steanu*

recomandat de prof. dr. Buielin, prof. dr. Leonte, prof. V. Negel, Iași, și alții, ca unul din cele mai puternice reconstituente ale corpului slăbit. Sticla lei 4.

DURERI REUMATICE

Nevralgii, migrenă, dureri de cap și de dinți vindecă sigur

PASTILELE
Nevralgine Jurist

Un flacon 2.50

La drogerii și farmaciile

TOȚI ABONAȚII LA

„ZIARUL CALATORIILOR”

Participă, cu încercări de azi la următoarele mari și de valoare premii:

1) Un elegant pat de fier pentru copil, cumpărat de la cunoscuta casă «Industria metalică Marcu», Bulevardul Elisabeta, No. 5. 2) Una pușcă fină de vânătoare cu două țevi, cal. 12, din vechea și renumita fabrică «Pieper-Bayard». 3) Un pistol automat de buzunar, Pieper Bayard, modelul cel mai nou, fiind de calibrul mare, 7.65, însă format redus, foarte portativ. 4) Una carabină de mare precizie, calibrul 22, Pieper Bayard, semi-automată.

Toate aceste 3 arme sunt cumpărate de la marele magazin B. D. Zisman, Victoriei, 44, furnizorul Curții Regale.

5) Un gramofon perfecționat. 6) Una mandolină, din lemn de palisandru, ornată cu sidef, cumpărate de la marele magazin de muzică Jean Feder, calea Victoriei, No. 54.

7) Un frumos vas pentru fructe sau mezeluri și o frumoasă tavă, ambele argintate, cumpărate de la vechiul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bd. Elisabeta, 9 bis.

8) Un ceasornic de biuro, lucrat artistic în mar-

mură și bronz. 9) Un frumos ceasornic în cutie, pentru voiaj cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Schmith și Stratulat, calea Victoriei, No. 53.

10) O frumoasă pendulă de voiaj care se întoarce la opt zile. 11) Patru pahare pentru ceai, cu scăunele lor de argint de China, cumpărate de la cunoscutul magazin «Ceasornicaria Colței», str. Colței, No. 31.

12) Șase cămăși bărbătești de zi, de zefir sau albe, cu piepti de olandă, după alegere și măsură, cari se vor lucra de cunoscutul magazin de lingerie «La Patru sezoane», calea Victoriei, Pasagiul Maca, vis-à-vis de poliție.

13) O duzină cremă «Flora». 14) O duzină săpun «Flora». 15) O duzină pudră «Flora».

16) Șase frumoase genti pentru dame. 17) Șase lingurițe de dulceață. 18) Zece linguri pentru masă.

19) Zece furculițe pentru masă.

20) Zece plachete argintate, reprezentând fotografiile M. S. Regelui și Reginei, comandate anume pentru premii.

Prețul abonamentului: Pentru un an lei 2.60

Spre a participa la aceste premii, abonații pentru un an primesc 2 bonuri, iar cei pe 6 luni 1 bon.

NOUILE MARI PREMII OFERITE DE **ZIARUL „UNIVERSUL”**

abonaților săi cu începere de la 28 Noembrie, 1911

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Maria», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai splendidă din localitate.

O CAMERA DE CULCARĂ ÎN BRONZ

de mare valoare, al 7-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobilă de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihai-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Sucursala calea Victoriei, No. 107

UNA GARNITURĂ MOBILĂ DE STEJAR TAPISATĂ, PENTRU ODALE DE BIUROU

compusă din: una canapea, două fotolii și șase scaune

UN BIUROU DE STEJAR MASIV ȘI UN FOTOLIU DE BIUROU TAPISAT

Toate acestea cumpărate de la cunoscuta Expoziție modernă de mobilă Gildener Rosenthal & Hasca, București, strada Caroli, No. 64, etajul I

O jumătate garnitură mobilă de lemn roșu lustruit, culoarea mahonului

entru intrare, compusă din: Una canapea, 4 scaune, 2 marchize, 2 taburele, una masă cu geam de cristal. Toate îmbrăcate cu mochetă frez, cumpărate de la marele magazin de mobilă «Compania Americană», str. Caroli, 74, lângă hotel Dacia

Un serviciu de masă pentru 12 persoane, compus din: 12 linguri, 12 furculițe și 12 cuțite de alpaca veritabil argintate și bogat decorate, în cutia lor de piele imitată și căptușită cu mătase. Un serviciu de vin pentru șase persoane, compus din: una c-rafă și șase pahare de cristal bacara cu monturi de alpaca veritabil argintate, imitând exact argintului oxidat; toate aceste obiecte puse pe o tavă rotundă tot de alpaca veritabil argintată. Una pereche stegnice de alpaca, argintate și bogat decorate. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii en gros și en détail Frații A. & I. Rolier, București, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Una pendulă de perete, de lemn lustruit, frumos ornamentată, în lungime de 87 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. Una pendulă de perete, de lemn de nuc lustruit, frumos sculptată, în lungime de 77 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. Una harmonică superioară, burduf dublu, coțurile legate, cu 21 ciape și 8 basuri, toate de oțel. Un ceasornic de masă, de lemn de stejar, reprezentând un castel medieval, înălțime 36 centimetri, având o muzică cu două cântece naționale. Cumpărate de la «Compania generală», Biuro de importățiune, București, strada Smârdan, No. 29, etajul I.

O bicicletă de curse «Imperial», cea mai cunoscută marcă engleză. Un gramofon mare, fără până, ultima perfecțiune, cu 6 plăci mari marca «Inger», cântate de cei mai buni artiști. Un serviciu de lăvătoare de faianță, compus din 5 bucăți. O lampă ultima creațiune, model «Cometa Halley», sistem american, cea mai economică și luminoasă. Toate acestea cumpărate de la cunoscutul magazin E. A. Pucker, Bulevardul Elisabeta, No. 15, sub Hotel Princiar.

O jardiniară de metal argintat, cu vas verde. O fructieră argintată și aurită, cu un cornet conținând 12 cuțite pentru fructe. Cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterii Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Una bicicletă «Naumann» de mare lux, una din cele mai solide și excelente biciclete, din fabrica soc. pe acțiuni Siedel & Naumann din Dresda, singurele biciclete introduse în armatele germană, rusă și turcă și la poștele germană și română. Reprezentant general D. Leonida Piorkowski, București, str. Știrbei-Vodă, 21.

Un ceasornic de aur 14 carate, bărbătesc, frumos gravat. O pendulă mare de perete, frumos ornată și un serviciu compus din: o lingură, furculiță și cuțit de argint veritabil, marcat de Stat. Toate a-

cestea cumpărate de la cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicaria Colței», București, str. Colței, No. 31.

Una pendulă de perete lemn de stejar, cu bătaie, ultima noutate. Un ceasornic de biuro, cumpărate de la marele magazin de bijuterii, ceasornicarie și argintărie Jean Schmidt & Const. Stratulat, București, calea Victoriei, 53.

Un gramofon mare, una vioară, una harmonică, una mandolină, cumpărate de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder, Victoriei, 54.

Una trusă pentru damă, cu trei sticlute și cu necesar de toaletă. Una trusă de manevră pentru domnișori ofiteri. Trei truse de piele fină pentru maniere. Trei pulverizatoare splendide de cristal, nichelate. Trei pudriere cu pufurile lor. Trei oglinzi nichelate pentru masă. Cumpărate de la cunoscuta Drogherie Princiară Const. C. Popescu, Bulevardul Elisabeta, colț cu strada Brezoianu.

Una mașină de cusut de mână, sistemul cel mai nou și un gramofon marca «Melodion Carmen-Syva», de cea mai mare perfecțiune, împreună cu 6 plăci marca «Premier-Record», având cântece românești. Aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașini de cusut, biciclete și gramofone: «Compania anglo-americană» din București, strada Caroli, No. 50, cu sucursale în Pitești și Câmpina.

O mașină de cusut, de familie, «Markton», perfecționată, cumpărată de la marele magazin «Compania Markton», strada Caroli, No. 38, colț cu strada Brâncoveanu.

Alte 10 mașini de cusut comandate în străinătate.

Un plug de oțel cu o brazdă, marca D. C. M. N. Un plug de oțel cu două brazde, marca Z. H. C. R. Ambele din celebra fabrică Rudolf Bacher, Raudnitz (Bohemia), reprezentată în România prin marele casă de mașini agricole și industriale: Soc. în comandită Weil, Joseph & Co succ., București, str. Smârdan, 5.

Una mașină mare de bucătărie «Ideal», cu patru ochiuri din table de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, București, calea Văcărești, 142.

2 costume de haine (saco), după măsura și alegerea stoffei, cari se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, București, str. Academiei, 25.

Un șarpe de aur (colier) pentru gât, de mare valoare. 50 casete conținând fie-care pudră și săpun „Flora”, făcute anume pentru abonații ziarului „Universul”.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din «Memoriile Regelui Carol I al României», sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului „Universul” tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași: Pentru un an lei 18; pe 6 luni lei 9,15; pe 3 luni lei 4,65.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 2.60 pe an în toată țara

Redacția și Administrația

No. 11, — STRADA BREZOIANU, — No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare odată pe săptămână, Marțea

ABONAMENT

LA

ZIARUL CALATORIILOR

Pentru un an lei 2,60 în toată țara

RĂZBUNAREA CANADIENILOR

Canada, din țărmurile atlanticului până în acelea ale Pacificului, e populată de o rasă de oameni voinici și întreprinzători.

Dar dacă mergeți în regiunile forestiere care se întind între Saint-Laurent și baia Hudson, veți găsi adevărați uriași printre lemnari. Ei nu sunt gălăgioși, dar trebuie să eviți să-i provoci! Supărarea lor e teribilă.

În provincia Manitoba, între lacul cu același nume și lacul Winnipeg, sunt păduri imense care dau loc la o exploatare activă. Mii de oameni se ocupă, cinci sau șase luni ale anului, cu tăierea arborilor și cu adusul lor spre orașe.

Une ori circuri ambulante se hazardază în acele regiuni îndepărtate.

Lipsiți de distracții, toți acești locuitori ai pădurilor aleargă să petreacă câteva ceasuri.

Intr-o Duminecă după amiază, vr'o șapte sute de oameni se preumblau în jurul menajeriei Smithsonian, mult mai înainte de deschiderea casei; alții se adăpostiseră în cârciumile învecinate, și beau bere în așteptarea deschiderii circuitului.

Mulțimea era veselă, bine dispusă spre a face o primire simpatice americanilor cu circuit care veniseră din partea cealaltă a marilor lacuri, spre a procura puțină distracție acestor solitari ai pădurilor. Fără brutalitatea unui Yankee, petrecerea s'ar fi sfârșit fără nici un incident.

Unul din lemnari, care aștepta deschiderea ușilor, întrebă în glumă pe un om din serviciul circuitului:

„În adevăr, merită un dolar spectacolul vostru?”

În loc să răspundă pe același ton, Yankeeul răspunse printr-o injurie. Excitat de camarazi săi, Canadianul urcă cele două trepte care îl despărteau de control și plantându-se în fața celui care l'a insultat, întrebă răzând:

„Cel puțin, se plătește când pleci?”

Glumă inofensivă care făcu pe mulțime să izbucnească în hohote de râs, dar care îl costă viața un moment mai târziu.

O ceartă vie izbucni între cei doi oameni. De odată, directorul circuitului armându-se cu o bară de fier și fără ca

nimic să îndreptățească această faptă sălbatică, dădu o lovitură teribilă Canadianului care căzu zdrobit.

O tăcere de moarte domni câteva secunde asupra mulțimei. Această moarte stupidă îi zăpăcise pe toți. Yankeeii chiar rămăseseră nemișcați uitându-se cu groază la cadavrul întins la picioarele lor.

„La moarte! La moarte!”

Strigăte furioase izbucniră din toate părțile. Toate cârciumile din jurul circuitului se goliră imediat. Lemnarii sunt acum în număr de vre-o mie cinci sute. Nouii veniți întrebă ce s'a întâmplat. Unul dintre ai lor a fost asasinat de un yankeu! Moarte yankeilor!

Primele rânduri au sărit spre fațada circuitului și au început să spargă tot ce le ieșea înainte. Personalul circuitului aleargă cu toții! gimnastici, clovni, îmblânzitori, toți în costume de scenă armați cu bare de fer și furci.

Canadianii nu au sărit să atace sau să se apără de cât crâmpene de scânduri rupte din circ. Dar ei au un dubu avantaj: sunt foarte numeroși și sunt setoși de răzbunare.

Sângele curge în abundență. Unul din directorii circuitului a fost omorât de mulțime. E o scenă sălbatică, feroce. Mulți Canadiani zac morți de gloante și de furcile americanilor.

„Să punem foc!” se aud mai multe voci.

În zadar oamenii poliției încearcă să oprească vărsarea sângelui și să nu se dea foc circuitului, căci focul a și izbucnit în câteva puncte.

Incendiu în plină regiune forestieră. În mijlocul acestui sat ale cărui case sunt construite din lemn!

De odată se produce o învalmășeală de nedescris în vreme ce din toate părțile răsună cuvintele:

„S'a dat drumul fiarelor!”

Șase lei, două tigri, două pantere, și cu ei hiene, lupi, urși albi, sunt scoși afară din cuști și sar înaintea Canadianilor scotând răgete care ar fi înghețat de teroare pe alți oameni afară de aceștia. Un moment demoralizați, ei își strâng rândurile din nou și lei, regii desertului, sunt primii care bat în retragere căutând să se refugieze în cuștile lor.

Reușita ar fi fost a lemnarilor dacă direcția circuitului nu ar fi avut ingenioasa idee să dea drumul și elefanților.

Trei elefanți se năpustiră asupra Canadianilor fără a le păsa de loviturile ce primeau.

Atunci fu o panică nebună, toți fugău în toate părțile ca goniți de furii.

A doua zi, printre sfărâmturile circuitului, s'a găsit o mulțime de cadavre oribil turtite de picioarele elefanților.

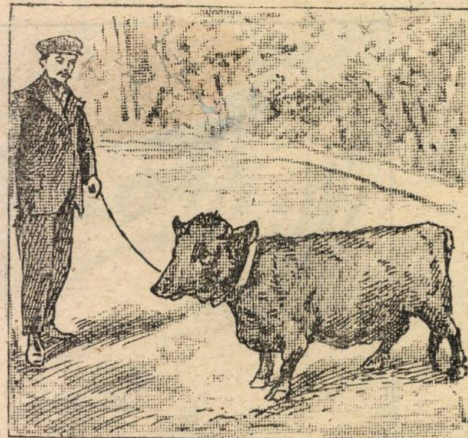
Autorul responsabil al acestui mă-

cel, Americanul care fără motiv omorase pe Canadian, fu arestat luna următoare în Statele-Unite unde se ascunsese. Extradat și judecat, el expie pe eșafod fapta sa criminală.

C. Arg.

O VACĂ PITICĂ

Această vacă minusculă e în etate de șase ani și nu măsoară mai mult de 0.70 înălțime; ea aparține unui

„Vaca e înaltă de 0,70 c.m.”

proprietar din împrejurimile Parisului, care o plimbă în toate zilele la «Bois de Boulogne».

GIGANȚI PRINTRE GIGANȚI

Orașul New-York a adăugat două imobile gigante la colecția sa de „sky-skrapers” sau sgârie-cerul.

Unul din cele două, „City Invetting Building” care este isprăvit mai de mult, are 35 etaje. Celălalt, cu cele 41 de etaje ale sale, care a fost isprăvit mai de curând, este incontestabil cea mai mare casă ce a fost construită până acum: ea se numește „Singer Building”.

Natural, statisticienii Lumei-nouă au calculat câți kilometri de bucăți de oțel au intrat în construcția caselor. Geamurile care au garnisit ferestrele formează, dacă ele ar fi puse una lângă alta, o șosea lungă cât meridianul terestru.

Dar iată o cifră care nu este mai puțin adevărată: populația acestor două imobile ar fi, dacă imobilele ar fi închiriate complet, de trei-zeci de mii de suflete.

30.000 suflete! Cât un mic oraș. Un oraș în două case! Iată ce a putut să realizeze inteligența și priceperea arhitecților americani.

CANIBALII NOUEI GUINEE

Sălbatecii din Nouă Guinee au o trăsătură comună cu popoarele civilizate: aceea că sunt gata totdeauna să intre în război unii contra altora. Papașii nu sunt nici odată liniștiți, ei sunt mereu ocupați cu hărțueli care se termină prin ospățuri canibale la învingători, în semn de triumf.

E o luptă continuă între Papașii proprii și Alfakiși, adică triburile de la munte.

Principala cauză a neînțelegerii e, după cum povestește un European, niște sorturi. În adevăr, Papașii disprețuiesc perlele și aurul care se gă-

se în forța proviziile necesare, apărându-se cu arme contra Alfakișilor iritați.

Pe de altă parte Alfakișii au trebuință, pentru colierurile lor de război, să-și procure nenumărați dinți de câini. Or cum la șes viața e mai imbelșugată și natural, se găsesc și câini mai mulți, Alfakișii se coboară și caută să-și procure de la Papașii.

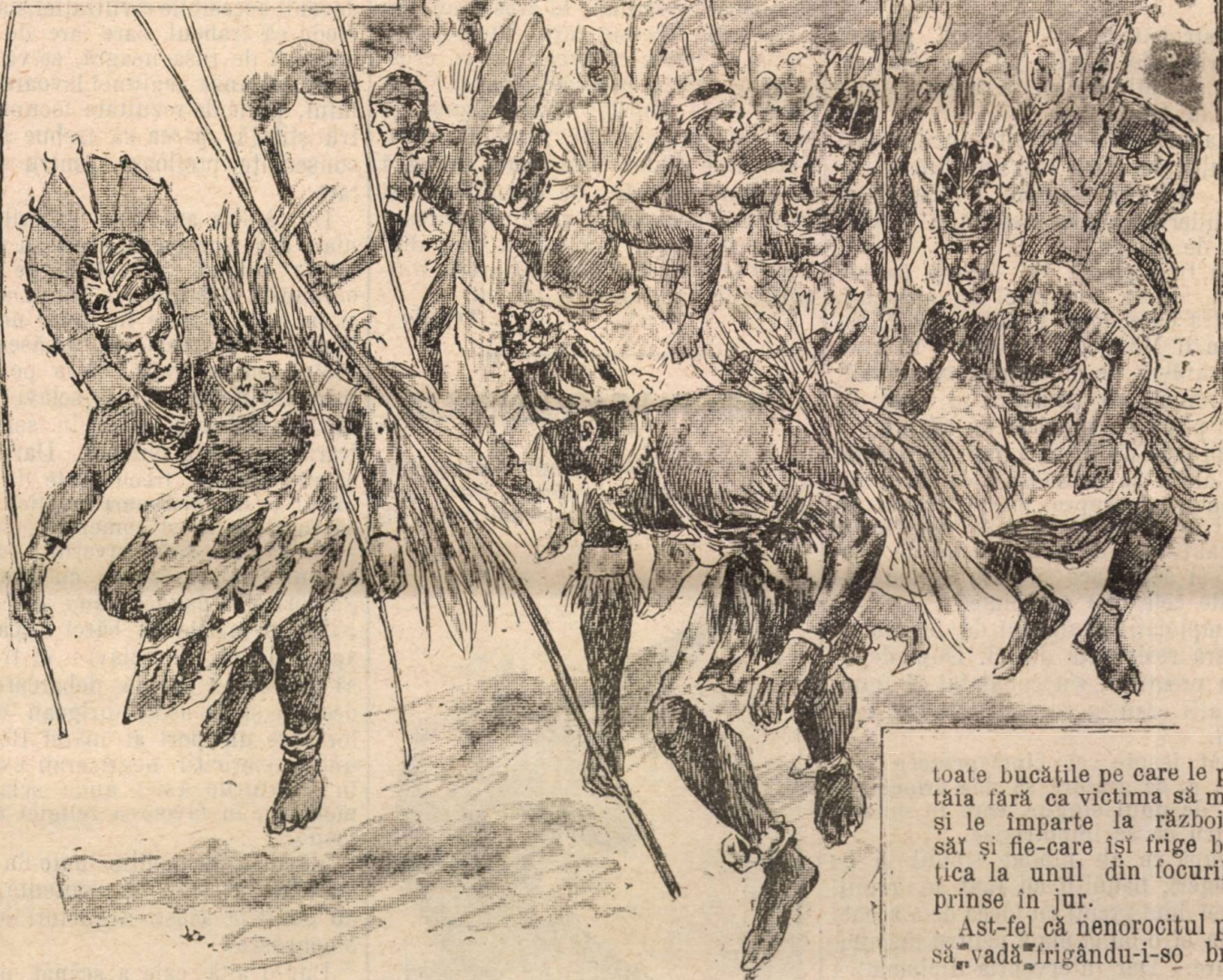
Une ori aceste triburi vrăjmașe se

vingătorii nu mănâncă de obicei de cât un singur prizonier.

Intre Alfakiși și Papași există o deosebire în prepararea acestui sinistru festin.

Alfakișii fac victimei o tăetură largă într-o parte a corpului mai sângeroasă și șeful își aplică buzele spre a bea sângele învinsului.

În urmă, el tae cu un cuțit mare

toate bucățile pe care le poate tăia fără ca victima să moară și le împarte la războinicii săi și fie-care își frige bucățica la unul din focurile aprinse în jur.

Ast-fel că nenorocitul poate să vadă frigându-i-so brațul

Urlând sau strigând groaznic, canibaliu aleargă și execută „dansul destinului” sau „dansul bucuriei”.

sește pe țărnițele lor; ei consideră ca simbol și obiect de lux foarte rafinat un sort din scoarță de arbori, pe care și-l leagă de mijloc în ceremoniile mari.

Or, arborele din a cărui scoarță se fac sorturi, crește în special în pădurile mărețe care înconjură munții Nuei Guinee.

Trebue deci ca Papașii să formeze expediții care să pătrundă la Alfakiși sau triburile de la munte, și să ia cu

prefacă cad la învoială. Unii aduc scoarțe de copaci iar ceilalți dau în schimb dinți de câini. Dar îndată ce caravanele încărcate, fie ale Papașilor, fie ale Alfakișilor, se reintorc în satele lor, bande de războinici le atacă pe neașteptate și ia înapoi toate lucrurile schimbate.

O asemenea expediție dă loc la un triumf. Mic sau mare, pompos sau moderat, ei înțeleg toți dansul războinic și scenele de canibalism. Dar în-

sa și pulpa și să fie martor la bucuria și plăcerea dușmanului său victorios.

După acest ospăț înspăimântător, Alfakișii sau Papașii încep jocurile naționale.

Costumul pentru aceste dansuri de război se compune dintr-o cască stranie, făcută din scoarță. Casca are un pampon făcut din iarbă sau din pene de pasări. La mâini, războinicii poartă brățări tot în acest gen; la gât,

coleuri din dinți de câini în față, șorțurile de scoară atât de prețioase, obiectul atâtor dorințe și cauza atâtor lupte.

Șeful satului are un pampon făcut din pene de pasărea paradisului și pe deasupra o egretă imensă a cărei lungime întrece înălțimea unui om.

Războinicii țin în mână lancea; unii țin torțe aprinse și îndeplinesc rolurile de luminători. Sălbatecii se asvârlă, urlă, gesticulează. Pe urmă se opresc, bat din picioare și încep din nou să fugă scoțând strigăte stridente.

Blaz.

BANDITISMUL IN PERU

Distrugătorii de trenuri, proprii Americii de Nord, își vor întinde oare operațiunile și în fundul Americii de Sud?

Atacurile în contra trenurilor s'au înmulțit în Peru într'un chip îngrijitor. Ultima ispravă a bandiților Cordilierilor a fost însoțită și de vărsare de sânge.

Un tren plecat din Oroya pentru Lima, ducea două-zeci de pasageri, printre care două preoți englezi, reverenții Moss și Newman. Ei erau întovărășiți de cincisprezece soldați, însărcinați să păzească o casă de bani plină cu monede de argint.

Aproape de o mică gară de munte, la Galera, la o înălțime de patru mii de metri deasupra mării, trenul fu oprit de o bandă armată, care luase precauțiunea de a tăia firele de telegraf și de a face să sară în aer podurile cele mai apropiate.

Amploiații drumului de fer nu opușeră rezistență de fel. După depozitia preoților, s'a constatat că funcționarii erau în complicitate cu bandiții.

Cât despre cei cincisprezece soldați, ei se grăbiră să dea armele, afară de unul singur, care fu omorât pentru că se împotrivise.

După ce au prădat trenul și pe pasageri, bandiții au luat în muniți pe cei doi preoți cu ideea de a scoate de la ei o bună plată pentru răscumpărare. Dar intervenția diplomatică decise guvernul de a trimite în urmărire lor coloane de trupe care să scape pe captivi.

Dacă asemenea atentate se reînnoesc, Peru nu va avea mult ca să invadeze și pe Macedonia.

Traian

DIKKOPUL

Dikkop este o pasăre din centrul și sudul Africii care locuiește mai ales la frontiera de est a deșertului Kalakari. El se aseamănă cu șnepul și marele

culiciu din Norfolk. Între Bartkly și Soshong, îl întâlnești în grupuri de 10 până la 12 indivizi. E foarte greu să te apropii de el, căci este prevăzător și fuge imediat în tufișuri.

Ca aspect general și ca culoare a penelor, dikkop-ul, cu toate că este de talie mare, se aseamănă mult cu culiciul comun, numai că ciocul lui este scurt pe când culiciul are un cioc mai mare. Ochii săi sunt mari și negri. Capul gros și larg la creștet, ceea ce face că este numit de Boeri și „ciocan”; labele sale sunt mult mai groase ca acelea ale culiciului. Pieptul său este larg și cărnos.

În timpul sezonului ploilor, dikkopii se adună în apropierea mlaștinilor și mociștelor formate în acest timp, cu liștele din această țară (Pterocyanea circia) și trăesc cu broaște și cu crustacee pe care îi pescuiesc în ape. Vara, când apele râurilor sunt scăzute, ei stau ascunși pe maluri pândind prada. Carnea de dikkop este foarte gustoasă și e mult căutată de naturaliști și vânzătorii europeni care se aventurează în aceste locuri. Dar spre a vâna dikkopul trebuie să întâmpini multe dificultăți la care ai să te aștepti.

Trănic

ÎNGROPAREA FAKIRULUI

S'a vorbit atâta asupra minunilor făcute de fakirii hinduși, încât numai o fotografie ca aceasta poate să mai excite curiozitatea.

Cum a fost îngropat un fakir

Fakirul a sosit într'un sat și a anunțat că se va îngropa până la gât, cu picioarele în sus, un număr de ceasuri fixate și mulțimea a alergat din toate părțile.

După lungi preliminări obișnuite,

invocații, ofrande de flori, preotul vrăjitor și acrobat după ce a atins starea de ipnotiză generală, a fost îngropat de un neofit. Nasul și urechile i-au fost astupate cu ceară, nu mai respira, dar se ținea în echilibru.

Liniștiți-vă însă, căci el nu se va sufoca și va ști foarte bine să numere banii ce i se vor da ca pomană la deșteptarea din somnul hipnotic.

Doru

O caravană de sclavi

Din ziua în care adâncimele misterioase ale continentului african au devenit accesibile civilizației, s'a putut crede că traficul care are de obiect oamenii de rasă neagră, se va sfârși. Explorațiunea regiunii isvoarelor Nilului, plină de rezultate fecunde pentru știință, părea că trebuie să aibă consecințe prețioase pentru umanitate.

De câțiva ani deja puterile coloniale din Europa făcuseră să dispară ori-ce comerț cu sclavi pe țărmul oceanului Atlantic, în țara Dahomey și în toate statele limitrofe udate de Niger. Două mari căi rămăseseră acestuia odios trafic: calea pe care o urmează negustorii de sclavi venind din Zanzibar și calea în sens contrariu, aceea a Nilului. Dar și una și alta au fost frecventate de exploratori și de misionari catolici făcând să înceteze acest comerț.

La rândul său guvernul egiptean se purta foarte sever cu acești negustori și i-a pândea când ei coborau Nilul în marile lor bărci după ce se aprovizionau de sclavi; ei trebuiau să caute un loc de debarcare clandestină și de acolo dirigeau captivii lor spre un port al mării Roșii, de unde nefericiții negri erau expediați în ținuturile Asiei unde sclavia se menține, în favoarea religiei musulmane.

Măsurile de poliție luate de Kedi, cu toate că erau intermitente, totuși au gonit pe acești negustori de carne omenească.

Dar o altă cale a scăpat până acum de ori-ce control, de ori-ce supraveghere și tinde să devie calea preferată. El Obeid, orașul sfânt al Mahdiului, era locul de legătură al convoaielor făcute din inginerii negri capturați la sud de Kordofan și dincolo de fluviul Gazelles până la regiunea marilor lacuri ecuatoriale. Din timp în timp o mare caravană pleca din El-Obeid, traversa Kordofanul, înaintând spre Nord-Vest în mod paralel cu Nilul și se îndrepta prin pustiul Libiei și Sahara tripolitană către Mourzouk, oraș principal al Fezanului. Asta e acum sin-

gura cale pe care o iaș caravanele de sclavi; calea adoptată de aceste caravane se cunoaște, căci e presărată de oseminte albite de soare, fiind mare numărul celor cari cad pe drum înainte de a ajunge la târgul către care ei sunt mânați cu o mare bestialitate.

La marginea pădurilor se desemnează în siluete negre pe cerul arzător oribila caravană care înaintază cu greutate.

Pe marginile acestei caravane se află niște cavaleri înarmați cu puști. Unii din ei au în mâini niște bice cu cari lovesc pe captivi.

Cu cât caravana înaintază, cu atât mersul devine mai greu.

Oamenii viguroși, tinere femei, fete și copii biciuiți cu putere înaintază cu greutate; ei se silesc să nu rămâie pe drum, căci atunci știe că hienele și șacalii îi vor devora, fiindcă aceste animale se țin la distanță după caravane.

Sclavii tineri și voinici sunt puși în fruntea convoiului. Unii sunt legați două câte două cu frânghii, alții merg în șir de 5—6 legați de gât cu juguri de lemn.

Sute de fete tinere, aproape niște copile, au fost puse la o parte ca marfă de preț; ele sunt urcate pe cămile; vânzarea lor trebuie să aducă mai bun câștig și de aceea sunt mai îngrijite.

Caravanele de sclavi numără la plecarea lor din Mourzouk până la 4.000 de negri din diferite regiuni. Acei cari supraviețuiesc nu mai au conștiință de ei.

Vetor

O pisică imitatoare

Grațioasa pisică a cărei ilustrație o publicăm aci are particularitatea că

Pisica imitatoare

imitează tot ce vede că fac copiii stăpânului său.

S'a construit înadins pentru ea un cal de lemn.

DIN TOATĂ LUMEA

Poșta din Tara de foc.—Indigenii din Tara de foc au pus în practică un nou fel de poștă, care pare foarte curios.

Aceasta se compune dintr'un butoi plutitor, aruncat pe valurile spumegânde ale strâmtoarei Maghelan, dar legat de coastă printr'o frânghie teapănă.

Când vapoarele poștale trec prin strâmtoare, iau corespondența din butoi și pun corespondența ce se referă țării.

Indigenii au recurs la acest mijloc simplu și practic, fiindcă vapoarele neputându-se apropia de coastele stâncoase, corespondența se transmitea prin Chili, ceea ce aducea mari întârzieri și neajunsuri serviciului poștal.

Soți giganti.—Un ziar american publică următoarele:

Un comerciant din orașul Misuri (America) a avut o fiică anume Ella de o statură gigantică. Aceasta, în etate de 24 de ani, avea 2 metri și 20 cm. înălțime și 400 livre greutate. Tatăl dorea să-și mărite fiica și îi dădea ca avere o remarcabilă sumă de bani, plus o casă, dar imensa statură a miresei punea pe fugă pe logodnicii ce se prezentau.

Tatăl era american și prin urmare om practic. Așa dar ce a făcut? A publicat în ziare următorul anunț:

O tânără cu o avere remarcabilă, având înălțime 2 metri și 20 cm., greutate 400 livre, caută bărbat de dimensiuni asemănătoare, etc., etc.

Intr'adevăr anunțul a produs efectul dorit.

Un gigant anume Eduard Boprè de 2 metri și 50 cm. înălțime și de 367 livre greutate, a fost primit cu mare bucurie de către mireasă și socru. Astfel s'a făcut nunta. Cei 2 soți au greutate de 767 livre, sau greutatea a 5 oameni de statură potrivită.

Un ceasornic unic.—Ministerul industriei și comerțului din Ungaria a cumpărat în schimbul sumei de 10.000 mii coroane, un ceasornic care e unic în lume. Acesta are 69 cadrane, care indică

ceasul a 69 orașe principale din Europa. Ceasornicul mai arată data, fazele lunii și eclipsele. Pe el se mai află un barometru, un igrometru și sfera pământului, care întocmai ca și planeta noastră, se învârtăște împrejurul axei sale.

Doliul la diferite popoare.—Locuitorii Australiei, în semn de doliu, se vopsesc cu culoare albă, Polinesienii cu culoare roșie, iar negrii Africii centrale cu galben. Indienii din America în semn de înfrustare se vopsesc alb. Aceeași culoare putem vedea ca semn de doliu la Chinezi, Japonezi și Anamiți. La turci doliul este albastru sau violet, iar la câteva popoare indiene se poate remarca ca semn de doliu îmbrăcarea corpului cu foi de curmale pe care le poartă asupra lor, până când se usucă și cad de la sine.

Octogenară elevă.—O doamnă anume Unson din orașul Ohio (America), s'a înscris la facultatea de acolo, ca să urmeze lecțiile de filozofie. A făcut aceasta de orecă când era tină n'avusesse mijloacele trebuincioase să studieze.

Justifică aceasta zicând:

Etatea nu împiedică învățătura. Dacă Cicerone a început să învețe limba elină la vârsta de 80 ani, pentru ce și eu să nu fac același lucru, dacă am silința și voința unei bune eleve.

Cascade artificiale.—La poalele muntelui Siera, în California, la locul zis Big-Bent, unde se află un înfloritor oraș comercial, Americanii au construit acum câțiva ani, în schimbul sumei de 250 milioane franci, niște cascade artificiale pentru producerea puterii electrice motrice.

Pentru îndeplinirea acestui scop au dărâmat o parte din munte prin mijloace artificiale, schimbând astfel cursul fluviului Nord-Fork. În modul acesta cea mai mare parte a industriei din California este astăzi slujită de apele acestui fluviu, aducând astfel un mare avantaj fabricilor, de oarece curentul fluviului înlocuiește cărbunii de piatră, care erau întrebuințați până în prezent.

S. Manaris.—Lazaris.

W. OERTEL

O călătorie în India

Era prin anul 1882. Acel ce scrie rândurile acestea, se duse la un prieten vechiu, într'unul dintre cele mai frumoase ținuturi ale Muscelului, spre a se odihni câte-va zile de munca unui an întreg și a câștiga puteri noi de lucru. Frumos era locul unde-și zidise vatra prietenul meu și împrejurimile erau vesele, iar petrecerea la un loc cu el și cu familia lui a fost o adevărată fericire.

Făcusem o mulțime de excursii plăcute, când într'o zi prietenul meu propuse:

„Azi am de gând să te duc la un concețean d'ăi tăi, care trăiește liniștit și fericit aci, aproape, la o moșioară. Are să-ți placă; căci e o fire deschisă, cins-

tită. A trecut prin multe și a culegerat mult prin lume; dar deși multe furtuni s'au deslănțuit d'asupra capului său, deși a suferit și a îndurat multe, deși s'a străduit mult, e încă în putere și vesel nevoe mare.

Poate că-l facem să ne spue povestea vieții lui, pe care ai vrea s'o ascult și eu pe deantregul. Tu ești cunoscut la el acasă, poate ști pe v'r'un prieten d'ăi lui, nădăjduesc că acesta ne va ajuta să deschidem vorba.”

Era o zi de Septembrie, senină și frumoasă cum nu mai fusese alta, când ne urcăm în gabrioleta ce trebuia să ne ducă la ținta călătoriei noastre pe ziua

de azi. D'o parte a riuului se înălțau munții acoperiți de păduri întunecoase, de unde se distingeau un peisagiu vesel, coborând până în apele lui; de cealaltă se zărea lanțul albastrui al munților. Câmpii bogate, însuflețite de vitele ce pășteau liniștite, alternau cu lanurile de curând arate. Meri și peri, încărcate cu fructe aurii, țineau drumul. Printre deseale dumbrăvi de nuci și alunii se zăreau ici și colo turlele bisericilor din satele nu prea depărtate unul de altul.

Strigățul de veselie al copiilor, ce păzeau vitele și cari ședea orî săreau împrejurul focului aprins de ei, răsuna de pretutindeni. Totul făcea să ne înveselească și astfel ajunserăm în cea mai bună dispoziție în satul unde locuia acel pe care voiam să-l vizităm.

Furăm primiți cu cea mai mare amabilitate.

Prietenul meu mă prezentă stăpânului casei, drept un concetățean d'af luî. Ne împrietenirăm repede, căci tocmai se nimeri să cunosc bine ținutul unde se născuse el și pe mulți din cunoscuții lui și astfel îi vorbii despre ei.

Era un om de vre-o 50 ani, simplu, vioi și plăcut. Era escort de stat, îndesat și vigoeros și culoarea chipului său foarte mult arș de soare, m'ar fi făcut mai degrabă să bănuiesc că e de la câmp decât de la munte.

Când îi spusei gândul meu zâmbi și răspunse: „Cine a trecut ca mine de două ori ecuatorul are dreptul să fie nițel cam negru și soarele din India nu glumește mult cu pielea albă a europeanului, ci îndată îi dă culoarea negricioasă”.

Aceste cuvinte dete prilej amicului meu să lege de ele rugăciunea către gazdă, de a ne povesti pe deantregul întâmplările vieții sale, despre care auzise câte ceva, când și când, pe care însă nu le aflase nici odată în înșirime.

Domnul Rudolf Steinbach—asa-l chema pe concetățeanul meu—fu gata să ne facă pe plac și când furăm în frumosul chiosc de viță din grădină, începu să ne povestească pe cum urmează:

„Dumnezeu nu lasă în nevoie pe omul cinstit! Vorba asta se aude adesea, serios sau în glumă, fără ca cei ce o rostesc să-și dat seama prin ei înșiși de întregul și adâncul ei înțeles; eu unul am învățat-o pe greaua și întortochiata cărare a vieții mele și am mai aflat încă un adevăr sfânt, că nu se mișcă nici un fir de păr din capul nostru, fără voința aceluia care le-a numărat pe toate. Mai ales când aud rostinduse cuvîntul în *împlare* spre a vorbi de un eveniment, care aduce o schimbare deosebită în viața noastră, mi-a ciudă, căci m'am deprins a judeca nelegiuire faptul de a numi *întâmplare*, lucruri în care se vede bine mîna aceluia care în nemărginita lui iubire conduce totul spre binele nostru.

„Ceea-ce vă voi povesti eu o să vă facă să vedeți că de adevărate sunt vorbele mele sau poate chiar și d-v. să vi se fi întîmplat unele lucruri cam la fel.

Tara mea e sus la munte, pe malurile repezi ale Rinului, acolo unde trece printre munți și stînci și unde, în decursul vremilor, bunătatea lui D-zeu a făcut să crească păduri mari și dese, prin care

Comerțul francez în Japonia!

Cum călătorește un voiajor comercial francez în Japonia

Această fotografie, luată la Tokio, reprezintă pe voiajorul unei parfumerii parisiene, cu bagajul său de eşantilioane, mergând în tovărășia unui traducător și a unui notar să-și

viziteze clientela. Ajutorul unui notar se impune, de oare-ce se știe că japonezii sunt foarte chibbușari și, din prudență, e nevoie de el la facerea contractelor.

vara nu poate să treacă arșița dogoritoare a soarelui din șes.

Intr'un vechiu sat de pe malul lui, unde se mai văd încă ruine de ziduri vechi, turnuri fără coperiș, prin care șueră vîntul, acolo, pe o stîncă înaltă și prăpăstioasă, era casa mea părintească.

„La drept vorbind nu era chiar casa tatălui meu, căci se dedese de la stat, o casă în frumosul stil gotic, dar pentru mine avea aceeași însemnătate și odăile ei strimite îmi erau dragi și sfinte. O, de-ar mai fi fost în ființă, când Domnul m'a adus iar în scumpa mea țară, aș fi cumpărat-o cu orî-ce jertfă, aș fi îmbătrânit și aș fi murit acolo; dar un foc pustiitor a prefăcut-o în cenuse și am găsit în locul ei o clădire nouă, teapănă și fără gust.

„In zidirea asta de piatră, veche, cu tinda largă și cu odăile strâmte, cu ziduri groase și cu ferestre mici, acolo începe povestea mea.

Tata era învățător și cântăreț la biserică, om dibaci în meșteșugul lui, exact și scrupulos în îndeplinirea datoriei și cu credință în Dumnezeu. Mama sufletul cel mai iubitor din lume, își ducea în casa asta traiul liniștit și cu hărnicie, sădind în sufletul meu sămînța sfîntă, care tocmai mai târziu a dat rod. Eram singur la părinți și cu mine și cu bătrînul unchiu Enrie se închidea cercul casei.

„Tata era om serios, aspru și tăcut. Frate-său Enrie, care fusese soldat în armata austriacă și răpuse lumea, era tot mai opusul lui în această privință.

„Trîind dintr'o pensioară care'i ajungea pentru trebuințele lui modeste și n'avea nimic de făcut pe lumea asta decât să fumeze și să povestească, pentru a suta oară, întâmplările vieții lui, pe care tata și mama le ascultau cu o răbdare fără margini, iar eu cu toată inima. Is-

torisea neobișnuit de însuflețit și plastic, de aceea ședeam pe genunchii lui și fiecare vorbă i-o sorbeam de pe buze.

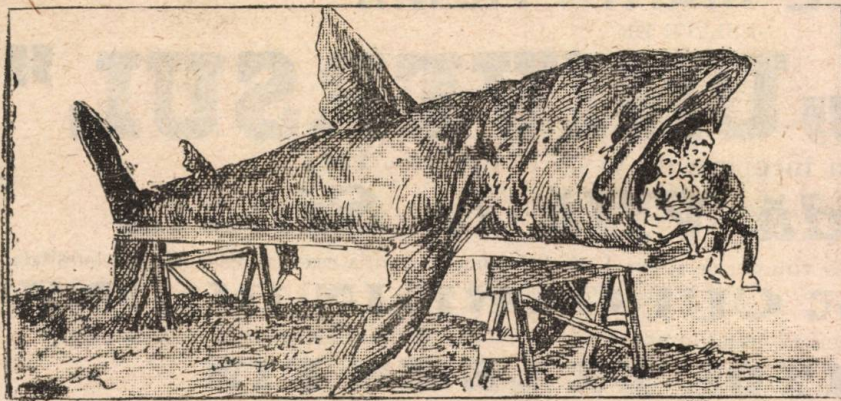
„De atâtea ori auzite, povestirile astea luaseră o formă atât de hotărâtă, încât se repetau cu aceleași cuvinte și eu le ști-am atât de bine, încât—dacă greșea vreodată și spunea alt cuvînt—eu, firește, îl îndreptam. Asta îl bucura nevoe mare și totdeauna mă bătea ușurel cu mîna pe cap și zicea: „Bravo, băiete! Văd că ești cu băgare de seamă!” Și de fapt mai mult luam seama la d'alde astea decât la lecțiile tatei de la școală, orî-cât de mult l-ar fi supărat asta. Căci el, de dat cu toată dragostea chemării lui de dascăl, își făcuse planul ca să mă fac și eu învățător. Pentru asta îmi îngrijea cât putea mai bine instrucția.

Din nenorocire însă, eu aveam cu totul alte înclinări. Nu vedeam doar destul de des cum îl mai necăjeau pe bietul tată băieții răi, cu lenea, cu neascultarea, cu strengăriile și cu nebuniile lor! Nu-l auzeam adesea vărsându-și focul, când se întîmpla d'aldeastea? Nu vedeam nerecunoștința ce primea în schimbul dragostei, datoriei și jertfelor sale? Nu eram martorul zilnic al chinurilor bietilor părinți, care se trudeau să strângă câte ceva din sărăcicioasa de leafă, ce în loc să fie răsplata slujbei credincioase ale unui om de omenie—mai mult îl făcea să îndure lipsă?

Nu putea prinde rădăcinii în inima mea dragostea pentru meserie, ale cărei părți amare le cunoșteam atât de bine, orî cu cât foc ar fi lădat-o bietul tata, în ceasurile lui de veselie. Numai la două obiecte îi făceam bucurie: la socoteală și la muzică.

„Când rezolvam din gând vre-o problemă grea de înmulțire sau vre-o altă operație, după cartea de aritmetică, sau când cântam din vioară vr'un cântec, a-

UN RECHIN GIGANTIC

Un rechin în greutate de două tone.

Acest rechin a fost capturat viu, vara trecută, nu fără multă greutate, pe coastele californiene. Această speță e foarte frecventă în oceanul Indian, dar foarte puțin ating greutatea acestuia care e de două tone.

tunc chipul lui serios, se lumina și deși îmi părea bine pe deoparte, pe de altă parte mă durea sufletul: — căci citisem pe fața asta fericită speranța înșelătoare: o să iasă din el învățător strașnic.

„Cu totul alt-fel era, când ședeam cu unchiul Enrico, care-mi povestea despre minunăția de oameni, de plante și de animale din Italia, Mexic, Africa și, Dumnezeu știe de pe unde mai fusese, să întâmplările lui de pe vapor.

„Cerule! atunci uitam de toate, nu mai auzeam și nu mai vedeam nimic și trăiam și eu în ceea ce istorisea el. Cu aceste povești a pus bătrânul în sufletul meu temelia unei dorințe inconștiente, unei porniri, unui avânt spre depărtări, spre țările minunate pe care le văzuse. Gândurile mele pe acolo, cutreerau, visurile mele în lumea aceea de minunății se petreceau și vechea carte de geografie a lui Elenbach, singura de felul acesta în biblioteca tatii, era cartea mea iubită, pe care o știam aproape pe de rost și ale cărei descrieri recîl căpătau suflet și viață d'abia prin povestirile unchiului Enric. Tata nu putea rămâne mult timp neștiutor de înclinarea mea. O indispoziție adâncă, ba chiar o tristețe adevărată îl cuprinsese, când se incredințase că sufletul meu era în contradicție cu cariera, ce-mi hotărâse.

„Asta ar fi putut să mă miște, să mă facă să îndeplinesc dorința tatii, cu dragă inimă, de n'aș fi avut de ajutor și sfătuitor pe vecinul nostru, bătrânul prieten al tatii, negustorul Ernani. Îi zise cu vorba lui îndrăzneată:

— Ei, ce vecine, nu cumva trebuie să se facă toți copiii ceea-ce au fost părinții? Dacă-l silești pe băiat spre o meserie, la care nu-l trage inima, o să iasă din el un fleac fără preț. Lasă-l în grija Domnului! Dă fie-căruia ceea-ce i se potrivește. Ce-ar fi Rudolf, se îndreptă el spre mine, dacă te-ai face negustor? Ar fi bine pentru tine și ai putea vedea și lumea?

— Tocmai asta vreau și eu, d-le Ernani! striga eu, — ai nimerit-o.

— Ei, vezi vecine, adăogă el. Dă băiatul ucenic la mine. Am să scot eu om din el și n'o să te coste nimic.

(Va urma)

DIVERSE

Un monument de cărbune. — O idee destul de originală a avut-o un servitor din America de sud. Având ca stăpân un negru, care ținea foarte mult la culoarea pielii lui, când muri, servitorul care fusese foarte bine tratat de el, se hotărî în semn de devotament să-i ridice un monument funebru. El i-l făcu de cărbune.

Canibali fără să vrea. — S'a zis adesea că foamea contribuie mult la transformarea în canibali a celor mai pacinici oameni.

Un explorator canadian Orborne, proprietar și director al unui mare jurnal din Manitoba expune în ziarul său faptul că Eschimoșii, din cauza foamei, devin câteodată canibali. El întâlni într-o pădure un tânăr care fugise din satul său pentru că unchiul lui voia să-l mănânce. Se pare că mizerabilul prinsese gust de carne, căci în șase luni mai mănecase opt persoane.

D. Orborne citează un alt caz, care nu este mai puțin lugubru: un tată de familie omorase doi din copiii săi spre a da să mănânce celorlalți ca să nu moară de foame. Exploratorul a putut să constate că vânatul dispăruse cu totul din acea regiune. De unde foamea. De unde această teribilă practică.

Cel mai mare proprietar funciar din lume este țarul. Soteteala dată de ministerul domeniilor din St.-Petersburg arată că țarul nu posedă mai puțin de 285 milioane de arii, afară de păduri. Șaisprezece milioane de arii sunt exploatate și trei mii de ampoliații sunt ocupați să delimiteze în mod topografic această proprietate fără seamăn.

Pești electrici. — Un naturalist englez, d. Kendric, a publicat în „Fortnightly Review“ un interesant articol asupra peștilor electrici.

S'a găsit organe electrice la vre-o 50 de pești; dar aceste organe n'a fost studiate cu de-a-mănuntul de cât la vre-o 7—8 specii care de altfel sunt și cele mai cunoscute. Acestea sunt „torpile“ care se găsesc în Mediterana și Adriatica și „gymnoții“ cari viețuiesc în lagunele ornoce din America de sud.

N. Văt.

MARELE MAGAZIN DE MUZICA

„LA LIRA“

BUCUREȘTI, STRADA COLTEI No. 3

Cel mai mare deposit de instrumente muzicale. Cel mai cinstit și conștiincios magazin din țară

De sfintele sărbători prețuri de reclamă

Armonică extra-fină . . . lei 9	Clarinete cu 8 clape . . lei 15
Cu colțuri legate . . . » 11	Abanos » 5 » . . » 18
Extra-mare . . . » 12	» » 8 » . . » 22
Cu 3 registre și 3 burdufuri » 15	Flaute » 1 » . . » 5
Cu 2 rânduri extra-fine » 35	Abanos » 1 » . . » 9
Cu 2 rânduri «Concertina» » 40	» » 4 » . . » 14
Clarinete cu 5 clape . . » 12	» » 6 » . . » 16

Instrumentele cele mai fine de concert

Mandoline italiene lei . . 15
extra-fine de concert

Viori prima complect montate
cu abanos lei 15

Gramofone și Plăci «Perfection»

Cereți cataloagele speciale de sărbători.

NOUILE MARI PREMII

OFERITE DE

ZIARUL „UNIVERSUL”

abonaților săi cu începere de la 28 Noembrie, 1911

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Maria», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai splendidă din localitate.

O CAMERA DE CULCARÈ IN BRONZ

de mare valoare, al 7-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihai-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Sucursala calea Victoriei, No. 107

UNA GARNITURA MOBILA DE STEJAR TAPISATA, PENTRU ODAE DE BIUROU

compusă din : una canapea, două fotolii și șase scaune

UN BIUROU DE STEJAR MASIV ȘI UN FOTOLIU DE BIUROU TAPISAT

Toate acestea cumpărate de la cunoscuta Expoziție modernă de mobile Gildener Rosenthal & Hascal, București, strada Carol, No. 64, etajul I

O jumătate garnitură mobilă de lemn roșu lustruit, culoarea mahonului

entru intrare, compus din : Una canapea, 4 scaune, 2 marchize, 2 taburele, una masă cu geam de cristal. Toate îmbrăcate cu mochet frez, cumpărate de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Carol, 74, lângă hotel Dacia

Un serviciu de masă pentru 12 persoane, compus din : 12 linguri, 12 furculițe și 12 cuțite de alpaca veritabil argintate și bogat decorate, în cutia lor de piele imitată și căptușită cu mătase. **Un serviciu de vin** pentru șase persoane, compus din : una carafă și șase pahare de cristal bacara cu monturi de alpaca veritabil argintate, imitând exact argintul oxidat; toate aceste obiecte puse pe o tavă rotundă tot de alpaca veritabil argintată. **Una pereche stăpâne de alpaca**, argintate și bogat decorate. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornic și bijuterii en gros și en detail Frații A. & I. Roller, București, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Una pendulă de perete, de lemn lustruit, frumos ornamentată, în lungime de 87 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. **Una pendulă de perete**, de lemn de nuc lustruit, frumos sculptată, în lungime de 77 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. **Una harmonică** superioară, burduf dublu, coțurile legate, cu 21 clape și 8 basuri, toate de oțel. **Un ceasornic de masă**, de lemn de stejar, reprezentând un castel medieval, înălțime 36 centimetri, având o muzică cu două cântece naționale. Cumpărate de la «Compania generală», Biuro de importățiune, București, strada Smârdan, No. 29, etajul I.

O bicicletă de curse «Imperial», cea mai cunoscută marcă engleză. **Un gramofon mare**, fără pânză, ultima perfecțiune, cu 6 plăci mari marca «Inger», cântate de cei mai buni artiști. **Un serviciu de lavoar de faianță**, compus din 5 bucăți. **O lampă** ultima creațiune, model «Cometa Halley», sistem american, cea mai economică și luminoasă. Toate acestea cumpărate de la cunoscutul magazin E. A. Pucker, Bulevardul Elisabeta, No. 15, sub Hotel Princiar.

O jardiniară de metal argintat, cu vas verde. **O fructieră** argintată și aurită, cu un cornet conținând 12 cuțite pentru fructe. Cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Una bicicletă «Naumann» de mare lux, una din cele mai solide și excelente biciclete, din fabrica soc. pe acțiuni Siedel & Naumann din Dresda, singurele biciclete introduse în armatele germană, rusă și turcă și la postele germană și română. Reprezentant general D. Leonida Piorkowski, București, str. Știrbei-Vodă, 21.

Un ceasornic de aur 14 carate, bărbătesc, frumos gravat. **O pendulă mare de perete**, frumos ornată și **un serviciu** compus din : o lingură, furculiță și cuțit de argint veritabil, marcat de Stat. Toate a-

cestea cumpărate de la cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicaria Colței», București, str. Colței, No. 31.

Una pendulă de perete lemn de stejar, cu bătae, ultima noutate. **Un ceasornic de biuro**, cumpărate de la marele magazin de bijuterie, ceasornicarie și argintarie Jean Schmidt & Const. Stratulat, București, calea Victoriei, 53.

Un gramofon mare, una vioară, una harmonică, una mandolină, cumpărate de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder, Victoriei, 54.

Una trusă pentru damă, cu trei sticlute și cu necesar de toaletă. **Una trusă** de manevră pentru domniile ofițeri. **Trei truse** de piele fină pentru manicură. **Trei pulverizatoare** splendide de cristal, nichelate. **Trei pudriere** cu pufurițe lor. **Trei oglinzi nichelate** pentru masă. Cumpărate de la cunoscuta Drogherie Princiară Const. C. Popescu, Bulevardul Elisabeta, coț cu strada Brezoianu.

Una mașină de cusut de mână, sistemul cel mai nou și **un gramofon** marca «Melodion Carmen-Syva», de cea mai mare perfecțiune, împreună cu 6 plăci marca «Premier-Record», având cântece românești. Aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașini de cusut, biciclete și gramofone : «Compania anglo-americană» din București, strada Carol, No. 50, cu sucursale în Pitești și Câmpina.

O mașină de cusut, de familie, «Markton», perfecționată, cumpărată de la marele magazin «Compania Markton», strada Carol, No. 38, coț cu strada Brâncoveanu.

Alte 10 mașini de cusut comandate în străinătate.

Un plug de oțel cu o brazdă, marca D. C. M. N. **Un plug de oțel** cu două brazde, marca Z. H. C. R. Ambele din celebra fabrică Rudolf Bacher, Raudnitz (Bohemia), reprezentată în România prin marea casă de mașini agricole și industriale : Soc. în comandită Weil, Joseph & Co. succ., București, str. Smârdan, 5.

Una mașină mare de bucătărie «Ideal», cu patru ochiuri din table de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de finichigerie Mihail D. Botez, București, calea Văcărești, 142.

2 costume de haine (saco), după măsura și alegerea stofei, cari se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, București, str. Academiei, 25.

Un șcarpe de aur (colier) pentru gât, de mare valoare. **50 casete** conținând fie-care pudră și săpun „Flora”, făcute anume pentru abonații ziarului „Universul”.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din «Memoriile Regelui Carol I al României», sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului „Universul” tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași : Pentru un an lei 18 ; pe 6 luni lei 9,15 ; pe 3 luni lei 4,65.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMPĂLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 2.00 pe an în toată țara

Redacția și Administrația

No. 11, — STRADA BREZOIANU, — No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare odată pe săptămână, Marțea

ABONAMENT

LA

ZIARUL CALATORIILOR

Pentru un an lei 2,60 în toată țara

O vânatoare de crocodili

— Trebuie să-mi dai unul din porcii tăi; el va servi ca momeală. Două din sclavii tăi mă vor întovărăși. Voi merge în seara asta și voi omorâ bestia... dacă îmi va ajuta Alah!

Astfel hotărâi cu Banao-Bi, bun musulman și șef iubit al micului sat Bérika, în Guineea de jos, să omor pe *Songné Marigi*.

Songné Marigi nu era de cât crocodilul care înspăimântase locuitorii acestui sat.

În mai multe rânduri încercaseră să-l împuște, dar gloanțele nu-i făcuseră nici un rău. Acum eu eram alesul care să-i scap de această nenorocire. Lucrul acesta mă făcea să mă mândresc.

Era vorba de un crocodil enorm, lung de 6 metri.

Pornii întovărășit de două sclavi ai lui Banao-Bi. Luaserăm cu noi și un purcel. Făcusem un kilometru până să ajungem într-un loc foarte favorabil vânatoarei ce voiam să întreprind. Era un tufiș în care puteai să stai ascuns foarte bine. Legasem purcelul de trunchiul unui arbore și ne culcărăm pe brânci în iarbă.

— Bagă de seamă! șopti unul din însoțitorii.

Îmi aruncaî ochii spre fluviu și zării un crocodil care traversa apa îndreptându-se spre țărm. De asupra noastră nori groși se grânădeau și prevesteau o ploaie torențială.

În curând picături mari de ploaie începură să cadă cu furie și într'un minut ne udă până la piele.

Nota comică fu dată de purcelul nostru care la primul tunet începu să se sbată cu furie scoțind gnițătură plângătoare și atât de ascuțite că ar fi fost în stare să atragă pe toți crocodilii din Torecaria! Ploaia dură o jumătate de oră, după care se luminează și în fine scarele se zări la orizont. Mă hotărâsem să mă desbrac ca să-mi usuc hainele la soare, când de abia îmi putui reține o exclamație.

În jurul sârmanului porc, cinci maimuțe mici făcuseră cerc și îl priveau cu mare curiozitate. Fără îndoială, se mirau de prezența acestui animal necunoscut de ele. Puii de maimuță, foarte veseli, începură să sară în jurul bietului porc.

De odată banda de maimuțe dispăru scoțând țipete ascuțite. Nu mai rămăsese de cât unul, dar acela era în gura crocodilului care se îndrepta cu prada sa spre râu. Crocodilul se credea în perfectă siguranță de aceea nu se grăbea de loc. Apariția subită a acestui corp enorm produce în general un efect neplăcut. Dar nu făcusem altă drum pentru plăcerea de a privi crocodilul. Ochiul și trăsese. Crocodilul făcu o săritură în sus de un metru, pe urmă căzu la pământ deschizând enorma sa gură. Maimuța sta atârnată de dinții săi teribili. Cu multă greutate începu să se târască spre apa salvatoare.

Cu toate acestea glonțul nu se oprise în corpul animalului; auzisem foarte bine cum ricoșase de trunchiul unui arbore. Nu mai aveam nimic de menajat. Mai trăsese două gloanțe care îl nemeriră amândouă. Unul din negrii cari mă întovărășeau, alergă spre crocodil cu o sabie în mână. Sârmanul! Cu o lovitură de coadă fu trântit la pământ. Pe urmă, crocodilul, se sgâr-ci, dădu din picioare și nu mai mișcă. Botul său atingea apa în care nu avusesse vreme să intre.

Vre-o douăzeci de negri din împrejurimi alergară la auzul detunăturilor de pușcă. Ne găsiră contemplând crocodilul fără să îndrăsnim să ne apropiem prea mult de el. Când mă îmbrăcai cu hainele care mi se uscaseră, primul lucru ce văzui fu patru oameni cari duceau pe bietul negru rănit de crocodil, care gemea oribil.

De odată un tumult îngrozitor izbucni pe drumul care urca spre fluviu. Se auzeau cântece și strigăte frenetice. Intorcându-mă surprins văzui o mulțime de indigeni în delir, în mijlocul cărora, domnul crocodil legat cu o sfoară, era târât de ei și lăsa pe pământ urma enormului său corp. De dinții săi atârna încă sârmana maimuță moartă. Nu avea sease metri lungime, cum se zicea, ci exact patru, ceea ce este destul de respectabil.

Carnea lui fu împărțită asistenților, căci negrilor le plac mult această carne albă și tare.

Banao-Bi organizează seara un mare tam-tam în onoarea mea. O lună mai târziu, un negru veni la mine și ceru să-mi vorbească. El venea din partea lui Banao-Bi să-mi aducă un dar: era un pumnal cu lama de bronz ciselat, închis într-o teacă de piele pirogravată și al cărui mâner de lemn tare era curios sculptat în formă de crocodil. Un verset din Coran chemând fericierea asupra mea era gravat pe dosul mânerului. Scrisei pe pânțele crocodilului data zilei memorabile și păstrai arma ca amintirea cea mai plăcută.

C. Arg.

Un doliu în Orient

De mai bine de o săptămână familia Djacim nu mai dădea semne de viață. Eu ocupam la Bagdat o casă învecinată cu a lui Djacim care îmi devenise prieten bun, ceea ce nu se prea obicinuesse între turci și creștini.

Nu mai auzeam glasul ascuțit al nevastei lui Djacim, nici cântecele na sale ale fiului său, un băiat în vîrstă de 16 ani. Îmi aduceam aminte numai că într-o dimineață văzusem pe cele două fiice ale lui trecând repede la fluviu ca să ia apă: Servitorul meu nu putea să-mi dea nici o informație; el, ca un bun creștin ce era, nu împărtășea simpatia mea pentru mahomedani.

Ceilalți vecini ai mei răspundeau în mod nehotărît la întrebările mele.

— Moartea trebuie să-și fi falfăind aripele pe d'asupra casei lor, zise unul în sfârșit. N'auzi tu câinii urlând pe pragul lor? Ascultă bine la noapte și vei auzi țipătul cucuiei pe terasa lor.

Noaptea următoare auzisem în adevăr niște croncănituri sinistre, ca ale păsărilor de întuneric, venind din curtea lui Djacim. Mă urcai curios pe terasa mea și putui să-mi arunc privirea în curtea lui. Prin întunec distinsei mai multe umbre rătăcind pe lângă ziduri iar din când în când se auzea lămurit gemătul lung, înăbușit al unui bolnav care repeta mereu aceste cuvinte: Alah! Mahomed!

Nu-mi mai rămânea acum nici o îndoială că cineva din familia lui Djacim trăgea de moarte.

Începuseră a se revărsa zorile, zgomotele se domoliseră în locuința mahomedanului și eu eram să adorm a-dănc când deodată, un țipăt disperat, ca al unuia care e în primejdie de moarte, mă făcu să sar din pat: în mijlocul terasei vecinilor mei, o femeie cu hainele în desordine, stând în vârful picioarelor, urla către cer. Această femeie era nevasta lui Djacim. Corpul ei părea sucit; o strămbătură de durere îi zgicia fața.

Într'un moment, plânsul o înăbuși; gura-i rămase deschisă; era incapabilă d'a mai scoate un sunet.

Această femeie era spăimântătoare în durerea ei.

Convenințele orientale mă opriau d'a face întrebări și d'a exprima condoleanțe. De altfel spăimântătoarea ei durere se dăde curând pe față.

„Abas! Abas! gemea dânsa; ya Abas!”

Așa dar pe Abas, fiul unic al lui Djacim, îl răpise moartea.

Lângă mort, care fusese lăsat în curte, distingeam acum vocea lui Djacim care se tânguia cu fiicele sale. Muma nu putuse să sufere vederea

fiului său mort și se urcase pe case pentru a-și striga durerea către cer.

Curând se lăți în mahala vestea morții lui Abas. Femeile se adunară în fața casei mortuare și-și povesteau plângând suferințele tânărului Abas. Nenorocitul căzuse dintr'un palmier pe când culegea curmale și se infipse cu corpul într'un par bătut la rădăcina copacului. Tot ce se făcuse pentru vindecarea ranei fusese în zadar, atât rugăciunile cât și unscrile; în curs de opt zile dânsul suferise cele mai groaznice chinuri. În ajunul morții sale se încercase remediul suprem juindu-se de voie o cucuvae nefastă; și asta fusese în zadar.

A murit pronunțând numele lui Allah și tatăl său a avut timp să-și promită un mormânt în orașul sfânt Kербela.

Sosirea unei cete de femei voalate cu negru, cu mâinile împreunate, cu hainele în desordine, întrerupse conversațiile și desfăcu șirurile: erau *plângătoare* de la o monastire de călugărițe mahomedane cari veneau chemate de familie pentru ca să dea mortului ultimele onoruri plângând și smulgându-și părul în jurul lui. Cum intrară în curte începură să tipe.

La ora de rugăciune, de la amiază, văzu pe bătrânul Djacim, amicul meu, trecând repede pe dinaintea casei mele ținându-și poala hainei peste cap în semn de doliu; el răspunse la salutarea mea ridicând mâna spre cer și-și urmă drumul spre moscheea unde se rugă îndelung.

Toată noaptea următoare, Djacim a stat lângă cadavru, cântându-și durerea, improvizând cele mai sfâșietoare versuri:

„Era frumos, era puternic, brațul lui era armat pentru serviciul lui Allah”.

„Abas Albas! de ce ai plecat așa de curând de sub coverișul tatălui tău”.

Femeile acopereau cântările cu bătăi din palme iar muma prin sbucniri de scâncete.

A treia zi mortul fu transportat la Kербela în tipetele *plângătoarelor*.

Arg.

O DRAMA IN ALBANIA

Din punctul de vedere religios, Albanezii se împart în trei categorii: catolici, ortodoxi și musulmani.

Intr'un sat vecin cu Yronde care e un oraș important, într'o biserică catolică, se oficia Dumineca dimineata serviciul divin. Biserica era plină de credincioși.

De odată, o trupă de jandarmi turci năvăliră în biserică și cu sabia în mână declarară că toate fetele care se găsesc acolo, trebuie, sub pedeapsă

de închisoare, să îmbrățișeze religia mahometană.

Drept răspuns, credincioșii care se aflau ingenunchiați, se ridicară. Femei, fete, bătrâni, copii, fugiră afară din biserică.

Bărbații ținură piept jandarmilor, dar doi dintre ei se luară după fete și reușiră să pue mâna pe două din ele. Una era Albaneză, cea laltă, spre nenorocul turcilor, era Italiancă și se numia Giulia. Tatăl său era un inginer venit acolo pentru exploatarea unei mine.

Timp de două zile familia Giuliei

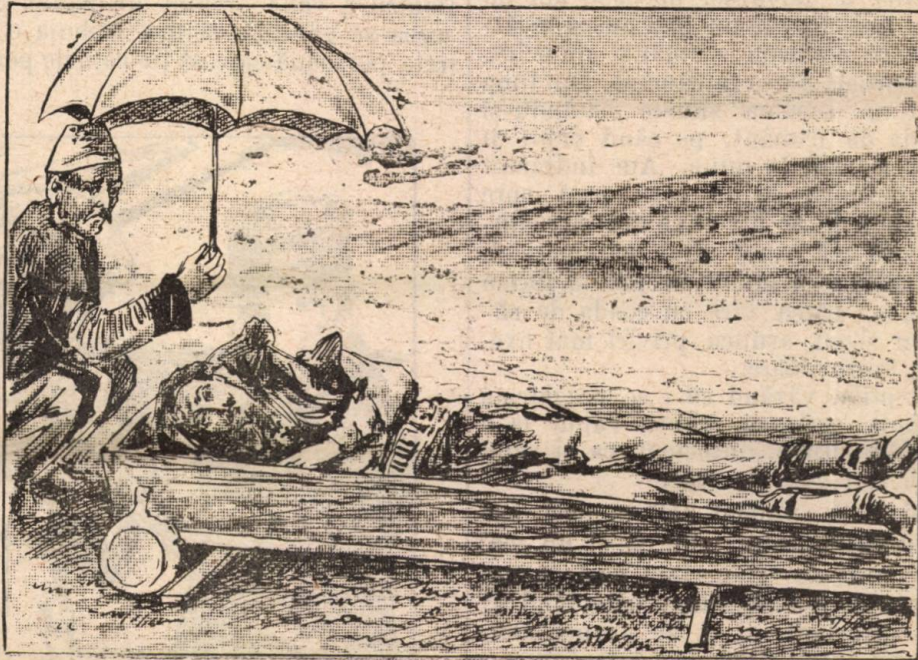
Ne aflăm în țară turcească! ripostă valiul. O fată după legea turcească e majoră la șase-spre-zece ani.

A treia oară, inginerul cu agentul consulatului turcesc veniră întovărășiți de o mulțime de oameni din Yronde, bine armați și hotărâți la orice.

Valiul aduse pe tânăra fată care declară că vrea să se înapoeze în sânul familiei sale.

Valiul hotărâ ca consiliul vilaetului să decidă de soarta ei și până atunci o trimise iar la închisoare.

Albanezii, convocați pentru a doua zi, reveniră însoțiți de notabilul din

O victimă a insurecției așteptând să fie înmormântat.

n'avu nici o știre despre fiica sa; ea nu știa de cât că a fost furată de jandarmi, dar nu știa locul unde era dusă.

În sfârșit, aflară că Giulia se afla în mâinile valiului. Tatăl Giuliei și agentul consular al Italiei se duseră la valiul și reclamară fata. Acesta declară că Giulia vrea să se facă musulmană, așa că nu o mai dă părinților.

A doua zi ei veniră din nou să arate actul de naștere al tinerei italienece, probând astfel că n'are de cât șase-spre-zece ani.

Era deci minoră și nu avea dreptul să se convertească la Islamism fără consimțământul părinților.

Yronde. Dar de data asta, de abia intrați în sala de audiență, fură atacați de eternii jandarmi turci.

Se începu o luptă în care se vărsă mult sânge. Jandarmii turci fură aproape toți răniți. A doua zi se află în toată Albania de această crimă și insurecția reîncepu mai arzătoare și mai aprigă ca totdeauna.

Șefii insurgenților ținură consiliu și cum sângele cere sânge în această țară de orgoliu și răzbunare, Junii-Turci și jandarmii prinși fură împușcați și depuși în saci la poarta valiului înspăimântat.

Olg.

Față în față cu un șearpe sunător

Dintre toate animalele, vederea reptilelor produce asupra omului mai multă aversiune și frică. Aceasta se explică și prin faptul că printre aceste animale se găsesc multe otrăvitoare.

Astfel, cel mai periculos este șearpele sunător (*crotalus-horridus*) din

Brazilia. Mușcătura lui produce în puține minute o moarte aproape sigură.

Șearpele sunător e lung de vre-o două metri și gros ca brațul. La capătul cozii are mai multe inele tari, cari, când șearpele se târăște, ele se lovesc de pământ și produc un sunet particular, prin care Providența binefacătoare vestește de la distanță apropierea acestui îngrozitor dușman.

Iată ce s'a întâmplat unui englez cu un astfel de șarpe :

Intr-o zi—spune englezul—mă plimbam însoțit de un câine al meu de vânătoare în Brazilia, pe lângă râul Amazon, când deodată câinele începe să latre într'un mod cu totul particular : tot atunci aud și un tâșnit de șearpe.

Mă uit și văd aproape ca la vre-o douăzeci pași un șarpe sunător culcat lângă un trunchi de arbore doborât.

În primul moment m'am speriat ; aducându-mi însă aminte că reptila se află la douăzeci de pași, am rămas liniștit, mi-am luat pușca încărcată ce o aveam la umăr și am ochit.

Șearpele zăcea la pământ. Din timp în timp scoatea sunete bătându-si coada de pământ, pe când ochii îi erau ațintiți la mine. Am îndrăsnit să înaintez ca la zece pași spre el. Câinele ar fi voit să mă încredințeze că mă expun unui mare pericol. Șearpele și-a îndoit corpul în formă de arc, bătea tare cu coada de pământ și-mi arunca priviri mai fixe, mai îngrozitoare.

Reptila, văzând că i se pregătește o luptă serioasă, ridică capul la o mare înălțime, întocmai ca și când ar fi fost gata de atac.

Mai mă apropiai câțiva pași, așa că distanța între mine și el nu mai era decât de vre-o cinci pași. Acum încetă de a mai suna, așteptând să mă surprindă și să se arunce asupra-mi într-o clipă de neatențiune.

Nu pot să descriu uitătura lui cea cruntă. Ochii îi străluceau de un foc infernal și de o furie îngrozitoare ; mă pătrunseseră într'atâta, că am rămas câte-va momente incapabil de a mă mișca, ca atins de paralizie. Atunci am înțeles că este adevărat când se zice că victimele acestui șarpe sunt încremenite prin uitătura lui.

În acest timp câinele meu rămase culcat la picioarele mele, urlând și tremurând.

Am început apoi să asmuț câinele asupra șarpelui, dar din instinct acesta n'a vrut să se miște și să atace. M'am hotărât dară să jefesc câinele—care de altfel era bătrân ; l'am luat și l'am aruncat spre șarpe, la o distanță de vr'un picior.

Șearpele s'a retras, a sunat din coadă și imediat și-a desfășurat o parte din corp ; s'a aruncat apoi asupra câinelui și l-a mușcat de un picior, apoi s'a retras din nou, încolăcindu-și corpul. Toate aceste mișcări n'au ținut nici un minut și cu iuteala unei săgeți înainta și se retrăgea. Atunci am tras cu arma drept asupra lui ; alicele i-au intrat în cap și după un minut murise. Am observat atunci că e adevărat ceea ce se spune despre acest șarpe că moartea

lui este grabnică, în contrarietate cu viața tenace a șerpilor din climate noastre, ale căror bucăți tăiate se mai mișcă încă mult timp după ce l'a omorât cine-va.

Câinele, după douăzeci de minute, murise.

Trad. de Gh. Contogouris.

'O VÂNATOARE MODERNA

Două tineri francezi, Martinet și Legagneux, avură originala idee să întreprindă o vânătoare din aeroplan. Pentru a vâna trebuie un câine, de aceea se gândiră că mai trebuia o a treia persoană care să ție câinele pen-

asezat călare pe o planșă, Legagneux conducând biplanul și Sencier la spate, având grije de câine, care purta numele de Biplan.

Martinet a observat jos o mulțime de prepelițe și făcu semn lui Legagneux să se coboare spre pământ. Se află la vre-o 15 metri depărtare de pământ când bieteles păsări speriate de sgomotul produs de motor, își iau zborul. Martinet, care e foarte bun trăgător, ochește și o prepeliță cade lovită. Biplan aleargă și o aduce, după ce au aterisat ușor de tot.

Martinet ține mult să vâneze un epure. Sburând foarte aproape de pământ, el caută cu ochii să zărească un epure. După multe cercetări, a-

Martinet arată guardului câmpenesesc permisul său de vânătoare

tru ca să nu sară din aeroplan în mers. Atunci propuseră prietenului lor Paul Sencier să-l întovărășească și acesta primi cu bucurie.

Iată-i porniți : Martinet, cu pușca,

pare în fine două urechi mari și un corp cenușiu care fuga cu o iuteală vertiginoasă. Dar are aface cu aviatori și Legagneux îl urmează virând aproape pe loc. Martinet nu-l pierde din

ochi și în curând epurile, ostenit de o cursă de cel puțin 500 metri, se lasă să fie ajuns.

Martinet își împlinește datoria și epurile cade rănit. Aterizează din nou și Biplan, scoțând iatrături de triumf, aleargă spre a-l aduce. Dar de data asta el nu se întoarce repede și a trebuit să i se vină în ajutor. Nu

— Aceasta înseamnă braconaj. O să vă dreserez un proces-verbal de contravenție.

Dar ei arătară permisul în regulă. Cu toate acestea pasnicul tot nu era mulțumit.

— Nu știu dacă aveți voe să trageți de sus, după mașinele alea! Dacă toată lumea ar face astfel...

Martinet impușcă epurile. Legagneux se pregătește se aterizeze

doar că epurile nu murise, dar era prea mare și bietul câine nu putea să-l ducă. Era un epure bătrân, care scăpase până atunci de vânători și care ar fi murit, de sigur, de bătrânețe, dacă n'ar fi fost îndrăcitul de aeroplan.

Voioși, se pregăteau să plece, când un pasnic îi opri și le ceru permisul de vânatoare.

— Dacă toată lumea ar face astfel, răspunse Legagneux, ar rupe mai puțin încălțăminte.

A fost sărbătoare în seara aceea pe câmpul de aviație din Corbeaulieu.

Discipoli ai sfântului Hubert, imitați pe acești tineri curagioși și vânați din aeroplan.

Arg.

PESCUITUL PE GHIATĂ

Pescuitul pe gheață e una din curiozitățile vieții de iarnă în Suedia.

Se știe că marea Baltică îngheață în partea septentrională timp de trei luni ale anului.

Navigația e întreruptă. Pescuitul pe gheață se face de preferință în zilele luminoase. În bărci solide, prevăzute cu un aparat care sparge gheața, pescarii părăsesc Stockholmul dimineața. Ei poartă vestimente călduroase, speciale; căciulile și hainele de blană sunt de rigoare, asemenea și pantofii pentru zăpadă, din paie, care preservă de minune contra frigului.

În port apa e foarte rar înghețată. Plecând, nava urmează canalul făcut de bărcile care au spart gheața puțin mai înainte. În dreapta și în stânga se întind câmpii de zăpadă vergine. După câțiva timp nava își croiește singură un drum în gheață. Ajunși la loc bun, opresc și încep pescuitul.

Oamenii se coboară pe gheață și fac mai multe găuri până ajung la apă. Atunci introduc în acele găuri sfori de care sunt atârinate momeli foarte curioase: un pește mic de carton, foarte bine imitat, care înșală pe confrății săi. Partea de sus a fringhiei e fixată de gheață printr'un cârlig.

Când peștele mușcă, un semnal foarte ingenios anunță pe pescar. Acesta poate supraveghea mai multe găuri în același timp, astfel evită și nemișcarea completă care îi poate fi fatală, cu toate blămurile cu care este îmbrăcat.

Acest pescuit cere multă băgare de seamă și o răbdare de Eschimos. Mulți turiști au spus că expediția e mult mai interesantă decât pescuitul. De aceeași părere nu sunt însă pescarii care aduc cantități mari de pești excelenți și pe care îi vând cu preț bun.

În Suedia nu există monopol pentru acest pescuit bizar. Lucrul acesta e practicat în o mulțime de locuri pe țărmurile germane și ruse ale Balticeii și pe lacurile din Pomerania și Mecklenburg care îngheață timp de câteva luni ale anului. Pescarii nu s'au putut hotărî să stea cu mâinile în sân iarna și au fost recompensați de silința lor. Ei chiar au observat, ca și în Suedia, că pescuitul iarna e mai abundent decât vara.

Doru.

DIN TOATĂ LUMEA

Un oraș îngropat în Guatemala

De curând s'a descoperit, la 3 km. la răsărit de Santiago, un oraș îngropat la picioarele vulcanului Agua, pe proprietatea unui domn Manuel I. Aldarado.

S'au găsit ruinele unui oraș despre care nici tradiția nu vorbește. Înainte cu câte-va luni, proprietarul găsisse câte-va obiecte de care se servea rasa autohtonă în timpurile descoperirii Americii. Incurajat de aceasta el a săpat la o adâncime de 7-8 picioare și a găsit vase sculptate, faianțe antice și pahare gravate.

La temeliiile caselor s'au găsit scheletele unei rase preistorice. Scheletele măsoară în mediu vre-o 7 picioare. Poziția scheletelor probează că orașul a fost acoperit într-o erupțiune neprevăzută.

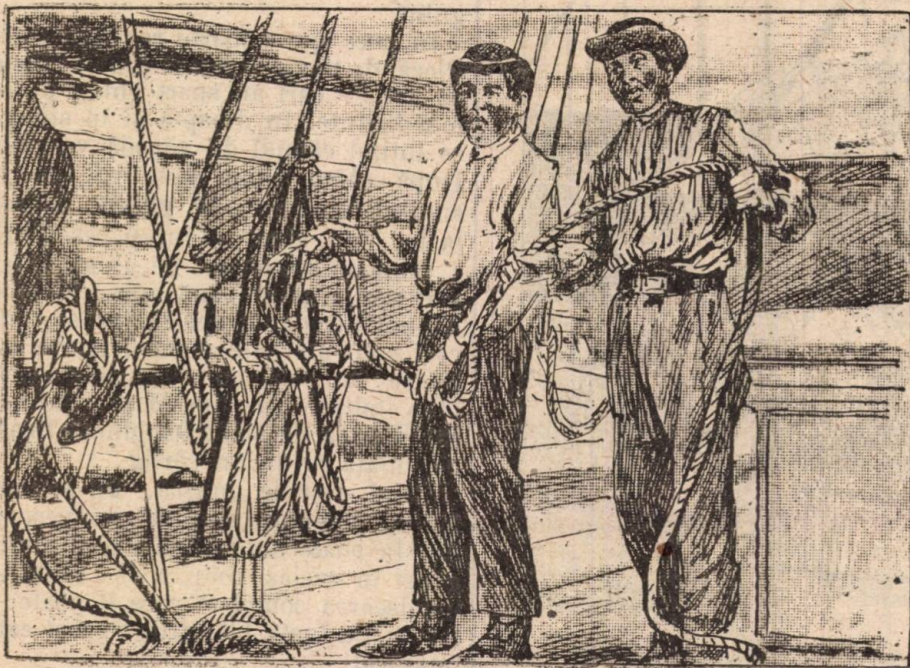
Tranie.

PIELE-ROȘII ÎN MARINĂ

O linie de navigație care face serviciu între Filadelfia și Venezuela a

America și care spune că indienii au oroare de călătorii.

Un fapt sigur e că cei douăsprezece Mosquitos, imbarcați ca mateloti pe «Ioh Kennedy» s'au purtat foarte

Piele-Roșii au dovedit că sunt buni marinari

descoperit că indienii din America centrală pot deveni marinari excelenți.

Această descoperire nu e banală și desminte legenda răspândită în toată

bine în drumul dintre America centrală și Filadelfia. Ei au învățat foarte repede să se urce, cu o ușureală și agilitate de maimuță, pe catarturi.

Blaz.

W. OERTEL

O călătorie în India

Poate să mănânce și să doarmă acasă. Cu chipul ăsta n-o să vă vie greu și vă puteți bucura de el. Poți să aiți încredere în mine.

Așa și făcu tata. Se învoi și se înveseli iarăși și eu îmi începui ucenicia la bătrânul Ernani.

„Dar cu asta nu eșisem din cercul casei, nu fui scos de sub înrăurirea hotărâtoare a unchiului Enric.

„În viața mea n'am întâlnit un om, care să poseadă în sufletul lui, contra Rușilor, o ură mai aprinsă de cât el. Când venea vorba de ei, își vărsa tot focul și-i făcea cu ou și cu oțet. Văzuse cu ochii cum armatele rusești au pustiit

țara și cum se făcuseră stăpâni pe o parte din ea. Repetă de miș de ori că asta i-a scurtat zilele. Și ura asta adâncă și aprinsă a sădit-o el și în inima mea și gândeam și simțeam la fel cu el.

„Trebuie să povestesc pe îndelete lucrurile astea din copilărie, pentru că au fost de mare însemnătate pentru mai târziu.

„Așa creștui în grija d-lui Ernani, care era foarte mulțumit de mine. Tata continuă cu lecțiile de socoteală, cu limba și gramatica, dându-mi teme din geografie, din istorie și mai ales punându-mă să fac muzică, către care aveam aplecare.

„Astfel învățai meșteșugul și atunci veniri și grijile.

„Trebuia să plec în lume, la o prăvălie mai mare, să-mi las tată și mamă. Lor, bieții, le venea mai greu de cât mie, al cărui gând era tot departe. Trebuia totuși să se stăpânească. D. Ernani avea un prieten, negustor ca și el la Berlin. Lui m'a recomandat și la el am intrat, după ce cu greu m'am despărțit de ai mei.

„Acolo, în adevăr, îmi căzu și legătura de la ochi. Văzuți cât de puțin știam și ce nimica toată era ceea ce învățasem la vecinul nostru. Și asta-mi fu un nou îndemn. Îmi dădeam toate silințele și stăpânul meu era un om blând și binevoitor, care băgase de seamă răvna mea și m'a ajutat din toată inima. Cu ajutorul lui Dumnezeu, totul merse bine. Ajunsei în stare a face și eu ceva și în curând puteam să-mi fac datoria în așa fel, încât să fie destul de mulțumit de mine.

„Veni timpul să mă fac liber la rândul meu și să mă întorc acasă.

„Soldat trebuie să fii — îmi scria unchiul Enric pe furis, — căci nu-ți lipsește nimic. Ai să fii tu supus Rușilor? Mai bine aș vrea să te știu mort. Asta mi-ar scurta zilele.

„Nimeri unde trebuia. Vechea ură pentru Ruși se răscoli iar în pieptul meu și stăpânul meu, un bătrân umorist, care avea și el pică pe Ruși, mă întârâtă și mai mult.

— „Nu te du acasă ci la Hamburg. Am cui te recomanda acolo, zise el, și dacă nu-ți merge bine, du-te în Anglia. Astea erau cuvintele, pe care le ascultam cu drag. Scrisei acasă și plecai la Hamburg, deși ai mei nu se învoiseră tocmai-tocmai. Stăpânul meu își ținu cuvântul. Mi se dete acolo un loc bun și putui să-mi îndestulez plăcerea mea de copil iubitor și să trimit părinților mei, din când în când, câte un ajutor, prin fostul meu stăpân din Berlin, care putea să le mai ușureze greutatea traiului.

„Era prin anul 1846, când influența străină era puternică la noi în țară și când părinții fugariilor aveau să îndure multe neajunsuri. Prin stăpânul meu din Berlin, care-mi mijlocea comunicarea cu părinții, eram pus le curent cu toate și eram liniștit. Dar veni vremea când trebuia să plec și din Hamburg și să mă îndrept spre Anglia.

„În vremea aceea se făcea comerț cu Anglia și pentru că casa noastră nu era străină de acest comerț, putui veni în contact cu un căpitan de vapor englez al unei corăbii de comerț și astfel am ajuns cu bine în Anglia.

„Să tot fi avut p'atunci ca la 20-21 de ani. Eram plin de avântul tinereții și socoteam că în Anglia voi avea și mai mult noroc, de cât avusesem pe pământul țării mele. Nu mă gândeam însă că pe atunci comerțul nostru cu Anglia nu prea era în floare, că nu cunoșteam cătuș de puțin obiceiurile și datinele englezești, că nu pricepeam nici o boabă din limba engleză și că prin urmare intram într-o lume ce-mă era cu totul străină.

„Bani prea mulți n'aveam. Chiar dacă leașa mea din Hamburg mi-ar fi putut îlesni mijlocul de trai la început, fără a duce grije de ceva, apucasem să trimit părinților tot ce-mi mai rămăsese, așa că mă ușurasem. Și ce fericit am fost

primind veștile și mulțumirile lor pentru darul ce i-l făcusem, ca copil iubitor. Mulțumirea de a ști că-m procurat bucurie aceloră căroră le datoram totul, că i-am scăpat de grije, că-m îndepărtat durerea din inima lor, că le-am creat o situație mai bună, că în sfârșit i-am ușurat, mă făcea nespus de fericit și aș fi voit să se întâmple aceasta cât mai des. Nu-i vorba, mă cam îngrozea gândul că-m banii puțin, pășind pe pământul Londrei, dar nu mi-a părut de loc rău că-i dădusem părinților mei pe ceilalți. Eram doar destul de tare ca să lucrez, să-mă îndur lipsă, eram tânăr, plin de sănătate, — și în sufletul meu era vie credința că Dumnezeu nu lăsa pe omul cinstiț, mai ales pe acel ce mereu se gândeste la el. Și cu drept cuvânt puteam să zic despre mine. Sămânța sfântă a temerei de Dumnezeu crescuse în inima mea și acum grăul făcuse spic. Rodul era în inima mea și asta m'a scăpat din multe nevoi.

„După cum, pe când eram acasă, nu era zi să n'o fi început c'o rugăciune și nu trecea nici una, pe care să n'o fi încheiat tot cu o rugăciune, făcută din toată inima; tot astfel rămăsesem și plecat de acasă, rugându-mă mereu Tatălui și D-zeului meu. Această mi-a fost scutul de care s'au frânt toate săgețile răului. Acel ce știe cât de puternică e stricăciunea în orașele mari și ce multe sunt pericolele la care e expus un tânăr, numai acela va putea prețui binecuvântarea credinței și rugăciunii, ce m'a însoțit în cale și m'a păzit, slavă Domnului! să nu calc strâmb. Ea mi-a dat sprijinul sufletesc, când am intrat în orașul cel mare, unde se pierde omul singur, ca o picătură de ploaie, care cade din cer în marea fără sfârșit.

„Și în adevăr, trebuie să o mărturisesc, mulțimea aceea de oameni, alergând unul după altul, fără să-i pese câtuși de puțin de el, unde fiecare năzuiește spre ținta lui, se străduiește, gonește după câștig și după bani într-o grabă nepotolită; mulțimea în mijlocul căreia mă aflam, fără ajutor, fără prieten, fără să știu unde să-mi odihnesc capul, din ce să trăiesc și cum să-mi câștig pâinea, toate acestea îmi stăteau ca o piatră grea pe inimă, de nu mai puteam nici să respir.

„Căpitanul vaporului cu care sosisem la Londra mă sfătuisse cam ce să fac. Părea că-mi vrea binele. Îmi arătase și un han, unde puteam trăi mai ieftin ca ori unde. E drept că l-am găsit, însă vorba: „mai ieftin ca ori unde“ trebuia înțeleasă pe englezește, căci găsisem prețurile așa de mari față de cele din Berlin, în cât prevăzui cu groază că nu mai câteva zile de trai în casa asta, și-mi voiu cheltui și ultima lăcăce.

„Trebuia deci să caut ceva de lucru, să câștig bani. Însemnasem încă din Hamburg numele câtorva case de comerț. A doua zi o luai într-acolo; însă nu fui primit, mă concediau scurt, rece, dând din umeri, ba încă c'o privire de dispreț. Mă încredințam tot mai mult că eram un părăsit și că lipsa de cunoștință a limbii țării îmi va închide toate ușile.

„Ori cu cine vream să vorbesc, dădea din umeri și-mi da să înțeleg că nu mă pricepe și mă lăsa în plata Domnului. Pentru prima dată în viața mea, îmi intră în suflet groaza, pe care n'o cunosc-

sem până acuma. Seara mă întorsei rupt de oboseală pe malul Tamisei, unde era hanul meu, mă tâtăi până la odăita mea, fără să gust ceva și căzui desnădăduit pe singurul scaun ce se afla acolo. Lacrimile curgeau șiroaie pe obrajii mei. Nu mai știam în cotro să apuc. Căzui în genunchi și mă rugai cu căldură din suflet Aceluia, ce singur putea să mă ajute. Mă ridicai mângâiat, mă culcai să dorm și mă deșteptai cu puteri noi, când zorile mijeau spre răsărit. Pe străzile nemărginite oraș era încă liniște. Mă rugai iarăși, plin de încredere, lui D-zeu, să-mi întindă mâna Lui mântuitoare, ca lui Petru, gata să cază în valurile mării. Mi-era ca și cum Domnul îmi zicea: „Da, am să-ți întind mâna“ și mă ridicai vesel să plec din han. Firește, foamea mă vedea îngrozitor, căci de eră de la prânz nu mâncasem nimic, pentru ca să nu rămăi chiar fără nici o para în buzunar. Nu era mare lucru să imbuc acum ceva. Brutăriile erau deschise și mirosul de pâine caldă ajungea până la mine. Intra într-una din ele ca să-mi cumpăr o pâinișoară.

— Ești german din Sud? mă întreba în limba noastră cel ce mi-o întindea. Răsunetul limbii materne mă pătrunse cu o putere uimitoare. Mă uitai la el cu fața strălucitoare de bucurie și îi spusai că da.

„Mai schimbă-mă câteva vorbe și apoi mă invită să poftesc înăuntru. Era din tinutul nostru. Cunoștea locul meu natal și mă întreba ce vânt m'a adus aici.

„Mi-era ca și cum mi se ridicase o piatră după piept. Îi povestii totul scurt și cuprinzător, iar el mă ascultă cu luare aminte.

(Va urma).

Trad. de Tomescu-Putna

DIVERSE

Un dresor de albine. — În fie-care an se prezintă în circuri animale sălbatice, cari după mari efortări au fost dresate.

De estă dată e vorba de alt-ceva:

Acum câțiva ani un dresor, Willdeman, a prezentat la Paris trei roiuri de albine dresate.

Ele făceau la comandă diferite mișcări ce-ți dădea iluzia unui batalion condus de instructor.

Într-o sală deschisă și aranjată ca o grădină, Willdeman se prezintă cu ele-vii săi așezați pe umeri și prin buzunare. Când dresorul fluera odată, albinele sburau în toate părțile și fie-care se așeză la locul său. La o a doua fluierătură, ele se întorceau la stăpân. Cu toate că albinele în timpul exercițiilor au roit printre spectatori, nici unul nu s'a plâns că a fost piscat.

Penele de la coroana Principelui de Galles. — La coroana Principelui de Galles se poate vedea un mănunchiu de pene care sunt singurele pe tot pământul. Ele sunt luate de la o specie de

pasăre a Paradisului, însă cea mai rară, anume «Feriwah».

Valoarea extraordinară a penelor re-ese și din faptul că pasărea nu se găsește de cât în locurile cele mai primitive din India. Pasărea a fost prinsă de vânătorii care au trimis-o vie la Londra, unde a fost preparată.

Cultura cocosului în America de sud. — „Erythroxilus Coca“ se cultivă pe o scară întinsă în America de sud. Foile se întrebuințează de locuitori ca întremător. Numai Bolivia produce anual 7,500,000 livre de foi uscate de coca; Perul 15 milioane, iar Brazilia și republica Argentina, fie-care o cantitate dublă ca aceea a acestor două State.

O fermă de struți la Londra. — Se observă la Londra, în Aquarium, o fermă de struți în miniatură, întreținută de societatea „Ostrich Company“ din California meridională care, sunt 15 ani de atunci, importă în California struți din Africa și îi crește cu mare succes. Păsările care figurează în Aquarium sunt înalte de 7 până la 10 picioare; greutatea lor este de 300 livre și vârsta de 12 ani. Femeile și puii sunt brun, pe când sexul bărbătesc foarte negri. Compania despre care este vorba a obținut 450 struți din 32 păsări care le importaseră acum 15 ani. Fiecare pasăre produce aproape 275 franci pe an pe când cheltuiala revine numai la câțiva bani pe săptămână. Această industrie dă deci profituri considerabile și ea se va întinde în Noul-Continent.

N. Văt.

ALASKA

Îată ce scrie o revistă americană despre Alaska:

Alaska are o întindere de 590.884 mile pătrate; este de două ori mai mare de cât imperiul german; este de trei-prezece ori mai mare decât New-York; are loc destul spre a se zidi 500 orașe ca Rohie-Island.

Alaska a fost cumpărată de la Rusia cu 7.200 000 de dolari. Cu aurul și argintul ei și-a plătit de douăzeci ori valoarea cumpărării ei. Aproape aceeași sumă a plătit în pește și vânat.

Alaska are mai mult aur decât California, mai mulți carbuni decât Pennsylvania și mai mult cositor decât Michigan și Arizona.

Are multe și bogate mine de fier, cari în nici un alt loc al Americii nu se găsesc.

Alaska se află la aceeași zonă cu Suedia, Norvegia Finlanda.

În fine Alaska este Eldoradul Nordului.

Gh. Con.

TOȚI ABONAȚII LA „ZIARUL CALATORIILOR“

Participă, cu începere de azi la următoarele mari și de valoare premii:

1) **Un elegant pat de fier** pentru copil, cumpărat de la cunoscuta casă «Industria metalică Marcu», Bilevardul Elisabeta, No. 5. 2) **Una pușcă fină de vânătoare** cu două țevi, cal. 12, din vechia și renumita fabrică «Pieper-Bayard». 3) **Un pistol automat de buzunar**, Pieper Bayard, modelul cel mai nou, fiind de calibru mare, 7.65, înă format redus, foarte portativ. 4) **Una carabină de mare precizie**, calibru 22, Pieper Bayard, semi-automată.

Toate aceste 3 arme sunt cumpărate de la marele magazin B. D. Zismăn, Victoriei, 44, furnizorul Curții Regale.

5) **Un gramofon perfectiionat**. 6) **Una mandolină**, din lemn de palisandru, ornată cu sidef, cumpărate de la marele magazin de muzică Jean Feder, calea Victoriei, No. 54.

7) **Un frumos vas** pentru fructe sau mezeluri și o **frumoasă tavă**, ambele argintate, cumpărate de la vechiul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bd. Elisabeta, 9 bis.

8) **Un ceasornic de birou**, lucrat artistic în mar-

mură și bronz. 9) **Un frumos ceasornic** în cutie, pentru voiaj cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Schmith și Stratulat, calea Victoriei, No. 53.

10) **O frumoasă pendulă** de voiaj care se întoarce la opt zile. 11) **Patru pahare pentru ceai**, cu seăunele lor de argint de China, cumpărate de la cunoscutul magazin «Ceasornicaria Colței», str. Colței, No. 31.

22) **Șase cămăși bărbătești** de zi, de zefir sau albe, cu piepți-de olandă, după alegere și măsură, cari se vor lucra de cunoscutul magazin de lingerie «La Patru sezoane», calea Victoriei, Pasagiul Maca, vis-à-vis de poliție.

13) **O duzină cremă «Flora»**. 14) **O duzină săpun «Flora»**. 15) **O duzină pudră «Flora»**.

16) **Șase frumoase gentes** pentru dame. 17) **Șase lingurițe** de dulceată. 18) **Zece linguri** pentru masă.

19) **Zece furculițe** pentru masă.

20) **Zece plachete argintate**, reprezentând fotografiile M. S. Regelui și Reginei, comandate anume pentru premii.

Prețul abonamentului: Pentru un an lei 2.60

Spre a participa la aceste premii, abonații pentru un an primesc 2 bonuri, iar cei pe 6 luni 1 bon.

CATRE CITITORI

Anunțăm pe cititorii noștri că vom publica ori-ce articole interesante privitoare la călătorii sau vânători, în țară sau străinătate, ce ne vor fi trimise.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtiei, în scrisori francate, vor fi adresate direcțiunei «Ziarului Călătoriilor», strada Brezoianu, 11, București.

Inchiriez PIANINE

Nou și uzate
IN CAPITALĂ ȘI ÎN TOATĂ ȚARA
Începând de la **15 lei lunar**
GEORG DEGEN, BUCUREȘTI
— Alături de Căfătară Capșa —

Pentru doamnele menagere
Recomandăm călduros

„Regina bucătăriei“

Un volum conținând rețete complete pentru ori-ce fel de mâncare, pentru sănătoși și bolnavi.

Costul unui volum

1 LEU

La administrația ziarului «Universul»
Pentru provincie se adaugă 10 bani portu

Contra ramburs nu se expediază

VĂPSEA DE PĂR RAPID

GARANȚAT ABSOLUT
NEVĂTĂMĂTOARE

Văpșeste imediat părul cărunt sau albit, în negru, brun, castaniu sau blond într-un mod atât de perfect și de natural în cât nu se cunoaște de loc că părul e vâpșit. Întrebuițarea mai simplă și mai ușoară ca la ori-ce altă vâpșea de păr.

Prețul lei 2.50. La nemulțumire se restituie imediat costul.

BONBOANE ORIENTALE

Parfumează admirabil gura

și distrug ori-ce miros urât al gurii provenit din tutun, dinți stricați sau stomac deranjat.

Cutia 50 bani la drogerii și farmaciile.

Observați marca *Semiluna cu stea*, singure veritabile.

CREMA
PUDRA
SAPUN

FLORA

POMADA
Capilogen
(Apă de păr)

TUSEA cea mai rebelă, bronșitele acute și cronice, tusea mângârească, vindecă sigur

*Pectosin
Ileanu*

Sticla lei 3. — La drogerii și farmaciile

PURGEN

PURGATIV IDEAL
cu renume universal

De o eficacitate absolută sigură. Cutia cu 25 purgative lei 1.50. Observați ca fiecare pastilă să aibă inscripția: **PURGEN-BAYER**, singurul veritabil.

Anemia (lipsa sangelui), clorosa, anorexia, histeria, slăbiciunea generală, vindecă

*Hemofer
Ileanu*

recomandat de prof. dr. Buiellu, prof. dr. Leonte, prof. V. Negel, Iași, și alții, ca unul din cele mai puternice reconstituente ale corpului slăbit. Sticla lei 4.

DURERI REUMATICE

Nevralgii, migrenă, dureri de cap și de dinți vindecă sigur

PASTILELE
Nevralgine Jurist

Un flacon 2.50

La drogerii și farmaciile

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 2.60 pe an în toată țara

Redacția și Administrația

No. 11,—STRADA BREZOIANU—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare odată pe săptămână, Marțea

PENTRU PUȚIN CINABRU. — (Vezi pag. 5544).

ABONAMENT

LA

ZIARUL CALATORIILOR

Pentru un an lei 2,60 în toată țara

PENTRU PUȚIN CINABRU

La sgomutotul făcut de ușe care se deschise, inginerul Bergeon se întoarse și văzu o figură care îi era necunoscută.

Judecând după trăsăturile sale aspre și bronzate, cel care se prezintase părea a fi un spaniol, cum se găsesse atâția în jurul minelor, în America de Sud.

O cingătoare plină cu cartușe îi înălțau talia, iar pe umăr purta o pușcă.

— Bună ziua, senior! zise acesta scoțându-și pălăria.

— Bună ziua, răspunse inginerul. Ce cauți aci?

— Am aflat că de curând ai sosit aci două streini, în minele din San-Felice și cum știu că convoiurile aduc totdeauna proviziuni și cum eu am nevoie de multe lucruri, am venit să-mi dau ceva, cu bani bine înțeles.

Inginerul era inițiat în obiceiurile acestor ținuturi, astfel că nu fu mirat de loc.

— Nu avem prea multe proviziuni dar tot putem să-ți dăm ceva. De ce lucruri anume ai nevoie?

— Rachiu, tutun și muniții, răspunse necunoscutul. Trăind multă vreme în păduri, am ajuns să-mi lipsească necesarul, continuă el cu un răs care suna fals.

— Locuiești de multă vreme pe aci, întrebă inginerul?

— De mai multe luni. Mă numesc Esteban Montera.

— Ești spaniol, fără îndoială?

— Spaniol. Am lucrat înainte la San-Felice, dar eu sunt prea independent pentru a putea lucra în mine și mi-am reluat viața mea vagabondă prin păduri. Libertatea în aer liber, iată ce-mi trebuie.

Bergeon cunoștea acest gen de aventurier periculoși de aceia se grăbi să-i dea o însemnare cu care să se prezinte la casa vecină de unde i se va da tot ce ceruse.

Spaniolul salutând și mulțumind era gata să plece când de afară se auzi o voce veselă strigând:

„Bergeon, Bergeon! Unde ești să-ți spun o veste bună!”

Și ca o bombă, un tânăr de vreo 30 de ani, năvăli în cameră.

— Iată, zise el, desfășcând batista și arătând conținutul, câte-va bucăți de pământ roșiatec.

Vezi? Ne surâde bogăția.

Vimet era așa de transportat că nu observă semnele pe care i le făcea inginerul să tacă.

„Da, continuă el, bătrânul negru Pedro Jose l-a descoperit!”

De odată observă pe Montera. Se opri scurt și cu privirea întrebă pe prietenul său. Acesta ridică din umeri în semn de supărare.

Aventurierul salutând se adresă lui Bergeon:

„Mulțumesc, senior. Mă duc să-mi iau proviziile și mă reintorc în păduri. Adio!”

— Cine e omul acesta?

— Știu eu! Unul anume Esteban Montera care mi-a cerut rachiu, tutun și cartușe. Imi pare rău că ai vorbit înaintea lui.

— Ei, ce vrei, eram așa de transportat că nici nu mai știam ce era în jurul meu.

— Bină, dar e supărător ca acest Esteban să fie în curent cu descoperirea ta.

Montera părăsind campamentul porni spre păduri în toată graba.

„Ce dobitoci și inginerii ăștia! Și eu cunosc valoarea cinabrului și voi ști să fac pe bătrânul Pedro-Jose să vorbească!”

Mersese multă vreme, soarele era sus când se opri de o dată. Zărise silueta bătrânului negru și atunci se îndreptă spre el.

— Ai pescuit destul pește? întrebă Esteban.

— Privește, senior! Și negrul arată pește pescuit. Montera luă câțiva și în schimb îi oferă rachiu. Ochii lui Pedro-Jose străluciră de o flăcărie sălbatică. Esteban atinsese partea sa slabă, pasiunea alcoolului.

Târgul făcut, cei doi oameni porniră spre casa lui Montera. Pe drum Esteban deschise vorba asupra bucăților de pământ roșu găsit de el. Dar negru nu voi să dea nici o deslușire. Atunci Esteban, furios, scoase o sfoară care îi atârna la centură și se aruncă asupra negrului.

O luptă teribilă se încinse între amândoi, dar aventurierul fu mai puternic și într-o clipă negrul fu legat cobză. În urmă îl duse pe umeri până la el acasă și aci scoborând spre rău îl aruncă într-o barcă în care se urcă și el și porni în largul apei.

„Acum putem vorbi. Dacă nu voești să răspunzi nimic, te arunc în apă și știți ce te așteaptă.”

Pedro scoase un strigăt de groază.

„Nu, nu, senior, uita el, voi vorbi, voi spune tot ce știu. Dar ai milă de mine!”

„Fie, strigă Montera. Îți las viața dacă imi dai deslușirile necesare. Vorbește!”

Pedro spuse tot ce știa și Esteban după ce află secretul negrului îi zise, desfășcându-i sfoarele care îl lega:

„Ți-am promis viața, mă țin de vorbă.”

Dar mai înainte ca nenorocitul să aibă vreme să-și desfășce de tot fringhiile care îl țineau, Montera îi dete un brânci. Pedro-Jose dând un strigăt teribil, se afundă în apă.

El reapăru la suprafața apei și se agăță cu disperare de luntre, în vreme ce privirea sa plină de groază se îndreptă spre două rechini ce se apropiau. Dar Esteban ridică lopata și cu o lovitură puternică făcu pe negru să scape margi-

nea luntrei. Acesta se scufundă din nou. Rechini se repeziră după el și apa se coloră cu o lungă dără de sânge.

La două-zeci și cinci mile depărtare cursul apei făcea o curbă și valurile sale scăldau poalele unei stânci gigantice în vârful căreia se zăreau straturi suprapuse de pământ roșiatice.

În fața acestei stânci Esteban se opri a doua zi cu barca sa. O potecă șerpuită care formase o scară rudimentară se deschidea înaintea lui. El începu să o urce în grabă. În fine ajunse în vârful stâncii. Dar straturile roșiatice erau la o înălțime de 2 metri de aci. Nu era alt mijloc să le ajungă de cât să se urce prin ajutorul unui arbore ale cărui crăci se întindeau în gol.

Esteban aruncă fringhia care nu-l părăsea nici odată și făcând un ochiul îl agăță de o cracă a arborelui. Căpătâiul cel-alt și-l legă solid de mână și începu să se urce. Dar de odată un trosnet sinistru îl făcu să înțeleagă cu groază că craca pomului se rupsesse și el cădea în prăpastie. Un moment încercă să se agate de stâncă cu mâinile, dar nu avu puterea și corpul său se rostogoli până jos, unde se sdrobi de stânci.

O barcă cu aburi se apropia condusă de doi oameni, inginerii Bergeon și Vimet, veniți și ei în recunoașterea pământului care făgăduia bogății.

Ei găsiră corpul neînsuflețit al aventurierului.

„Nu e vre-o pierdere mare” acesta fu singurul discurs funebru ținut spaniolului.

C. Arg.

Obiceiuri: în Congo și în Australia**Canibalismul înlătură îngro-
parea morților**

Fetishismul este religiunea cea mai răspândită la Congolezi. Fetishul e zeul lor și lui i se atribuie toate faptele supraomenești. Moartea îi este atribuită lui.

Practicarea canibalismului, răspândită de mult timp în Congul de Sus, a înlăturat mult ceremoniile funebre; aci morții sunt mâncați în comun, afară de șefi; aceștia sunt îngropați cu diferite obiecte trebuitoare și o mare cantitate de pânză, de mărghăritare și alte giuvaeruri. Toate aceste obiecte sunt sparte, desirare, fie pentru a le face să moară și ele și a le asigura astfel trecerea în lumea spiritelor, fie pentru ca trecătorii, văzându-le pe mormântul unde sunt așezate, să nu se agate de ele.

Adesea orî sunt tăiați și sclavi și înmormântați împreună cu șeful, pentru ca el să se bucure încă de serviciile lor și pe lumea cealaltă. Un obicei, asemenea foarte răspândit, consistă în a usca corpul mortului la un mic foc și a-l îngropa în coliba unde și-a petrecut viața.